

2024

JAARVERSLAG

Stichting Pensioenfonds SABIC

2024

JAARVERSLAG

Stichting Pensioenfonds SABIC

Sittard, 26 mei 2025

INHOUDSOPGAVE

Woord vooraf	7
Het fonds in één oogopslag	14
Kencijfers	17
Verslag van het bestuur	21
1 Profiel	23
1.1 Onze missie, visie en core beliefs	23
1.2 Wie bouwt bij SPF pensioen op?	23
1.3 Cultuur van de organisatie	24
1.4 Hoe is SPF georganiseerd?	24
1.5 Bestuur, raad van toezicht en verantwoordingsorgaan	25
1.6 Externe toezichthouders	27
1.7 Sleutelfuncties	27
1.8 De uitvoering door DPS	28
2 Bestuur	29
2.1 Onze voornemens en wat we bereikten	29
2.2 Wet toekomst pensioenen	31
2.3 Evenwichtige belangenafweging	32
2.4 Wat veranderde in bestuur, raad van toezicht en verantwoordingsorgaan?	33
2.5 Geschiktheid	33
2.6 Zelfevaluatie	34
2.7 Succession planning	34
2.8 Diversiteit en inclusie	34
2.9 Beloningsbeleid	35
2.10 Compliance	35
2.11 Vertrouwenspersoon	35
2.12 Code Pensioenfondsen	35
2.13 Contacten met externe toezichthouders	38
2.14 Beheerste en integere bedrijfsvoering	38
2.15 Klantsignalen	39
2.16 Integriteit	43
2.17 Persoonsgegevens	44
2.18 Herzieningenbeleid en procedures	44
3 Pensioenen	46
3.1 De pensioenregelingen in 2024	46
3.2 Premiebeleid	47
3.3 Toeslagenbeleid	47
3.4 Aanpassing variabele nettopensioenuitkering	48
3.5 Aanpassing PPS-kapitalen	48
3.6 Tekortsituaties en kortingenbeleid	48
3.7 Communicatiebeleid	51
3.8 Communicatiemiddelen, meten en waardering pensioencommunicatie	51
4 Financiële positie	54
4.1 Ontwikkeling vermogenspositie	54
4.2 Technische voorzieningen	54

INHOUDSOPGAVE

4.3	Gedaalde dekkingsgraad	55
4.4	Herstelplan	57
5	Beleggingen	58
5.1	Een jaar vol dynamiek en onzekerheid	58
5.2	Positief rendement in lijn met de benchmark	58
5.3	Duurzaamheidsbeleid aangescherpt	61
6	Risicomanagement	65
6.1	Risicobeleid	65
6.2	Risico-governance	66
6.3	Risicomanagementproces	66
6.4	Beoordeling kernrisico's in 2024	67
6.5	Projecten en overige risicomanagementactiviteiten in 2024	70
7	Kosten	72
7.1	Pensioenbeheer	72
7.2	Vermogensbeheer	73
7.3	Transactiekosten	75
7.4	Totale kostenratio	75
7.5	Vergelijking met andere fondsen	75
8	Vooruitblik	77
9	Jaarrekening	83
9.1	Balans per 31 december	85
9.2	Staat van baten en lasten	86
9.3	Kasstroomoverzicht	87
9.4	Grondslagen voor de waardering	88
9.5	Toelichting op de balans	92
9.6	Toelichting op de staat van baten en lasten	103
9.7	Toelichting op de actuariële analyse	107
9.8	Toelichting op het kasstroomoverzicht	107
9.9	Gebeurtenissen na balansdatum	108
9.10	Vaststelling van de jaarrekening door het bestuur	108
9.11	Goedkeuring van de jaarrekening door de raad van toezicht	108
10	Overige gegevens	111
10.1	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	113
11	Overige informatie	123
11.1	Verslag van de raad van toezicht	125
11.2	Oordeel van het Verantwoordingsorgaan	138
11.3	Actuariële verklaring	146
11.4	Rapportage Compliance Officer	148
11.5	Personalía, functies en nevenfuncties	149
12	Summary in English	155
13	Bijlagen	163
A.	Afkorting en begrippen	165
B.	SFDR wetgeving – Annex 4	169

WOORD VOORAF

WOORD VOORAF

Wet toekomst pensioenen

In het jaar 2024 bepaalde met name de uitwerking van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) de agenda van het bestuur. Zowel inhoudelijk als qua proces is het komen tot een nieuwe pensioenregeling en de omzetting van pensioenaanspraken en -rechten naar een nieuwe regeling ingrijpend.

Per 1 juli 2023 werd de Wtp van kracht. Het bestuur had, net als Sociale Partners, voorgesorteerd op de nieuwe wet door te starten met voorbereidingen. Zo richtte het bestuur zich al geruime tijd op het optimaliseren van de datakwaliteit om op een verantwoorde manier te kunnen invaren. Zo ook in 2024. Daarnaast werden de uitkomsten van het onderzoek naar risicopreferenties vertaald naar een Risicohouding die uitgangspunt wordt voor de nieuwe regeling. Met de Risicohouding als uitgangspunt heeft het bestuur de toedeelregels vastgesteld met betrekking tot het overrendement en het beschermingsrendement.

Ook stelde het bestuur een eigen Evenwichtigheidskader vast. Dat kader biedt het bestuur handvatten om de uiteindelijke afspraken van Sociale Partners in het kader van de transitie naar de Wtp op een zodanige wijze te beoordelen dat de effecten voor alle belanghebbenden evenwichtig zijn in de ogen van het bestuur.

Sociale Partners hebben in 2024 voorlopige versies van het Transitieplan gedeeld met het bestuur. De planning is erop gericht dat in de loop van 2025 het definitieve Transitieplan gereed is, zodat het bestuur de uitwerking van het Implementatieplan en het Communicatieplan ter hand kan nemen.

Bestuur SPF

Per 2 februari 2024 kondigde Leon Jacobs zijn vertrek aan uit het bestuur vanwege het beëindigen van zijn loopbaan bij SABIC. De daardoor ontstane vacature werd ingenomen door Juul Zegers. Aangezien Leon Jacobs ook plaatsvervangend voorzitter was, werd ook deze positie vacant. Het bestuur benoemde Rudger Schiewer in deze rol.

Op 31 december 2024 eindigde de bestuurstermijn van John van Moorsel. John opteerde niet voor een tweede termijn. Door de werkgever is inmiddels een kandidaat voorgedragen. De verwachting is dat hij benoemd kan worden in de loop van 2025.

Toeslagverlening

Over de jaren 2022 en 2023 kon het bestuur t.b.v. de toeslagverlening gebruik maken van regelgeving op basis van de zogenaamde Motie Van Dijk. Om juridische redenen werd de toeslag over 2023 niet op 1 januari 2024, maar één dag eerder op 31 december 2023 toegekend. In 2024 zijn er dus formeel gezien geen toeslagen verleend.

Per 1 januari 2025 verleende het fonds toeslagen conform het huidige toeslagbeleid. Voor actieve deelnemers betekent dat een toeslag van 1,65%, voor gewezen deelnemers en pensioengerechtigden 1,01%.

In het kader van de Wtp heeft het bestuur de afweging moeten maken of het per 1 januari 2025 gebruik had willen maken van het Transitie-ftk. Deze regelgeving biedt de mogelijkheid om een hogere toeslag te verlenen dan op basis van het reguliere Financieel Toetsingskader (ftk). De belangrijkste redenen om nu af te zien van het Transitie-ftk zijn de volgende:

- Het voordeel van extra toeslagen op korte termijn weegt niet op tegen de mogelijke impact die een lagere dekkingsgraad kan hebben op het bereiken van de doelstellingen op het moment van transitie.
- Op het moment dat het bestuur daarover moest besluiten was essentiële informatie zoals de minimaal vereiste dekkingsgraad op het moment van transitie, nog niet vastgesteld door het bestuur.
- Wanneer het bestuur het Transitie-ftk vaststelt geldt dat tot aan het moment van transitie. Het mogelijk uitstellen van de transitie naar een latere datum zou mogelijk kunnen leiden tot extra toeslagen over meerdere jaren. Dat zou het risico op een lagere dekkingsgraad op de transitiedatum kunnen vergroten.

Mochten naar de toekomst toe omstandigheden substantieel wijzigen, dan wenst het bestuur een nieuwe afweging te maken.

Evenwichtigheid besluiten

Bij alle relevante besluiten toetst het bestuur op evenwichtigheid. Bepalend daarbij is in hoeverre de effecten van een te nemen besluit voor de verschillende belanghebbenden uitwerken. In 2024 speelde evenwichtigheid met name een rol bij de volgende besluiten:

- Het geen gebruik maken van het Transitie-ftk. Het belang van alle actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden (hierna aangeduid als alle deelnemers) op een soepele overgang naar het nieuwe pensioencontract werd als zwaarder gewogen dan het kortetermijnbelang van een iets hogere toeslagverlening.
- Het verminderen van het renterisico en het verlagen van het belang in zakelijke waarden, binnen de strategische bandbreedtes. Het belang van alle deelnemers op een soepele overgang naar het nieuwe pensioencontract werd als zwaarder gewogen dan de kans op een hoger rendement.
- Het verhogen van de pensioenlonen voor arbeidsongeschikte deelnemers met de loonindex i.p.v. met de prijsindex. Dit werd als evenwichtig beschouwd omdat anders arbeidsongeschikte deelnemers onevenredig getroffen zouden worden.

Digital Operational Resilience Act

Begin 2025 moet SPF voldoen aan bepalingen uit de Digital Operational Resilience Act (DORA). De uitvoerder DPS nam al in een vroegtijdig stadium voorbereidende initiatieven. Het bestuur boog zich in 2024 over de bestuurlijke consequenties hiervan.

Beleggingen

In 2024 behaalden de risicovollere beleggingen positieve rendementen. Vooral Amerikaanse aandelen kenden een uitermate goed jaar met een rendement voor de index van meer dan 30%. De Amerikaanse markt werd vooral gestuurd door de rendementen van de zogenaamde “Magnificent seven”, waaronder bedrijven als NVIDIA, Apple, Alphabet en Microsoft. Ook de andere aandelenregio's en de high yield markt lieten goede resultaten zien. Kijkend naar de beleggingsomgeving in 2024, zijn de resultaten opmerkelijk te noemen. Wereldwijd was er sprake van oplopende geopolitieke spanningen, waaronder de oorlog in Oekraïne, de conflicten in het Midden-Oosten en de spanningen tussen Taiwan en China. In de eurozone vielen de regeringen van Duitsland en Frankrijk. De verkiezing van Donald Trump als president van de Verenigde Staten leidde eind 2024 tot een positief sentiment op de financiële markten. De financiële markten liepen hiermee vooruit op de door hem aangekondigde plannen, zoals een verlaging van de belastingen.

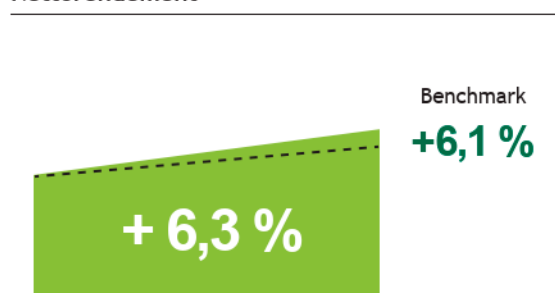
Rendement en dekkingsgraad

Op de beleggingen behaalde SPF in 2024 een positief absoluut rendement van 6,3%. De benchmark die het fonds hanteert, kwam uit op 6,1%. Het resultaat op de rendementsportefeuille bedroeg 9,4%. Dat is 0,8%-punt lager dan de benchmark, die uitkwam op 10,2%. Op de matchingportefeuille boekte het fonds een positief resultaat van 2,0%. De benchmark kwam uit op 0,8%.

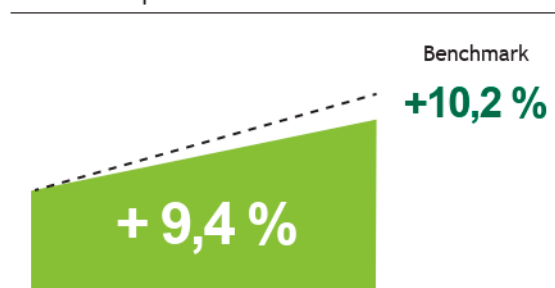
De positieve rendementen leidden ertoe dat het vermogen van het fonds met € 153 mln toenam van € 2.912 mln naar € 3.065 mln. Door de gedaalde rente en de verhoging van de pensioenen per 1 januari 2025 stegen de verplichtingen van SPF met € 136 mln van € 2.480 mln naar € 2.616 mln.

Per saldo leidde dat ertoe dat de dekkingsgraad eind 2024 uitkwam op 117,1%. Dat betekent een lichte daling ten opzichte van de 117,4% eind 2023. In de dekkingsgraad van 117,1% is de toeslag per 1 januari 2025 verwerkt: zonder die toeslagverlening zou de dekkingsgraad eind 2024 ongeveer 1,5 procentpunt hoger zijn geweest. Het 12-maandsgemiddelde (de beleidsdekkingsgraad) eindigde op 119,7%.

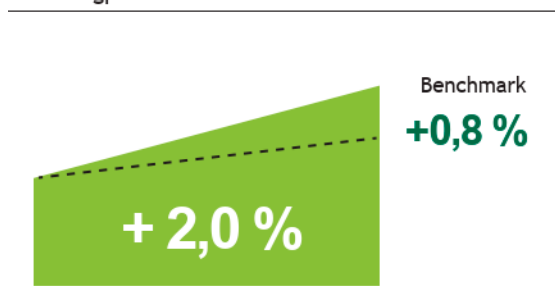
Nettorendement

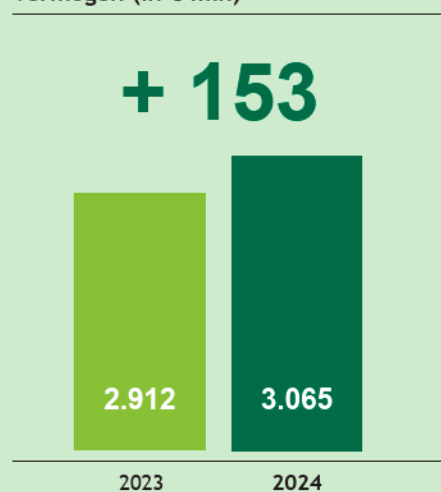
Rendementsportefeuille

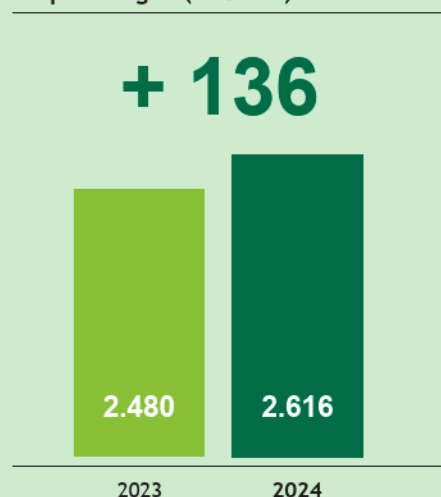
Matchingportefeuille

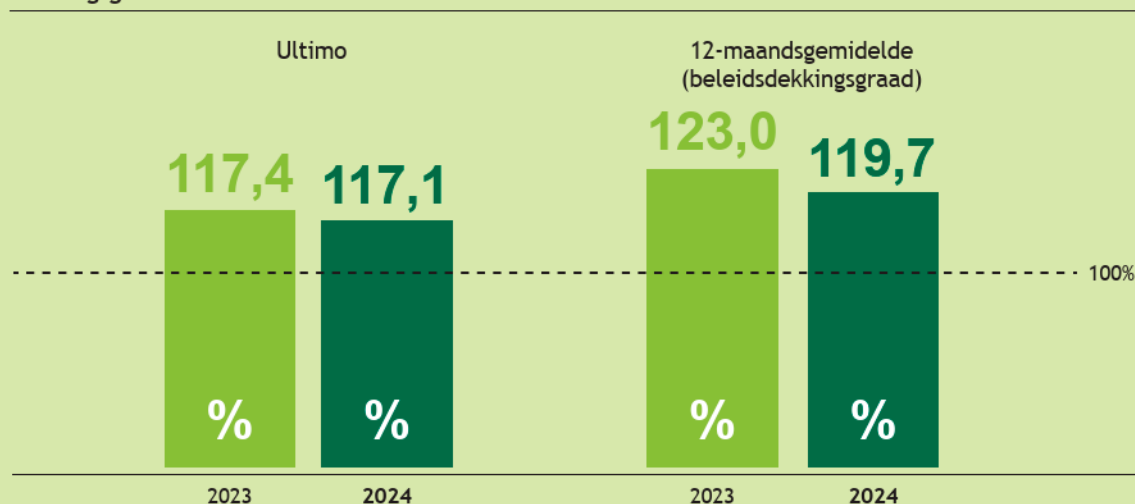
Vermogen (in € mln)

Verplichtingen (in € mln)

Dekkingsgraad

Duurzaamheid

In 2024 zette het bestuur verdere stappen ter invulling van het duurzaamheidsbeleid. De resultaten van het onderzoek onder alle deelnemers naar hun voorkeuren op het vlak van duurzaamheid gaven daarbij in belangrijke mate richting aan het bestuur. De belangrijkste wijzigingen in 2024 waren:

- Het herijken van de duurzaamheidsambitie en -uitgangspunten, en het uitbreiden van de investment belief inzake duurzaamheid.
- Het verder uitbreiden van het uitsluitingenbeleid met richtlijnen voor beleggingen in bedrijven die onderdeel uitmaken van de gokindustrie, dit naar aanleiding van de uitkomsten van het deelnemersonderzoek.
- Het aanscherpen van de CO₂-reductiedoelstelling door deze ook toe te passen bij beleggingen in de categorie beursgenoteerd vastgoed.
- In het kader van Europese duurzaamheidswetgeving (SFDR) heeft SPF voor de eerste keer een zogenaamde PAI statement, inclusief scores, opgesteld en gepubliceerd op de website van het pensioenfonds. Een PAI statement is een verklaring die de belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren weergeeft. Het opstellen van een PAI statement volgt uit het besluit van het bestuur om te opteren voor “opt-in” in het kader van artikel 4 van SFDR.
- Tot slot heeft SPF een start gemaakt met het opstellen van een ESG risicoraamwerk. Dit zal verder worden uitgewerkt in 2025.

Het bestuur,
Stichting Pensioenfonds SABIC

Het fonds in één oogopslag

Stand ultimo 2024

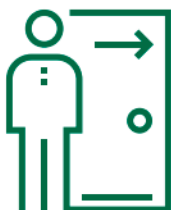
2.868

medewerkers
bouwen pensioen op

2.589

pensioengerechtigden
ontvangen elke maand pensioen

3.345

oud-medewerkers
hebben hun pensioenaanspraken niet
overgedragen aan een nieuwe pensioenuitvoerder

€ 3,1 miljard

Vermogen

Pensioenverplichtingen

€ 2,6 miljard

117,1 **119,7**

%

%

Dekkingsgraad

Beleids-
dekkingsgraad

100%

KERNCIJFERS

KERNCIJFERS

(Ultimo jaar in € mln, tenzij anders aangegeven)

<u>Pensioenen</u>	<u>2024</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Totaal aantal deelnemers	8.802	8.699	8.740	8.565	8.482
Actieven	2.868	2.916	2.971	2.960	3.037
Pensioengerechtigden	2.589	2.472	2.346	2.222	2.066
Gewezen Deelnemers (slapers)	3.345	3.311	3.423	3.383	3.379
Toeslagverlening					
Actieven	1,65%	8,00%	4,53%	3,91%	0,00%
Pensioengerechtigden / Gewezen deelnemers	1,01%	3,49%	10,73%	3,28%	0,00%
Cumulatieve achterstand toeslagverlening					
Actieven	28,04%	24,85%	24,85%	24,85%	24,85%
Pensioengerechtigden / Gewezen deelnemers	17,20%	15,38%	22,52%	15,38%	15,38%
Premie en uitkeringen					
Feitelijke premie	59,3	57,2	54,3	53,8	55,2
Ongedempte kostendekkende premie	64,7	60,5	86,2	92,1	79,6
Gedempte kostendekkende premie	55,5	54,4	48,8	47,5	48,6
Uitkeringen	78,6	72,2	60,7	55,5	51,4
Uitvoeringskosten Pensioenbeheer per deelnemer (in €)	403	351	307	295	285
<u>Financiële positie</u>					
Pensioenfondsvermogen	3.064,7	2.911,5	2.682,1	3.346,9	3.137,8
Technische Voorziening	2.616,2	2.479,5	2.234,7	2.854,4	3.039,1
Pensioenfondreserve	448,5	431,9	447,4	492,5	98,7
Dekkingsgraad	117,1%	117,4%	120,0%	117,3%	103,2%
Beleidsdekkingsgraad	119,7%	123,5%	125,0%	111,9%	98,4%
Minimaal vereist eigen vermogen	104,2%	104,2%	104,2%	104,2%	104,2%
Vereist eigen vermogen	120,0%	121,5%	121,8%	120,4%	119,6%
Gehanteerde rekenrente	2,2%	2,3%	2,6%	0,6%	0,2%
<u>Beleggingen</u>					
Belegd vermogen	3.060,7	2.909,7	2.680,8	3.345,6	3.138,7
Matchingportefeuille	1.523,0	1.297,0	1.110,3	1.336,3	1.402,3
Rendementsportefeuille	1.333,8	1.421,4	1.394,2	1.880,0	1.634,5
Overige beleggingen	199,6	184,1	148,3	127,9	104,3
Liquiditeiten	4,3	7,2	28,0	1,4	-2,4
Beleggingsrendement in %					
Portefeuille	6,3%	9,4%	-19,5%	7,0%	6,5%
Benchmark	6,1%	11,1%	-21,9%	5,2%	7,8%
Kosten Vermogensbeheer (in basispunten / gem bel verm)	48,7	55,7	43,3	36,0	40,0
Transactiekosten (in basispunten / gem bel verm)	8,7	7,0	6,8	5,0	9,0

VERSLAG VAN HET BESTUUR

1 PROFIEL PENSIOENFONDS

1.1 Onze missie, visie en core beliefs

In 2024 paste het bestuur de Missie, Visie en Core beliefs aan, dit ook met het oog op de naderende Wet toekomst pensioenen (Wtp). Voor al haar deelnemers wil het fonds vertrouwd en dichtbij zijn.

Missie

SPF is hét pensioenfonds van SABIC en ex-SABIC ondernemingen in Nederland. Binnen de gekozen risicohouding streeft SPF ernaar te voorzien in een goed pensioen voor al haar deelnemers.

Visie

SPF is een fonds waarin zowel deelnemers als Sociale Partners met vertrouwen de pensioenregelingen laten uitvoeren. SPF staat dicht bij de deelnemer en weegt alle belangen evenwichtig af. SPF speelt daarbij in op maatschappelijke veranderingen en informeert transparant en proactief.

Core beliefs

Het bestuur hanteert in zijn strategie de volgende 'core beliefs':

1. SPF staat dicht bij haar deelnemers, is vertrouwd en goed benaderbaar.
2. SPF streeft naar een goed pensioen voor al haar deelnemers tegen acceptabele kosten.
3. SPF gelooft in solidariteit en daarbij worden de belangen van alle betrokkenen op evenwichtige wijze gewogen. SPF maakt daarbij weldoordachte keuzes en leert van feedback.
4. SPF stelt de deelnemer centraal. Met tijdige, heldere en relevante communicatie geeft SPF inzicht in de gevolgen van de keuzes op weg naar zijn pensioen.
5. SPF voert een verantwoord beleggingsbeleid, passend bij de voorkeuren van deelnemers waarbij impact op rendement, risico, kosten en ESG worden gewogen.
6. SPF is de voorkeurspartner van de Sociale Partners van SABIC als ook van de aangesloten ondernemingen om hun pensioenovereenkomst te laten uitvoeren.
7. SPF heeft een goede vertegenwoordiging vanuit alle stakeholders. De bestuurders zijn integer, deskundig en divers. SPF geeft inzicht in de genomen besluiten en nodigt nadrukkelijk de deelnemers, fondsorganen en Sociale Partners uit om het functioneren en besluiten kritisch te bekijken.

1.2 Wie bouwt bij SPF pensioen op?

We zijn een ondernemingspensioenfonds dat de pensioenregelingen uitvoert van:

- SABIC Limburg B.V.
- SABIC Europe B.V.
- SABIC Capital B.V.
- SABIC Innovative Plastics B.V.
- SABIC Global Technologies B.V.
- SHPP B.V.
- SHPP Global Technologies B.V.
- SHPP Sales B.V.
- F&S B.V.

Sinds 1 september 2024 maakt F&S B.V. geen onderdeel meer uit van SABIC. Dat laat onverlet dat deelnemers van F&S B.V. nadien pensioen opbouwen bij SPF.

1.3 Cultuur van de organisatie

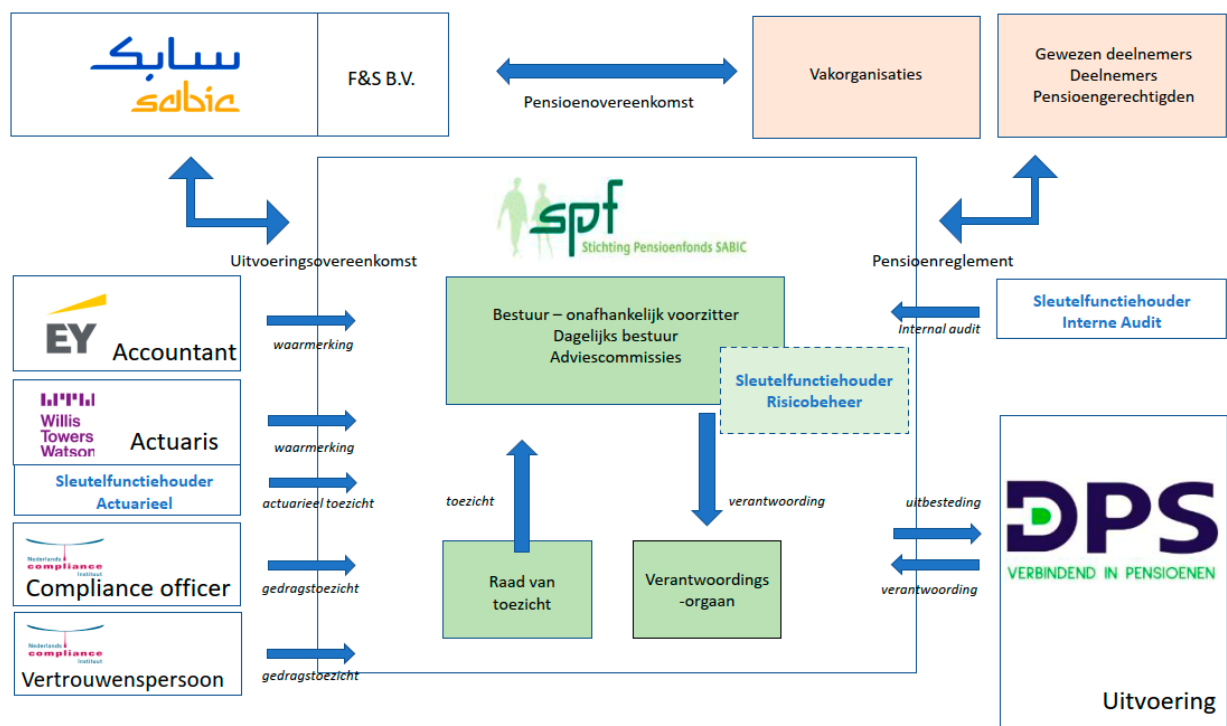
SPF kent een cultuur van openheid en wederzijds respect. Het belang van de direct betrokkenen staat voorop: deelnemers en werkgever. De fondsgremia zien scherp toe op mogelijke vormen van belangenverstrengeling.

Binnen de diverse gremia worden inzichten en meningen gewisseld op basis van gelijkwaardigheid, waarbij helder blijft wie waarvoor verantwoordelijk is. Bestuursleden, toehoorders, adviseurs en de uitvoerder hebben ieder hun inbreng. Discussies gaan over de inhoud en het proces.

De gremia hebben oog voor diversiteit. Besluitvorming wordt versterkt door de inbreng vanuit diverse invalshoeken en de daarbij te maken afwegingen. Daartoe stelde het bestuur ook beleid op dat diversiteit en inclusie moet bevorderen.

1.4 Hoe is SPF georganiseerd?

Onderstaande figuur toont de organisatiestructuur van SPF en de relatie met diverse direct betrokkenen.

1.5 Bestuur, raad van toezicht en verantwoordingsorgaan

Bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het strategische beleid van SPF en het beheer van het pensioenfonds, zoals vastgelegd in de Pensioenwet, de statuten, alle reglementen van het fonds, de uitvoeringsovereenkomst en de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota.

SPF heeft een paritair bestuur. Dat betekent dat de werkgever, de actieve deelnemers en de pensioengerechtigden in het bestuur vertegenwoordigd zijn. Deze leden noemen we paritaire bestuursleden. Het bestuur van SPF stelde verder twee externe bestuursleden aan vanwege hun expertise op specifieke aandachtsgebieden, zogenaamde bestuursprofessionals. Tot slot heeft het SPF bestuur een externe, onafhankelijk voorzitter zonder stemrecht.

Het bestuur heeft daarnaast een dagelijks bestuur en drie commissies op het vlak van pensioenen & communicatie, vermogensbeheer en risk & compliance. De commissies adviseren het bestuur en bereiden het beleid voor waarover het bestuur besluiten neemt. De leden van de commissies zijn bestuursleden.

Dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter. Het dagelijks bestuur behandelt dagelijkse (uitvoerings)aangelegenheden die voortkomen uit beleidskeuzes en die passen binnen de door het bestuur gegeven kaders. Daarnaast adviseert het dagelijks bestuur het voltallige bestuur over alle aangelegenheden rondom de governance van het fonds.

Commissie Pensioenen & Communicatie

De Commissie Pensioenen & Communicatie adviseert het bestuur over pensioenontwikkelingen, actuariële vraagstukken, de inhoud van de pensioenregelingen, de uitvoeringsovereenkomst en de communicatie naar alle stakeholders, met name de deelnemers. De commissie wordt geadviseerd door de externe risicoadviseur. De commissie treedt ook op als Commissie Klachten & Geschillen.

Commissie Vermogensbeheer

De Commissie Vermogensbeheer zorgt voor de adviesvoorbereiding over vermogensbeheer. De commissie ziet toe op uitvoering van het beleid bij vermogensbeheer binnen de door het bestuur vastgestelde kaders. Een externe beleggingsdeskundige en ook de externe risicoadviseur adviseren de commissie.

Commissie Risk & Compliance

De Commissie Risk & Compliance adviseert over de inrichting van het risicobeheer en ziet toe op de werking en effectiviteit ervan. Het risicobeheer richt zich op het fondsbeleid en de bestuurlijke processen en procedures. De commissie ondersteunt de Sleutelfunctiehouder Risicobeheer (SFH Risicobeheer) bij het invullen van zijn taken en verantwoordelijkheden waaronder het formuleren van zijn onafhankelijke risico-opinies. De externe risicoadviseur adviseert ook de Commissie Risk & Compliance.

Regiegroep Wtp en Werkgroep Wtp

In het kader van de Wtp heeft het bestuur een regiegroep en een werkgroep ingesteld. Beide gremia bestaan uit bestuursleden en medewerkers van DPS, hebben een tijdelijk karakter en opereren ter voorbereiding van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.

- *Regiegroep Wtp*

De Regiegroep Wtp brengt advies uit aan het bestuur over het proces om te komen tot een nieuwe pensioenregeling onder de Wtp. De Regiegroep Wtp:

- Bewaakt de projectplanning en stuurt bij waar nodig.
- Bespreekt rapportages over de aan het project verbonden risico's.
- Monitort de kostenontwikkeling.

Daarnaast worden binnen de Regiegroep Wtp overleggen voorbereid met stakeholders, waaronder Sociale Partners, fondsorganen en de toezichthouders.

- *Werkgroep Wtp*

In de Werkgroep Wtp worden inhoudelijke Wtp-onderwerpen besproken en voor advies voorbereid voor het bestuur. Voorbeelden van onderwerpen zijn:

- De Risicohouding.
- Het Transitieplan van Sociale Partners.
- De invulling van de Solidaire Pensioenregeling, waaronder de wijze waarop de uitkeringsfase vorm krijgt en de invulling van de reserves.
- De communicatie over de nieuwe regeling en de consequenties voor deelnemers.
- Het al dan niet gebruikmaken van het Transitie-ftk.

Het mandaat voor de onderwerpen die vermogensbeheer betreffen ligt bij de Commissie Vermogensbeheer. Voorbeelden zijn:

- Beleggingsaspecten zoals de strategische assetallocatie en de portefeuilleconstructie op het moment van transitie.
- Het al dan niet beschermen van de dekkingsgraad vóór transitie.

IT-overleg

In het IT-overleg bespreken een bestuurslid, zijnde de IT-coördinator en een tweede bestuurslid met DPS de uitvoering van het Informatiebeleid, het Informatiebeveiligingsbeleid, en de voortgang van IT-projecten en de IT-gerelateerde Kritische Performance Indicatoren. De IT-coördinator rapporteert aan de Commissie Pensioenen & Communicatie en de Commissie Vermogensbeheer.

Raad van toezicht

De raad van toezicht (RvT) ziet toe op de juiste procesgangen van het bestuur bij zijn activiteiten. De RvT bestaat uit drie onafhankelijke leden zonder relatie met SABIC. Het fonds benoemt de leden van de RvT vanwege hun deskundigheid op specifieke beleidsterreinen.

Verantwoordingsorgaan

Het bestuur legt verantwoording af over het gevoerde beleid aan het verantwoordingsorgaan (VO). Het VO mag ook advies uitbrengen over bepaalde zaken. De werkgever, de actieve deelnemers en de pensioengerechtigden hebben ieder twee leden in het VO. Het orgaan brengt adviezen uit, doet bindende voordrachten over leden van de RvT en brengt jaarlijks een oordeel uit over het door het bestuur gevoerde beleid.

1.6 Externe toezichthouders

De Nederlandsche Bank

De Nederlandsche Bank (DNB) is verantwoordelijk voor het zogenoemde prudentieel toezicht. DNB waarborgt een stabiel financieel stelsel door te bevorderen dat financiële ondernemingen zoals SPF de regels voor financiële soliditeit naleven.

Autoriteit Financiële Markten

Bij pensioenfondsen richt de Autoriteit Financiële Markten (AFM) zich met name op de communicatie tussen het pensioenfonds en de deelnemers.

Autoriteit Persoonsgegevens

SPF moet datalekken verplicht en direct melden bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Ook voor het informeren van deelnemers gelden regels waaraan het fonds moet voldoen.

Compliance officer

De compliance officer geeft inhoud aan het gedragstoezicht. Hij rapporteert jaarlijks in het jaarverslag over zijn werkzaamheden en bevindingen. Deze rapportage is te lezen in paragraaf 11.4. De compliance officer is werkzaam bij het Nederlands Compliance Instituut.

Vertrouwenspersoon

SPF heeft een vertrouwenspersoon aangesteld. Zij is beschikbaar voor aan SPF verbonden personen, zoals leden van het bestuur, de RvT en het VO, als sprake is van integriteitsschendingen of ongewenst gedrag. De vertrouwenspersoon is in dienst van het Nederlands Compliance Instituut.

1.7 Sleutelfuncties

Sleutelfunctiehouders hebben ieder op hun eigen terrein de taak om onafhankelijk van het bestuur de kwaliteit van beleid en uitvoering te toetsen, te beoordelen en erover te rapporteren, zowel naar het bestuur, de RvT of DNB. De Sleutelfunctiehouder (SFH) is eindverantwoordelijk, de Sleutelfunctie vervuller (SFV) voert de werkzaamheden uit. Samen vormen zij de Sleutelfunctie.

De SFH Risicobeheer toetst of de opzet van het risicomanagement bij SPF effectief is en of het fonds dit ook daadwerkelijk toepast. De SFH Risicobeheer is een bestuurslid. De rol van SFV Risicobeheer ligt bij DPS.

Het fonds betreft de SFH Actuarieel bij beleidskeuzes die de waardering van de verplichtingen materieel kunnen beïnvloeden. De SFH Actuarieel is de certificerend actuaris, werkzaam bij Willis Towers Watson. Deze organisatie vult ook de rol van SFV Actuarieel in. Willis Towers Watson heeft als beleid dat het aantal jaren dat een actuaris de verantwoordelijkheid mag nemen voor de certificering van een fonds beperkt is tot zeven. In 2024 heeft daarom een andere partner de rol bij SPF op zich genomen. Tegelijkertijd heeft SPF hem ook aangemeld bij DNB als SFH Actuarieel. DNB heeft met zijn benoeming ingestemd.

De SFH Interne Audit toetst en adviseert over de opzet, het bestaan en de werking van de functies en processen die het fonds uitvoert onder verantwoordelijkheid van het bestuur. De SFH Interne Audit is werkzaam bij SABIC. PricewaterhouseCoopers vult de rol van SFV Interne Audit in.

1.8 De uitvoering door DPS

Het bestuur besteedt alle beleidsvoorbereidende en uitvoerende werkzaamheden uit aan één pensioenuitvoerder, DPS. Het bestuur hecht belang aan de integraliteit van de dienstverlening op onder andere de volgende beleids-terreinen: pensioenbeleid, communicatiebeleid, fiscaal beleid, integraal balansmanagement en vermogensbeheer. DPS ondersteunt de beleidsvoorbereiding, doet voorstellen aan de commissievergaderingen en het dagelijks bestuur én werkt de adviezen van de commissies uit in voorstellen voor het bestuur. De commissies laten zich waar nodig bijstaan door externe adviseurs. Het bestuur stelt het beleid vast. Dat leidt vervolgens tot concrete uitvoering, zoals het beleggen van het vermogen, het toekennen van pensioenaanspraken aan deelnemers, het doen van pensioenbetalingen en het informeren van de deelnemers. Het gros van deze uitvoeringsactiviteiten wordt verzorgd door DPS.

Met ingang van 1 januari 2023 sloot SPF een nieuwe dienstverleningsovereenkomst (DVO) met DPS af die loopt tot en met twee jaar na de transitie naar het nieuwe pensioencontract onder de Wtp. Jaarlijks wordt getoetst of de DVO (op onderdelen) moet worden aangepast.

2 BESTUUR

2.1 Onze voornemens en wat we bereikten

Het bestuur benoemde voor 2024 de volgende onderwerpen als onderdeel van het jaarplan:

Wet toekomst pensioenen – Besluiten over: ○ Transitie-ftk ○ Evenwichtigheidskader en risicohouding ○ Datakwaliteit – Opdrachtaanvaarding: ○ Afstemmen Transitieplan met Sociale Partners ○ Toetsen uitvoerbaarheid en evenwichtigheid pensioenovereenkomst ○ Voorlopig invaarbepsluit – Voorlopig besluit: ○ Communicatieplan ○ Implementatieplan – Nadere uitwerking beleggingsbeleid onder Wtp – Monitoring uitwerking uitvoering: ○ SimCorp ○ Future (Visma Idella)	Governance – Eerste verkenning governance structuur (verbeteren workload en competenties) – Gevolgen Code Pensioenfondsen 2024 uitwerken
	ESG-beleid – Strategisch raamwerk duurzaam beleggen, waaronder onderzoek naar impactbeleggen – Verdere invulling ESG-beleid op landen & CO2-doelen – Opzetten en uitvoeren ESG risicoanalyse – SFDR - Onderzoek naar doelpercentage duurzame beleggingen voor 2025
	Uitvoeringsovereenkomst – Aansluiting F&S B.V.
Verzelfstandiging DPS – Monitoren en waarborgen belangen SPF gedurende verzelfstandigingstraject DPS (o.a. organisatie, IT en governance)	Strategisch communicatiebeleid – Herzien strategisch communicatiebeleid, inclusief de inrichting van keuzebegeleiding
Eigen Risico Beoordeling – Uitvoeren ERB	IT / Cyberweerbaarheid – Governance: continuïteit van bestuurlijke kennis – DORA: voorbereiding op en kennis van nieuwe regelgeving

De belangrijkste ontwikkelingen worden hieronder toegelicht.

Wet toekomst pensioenen

Op de vorderingen op het dossier Wet toekomst pensioenen (Wtp) wordt uitvoerig in de volgende paragraaf (2.2) ingegaan.

Verzelfstandiging DPS

Per 1 december 2023 werd DPS verzelfstandigd en werd Pensioenfonds PDN de enige aandeelhouder. Aangezien de nieuwe aandeelhouder - net als SPF - klant is van DPS deed zich daarmee een bijzondere situatie voor. Voor SPF was dit aanleiding om met DPS te overleggen over aanpassing van de dienstverleningsovereenkomst (DVO). SPF hecht er vooral aan dat DPS een onafhankelijke raad van commissarissen heeft. Deze borgt de continuïteit van DPS en de belangen van alle klanten van DPS. SPF heeft hierover afspraken gemaakt die in de DVO zijn vastgelegd. Daarnaast werd afgesproken dat een Klantenraad wordt ingesteld.

De ontvlechting van DPS uit dsm-firmenich leidde tot mogelijke risico's, met name op het vlak van IT. Gedurende het jaar heeft SPF de ontwikkeling op dit vlak van IT op de voet gevolgd. De ontwikkelingen op dit vlak zijn door DPS voortvarend opgepakt en in 2024 nagenoeg afgerond.

Eigen Risicobeoordeling

In 2024 heeft SPF de Eigen Risicobeoordeling (ERB) uitgevoerd en tijdig afgerond. In Hoofdstuk 6 wordt nader ingegaan op de inhoud van de ERB.

Governance

In 2024 heeft het bestuur onderzocht hoe de toenemende werklast - mede ook door de extra activiteiten vanwege de invoering van de Wtp - door het bestuur en de andere fondsgremia kan worden opgevangen. Dat heeft geleid tot nadere afspraken, die ten dele nog moeten worden uitgevoerd.

Per 1 januari 2025 dienen pensioenfondsen te voldoen aan de Code Pensioenfondsen 2024. Het bestuur heeft aanpassingen gedaan in de statuten en de reglementen om compliant te zijn. Ook heeft de invoering van de code gevolgen voor o.a. de verslaglegging in het voorliggende bestuursverslag over 2024. In paragraaf 2.12 wordt ingegaan op onderdelen waar het bestuur afwijkt van de code.

ESG-beleid

Bij vermogensbeheer neemt het belang van duurzaamheid razendsnel toe. Dit wordt deels gedreven door externe factoren en deels door externe regelgeving en toezicht. Het bestuur scherppte het beleid in 2024 op diverse fronten aan, zoals het toevoegen van de beleggingscategorie beursgenoteerd vastgoed aan de doelstelling om de CO₂-voetafdruk van de portefeuille te verminderen, het uitbreiden van het uitsluitingenbeleid met de gokindustrie, het herdefiniëren van de duurzaamheidsbeliefs, het uitvoeren van een gapanalyse op het huidige beleid in vergelijking met de nieuw geformuleerde beliefs en het starten met het opstellen van een ESG risicoraamwerk.

Uitvoeringsovereenkomst

Sinds 1 september 2024 maakt F&S B.V. geen onderdeel meer uit van SABIC. Het bestuur is ermee akkoord gegaan dat F&S B.V. ook na de verkoop door SABIC bij SPF pensioen opbouwt voor de medewerkers van deze onderneming. Daartoe werd een afzonderlijke uitvoeringsovereenkomst afgesloten.

Strategisch communicatiebeleid

Het voornemen was om in 2024 het strategisch communicatiebeleid te herzien. Gezien de druk vanwege de Wtp heeft dit onderwerp geen prioriteit gekregen en zal het voor 2026 worden geagendeerd. Het huidige communicatiebeleid is in 2025 geactualiseerd en tot eind 2026 verlengd.

IT en cyberweerbaarheid

Het bestuur heeft in 2024 aan IT en cyberweerbaarheid bijzondere aandacht geschonken. Allereerst doordat aan het IT-overleg tussen DPS en SPF twee bestuursleden deelnemen, dit om ook de bestuurlijke continuïteit te borgen. Daarnaast heeft het bestuur in het najaar tijdens de werkconferentie nadrukkelijk gesproken over cybersecurity en de consequenties voor SPF van DORA.

In het IT-overleg worden de consequenties van DORA voor SPF nader uitgewerkt en vindt de monitoring op de voortgang plaats.

2.2 Wet toekomst pensioenen

Op basis van de Wtp maken Sociale Partners afspraken over de nieuwe pensioenregeling en het al dan niet overzetten van de opgebouwde aanspraken en rechten naar deze nieuwe regeling. De afspraken worden vastgelegd in een Transitieplan. Dit Transitieplan wordt aan het bestuur van het pensioenfonds gestuurd, waarna het fonds toetst of ze de afspraken in uitvoering kunnen nemen. Daarbij toetst het bestuur de afspraken op rechtmatigheid, uitvoerbaarheid en evenwichtigheid. Indien het fonds de opdracht in uitvoering neemt, wordt dit teruggekoppeld aan Sociale Partners via de zogenaamde opdrachtbevestiging. Het fonds werkt de afspraken uit het transitieplan verder uit in het implementatieplan. Onderdeel daarvan is ook het communicatieplan.

Uiteindelijk dienen het invaarsjabloon, inclusief het Implementatieplan en het Communicatieplan, goedgekeurd te worden door de externe toezichthouders: De Nederlandse Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Op voorhand kunnen onderdelen al wel worden voorgelegd aan de externe toezichthouders voor partiële toetsing.

In de loop van 2024 heeft het bestuur intensieve voorbereidingen getroffen, vooruitlopend op het ontvangen van het Transitieplan. Het betreft de volgende activiteiten:

- Het project Datakwaliteit. Het bestuur heeft getoetst of de kwaliteit van de gegevens in de pensioenadministratie zodanig zijn dat het fonds op een verantwoorde wijze de overstap kan maken naar het nieuwe stelsel. Het bestuur oordeelde dat de datakwaliteit inderdaad voldoet aan de door het bestuur gestelde eisen. Het dossier Datakwaliteit is daarop aan DNB voorgelegd voor partiële toetsing. Begin 2025 gaf DNB aan dat SPF in dit dossier had afgeweken van het Kader Datakwaliteit van de Pensioenfederatie. Oorzaak is dat SPF al was gestart met het project Datakwaliteit ruim voordat het Kader Datakwaliteit bekend was. DNB heeft SPF de mogelijkheid geboden om bepaalde stappen in het project Datakwaliteit opnieuw te doen om het dossier vervolgens opnieuw in te kunnen dienen voor partiële toetsing.
- In 2023 heeft het bestuur een Risicopreferentieonderzoek onder actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden gehouden. In 2024 zijn de resultaten vertaald naar de Risicohouding die geldt voor de nieuwe pensioenregeling.
- Het bestuur heeft een Evenwichtigheidskader vastgesteld. Het Evenwichtigheidskader bevat criteria waarop de voorstellen van Sociale Partners door het bestuur worden getoetst, inclusief de onderbouwing waarom het bestuur voor deze criteria kiest.
- Daarnaast heeft het bestuur vooruitlopend op het Transitieplan voorlopige besluiten genomen over de invulling van het nieuwe contract zoals het invullen van de uitkeringsfase, de solidariteitsreserve, het beleggingsbeleid en de toedeelregels van de rendementen.
- Tot slot heeft het bestuur besloten om met het oog op invaren maatregelen te nemen ter bescherming van de dekkingsgraad: de renteafdekking is verhoogd naar 76% en het gewicht van de rendementsportefeuille is met 5 procentpunt verlaagd naar 50%. Deze aanpassing van het beleid heeft plaatsgevonden binnen de bandbreedtes van het strategische beleid.

In het Jaarplan 2024 had het bestuur het afronden van het Implementatieplan en het Communicatieplan opgenomen. Nu Sociale Partners het definitieve Transitieplan in april 2025 hebben toegestuurd, wordt de afronding van deze activiteiten gepland voor medio 2025.

2.3 Evenwichtige belangenafweging

Bij bestuursbesluiten waarbij belangenafweging een rol speelt, wordt de evenwichtigheid ervan expliciet uitgewerkt. Deze evenwichtigheid wordt voorbereid en besproken in de commissies, maar finale besluitvorming vindt in het bestuur plaats.

In beginsel wordt bij elk besluit gekeken of en zo ja, hoe evenwichtige belangenafweging aan de orde is en hoe het de verschillende belangen raakt.

In 2024 was evenwichtige belangenafweging onder andere bij de onderstaande besluiten aan de orde.

Indexatie van de pensioenlonen voor arbeidsongeschikte deelnemers	Het verhogen van de pensioenlonen voor arbeidsongeschikte deelnemers met de loonindex i.p.v. met de prijsindex heeft het bestuur als evenwichtig beoordeeld omdat anders arbeidsongeschikte deelnemers - in vergelijking met overige deelnemers - onevenredig geraakt zouden worden.
Aanpassing van de beleggingsmix binnen de strategische bandbreedtes	Deelnemers hebben er belang bij dat op de invaardatum de dekkingsgraad zodanig hoog is dat in ieder geval de gewenste reserves toereikend zijn om de invaardoelen te behalen. Om het risico op een te sterke daling van de dekkingsgraad te verkleinen heeft het bestuur besloten om binnen de strategische bandbreedtes het renterisico te verkleinen en het belang in zakelijke waarden af te bouwen. Het bestuur beoordeelde dit als evenwichtig.
Transitie-ftk	Het bestuur heeft de afweging gemaakt hoe de doelen die er zijn vóór de Wtp-transitie (namelijk het voorkomen van kortingen en volledig verlenen van toeslagen) uitpakken voor de verschillende belanghebbenden t.o.v. de doelen tijdens de transitie bij te ruime toepassing van het Transitie-ftk (in termen van toeslagverlening). In het algemeen kan worden gesteld dat het voor het behalen van de doelen tijdens de Wtp-transitie van belang is voor alle deelnemers dat daarvoor voldoende financiële middelen beschikbaar zijn. Te veel extra toeslag verlenen (aanvullend op hetgeen het ftk toestaat) leidt ertoe dat het moeilijker wordt om de invaardoelen te behalen.

De transitie naar de Wtp kan consequenties hebben voor de deelnemers. Ook kunnen de consequenties per leeftijdscohort onderling verschillen. Daarom heeft het bestuur in 2024 een evenwichtigheidskader vastgesteld. Aan de hand van dat evenwichtigheidskader kan het bestuur de voorstellen voor een nieuwe pensioenregeling, het invaren en de gevolgen daarvan voor de deelnemers op een evenwichtige wijze beoordelen.

2.4 Wat veranderde in bestuur, raad van toezicht en verantwoordingsorgaan?

Bestuur

Begin 2024 nam Leon Jacobs afscheid als bestuurslid van SPF. De reden voor het tussentijds beëindigen van zijn lidmaatschap was dat hij per 1 januari 2024 zijn loopbaan bij SABIC heeft beëindigd. De ontstane vacature werd ingevuld met de benoeming van Juul Zegers per 17 september 2024. Zowel de Raad van Toezicht (RvT) als DNB gingen akkoord met zijn benoeming.

Per 31 december 2024 eindigde de eerste termijn van John van Moorsel. Hij besloot om niet voor een tweede termijn te gaan o.a. omdat het bestuurslidmaatschap lastig te combineren valt met zijn werkzaamheden voor SABIC. Door de werkgever is inmiddels een kandidaat voorgedragen. De verwachting is dat hij benoemd kan worden in de loop van 2025.

Raad van toezicht

Eind 2024 eindigde de tweede termijn van Willeke Ong als lid van de raad van toezicht. Zij besloot om per 1 oktober 2024 af te treden om daarna een soepele overdracht naar een opvolger mogelijk te maken. Na een bindende voordracht van het VO benoemde het bestuur Geertje Strampel als opvolgster van Willeke Ong. Zij startte op 1 oktober 2024.

Verantwoordingsorgaan

Eind 2023 verliet Math Peeters het Verantwoordingsorgaan (VO) om lid te worden van het bestuur. In de loop van 2024 werden verkiezingen voor deze vacature uitgeschreven. Jacques Slabbers kandideerde. Hij werd per 30 mei 2024 benoemd als lid van het VO op bindende voordracht van het VO.

Jan Hellings gaf vroegtijdig aan op 31 december 2024 zijn lidmaatschap van het VO tussentijds te willen beëindigen. Op basis van de doorgevoerde verkiezingen benoemde het bestuur op bindende voordracht van het VO Ineke Pranger per 1 januari 2025 als lid van het VO.

2.5 Geschiktheid

Het bestuur is kritisch op het eigen functioneren en heeft aandacht voor deskundigheid. Als basis hanteert het bestuur zijn eigen Geschiktheidsplan. In dit plan geeft het bestuur invulling aan het voldoen aan de vereiste basis- en dieptekennis op de door het bestuur vastgestelde deskundigheidsgebieden.

Het bestuur hanteert voor het monitoren van de geschiktheidscriteria een deskundigheidsmatrix die het bestuur periodiek bijwerkt. Alle bestuursleden dienen bij hun aantreden te voldoen aan geschiktheidsniveau A en op termijn op eigen deskundigheidsgebieden aan geschiktheidsniveau B.

In de tweejaarlijkse evaluatiegesprekken met bestuursleden kijkt het bestuur naar het functioneren van bestuursleden en de ontwikkelmogelijkheden. Deze werden begin 2025 gevoerd.

Het bestuur besteedde veel aandacht aan de gevolgen van de Wtp voor SPF. Jaarlijks organiseert het bestuur werkconferenties waarin specifieke onderwerpen verder worden uitgediept. In mei 2024 werd met name aandacht geschonken aan communicatie. In het najaar stonden de educatiesessies in het teken van de Wtp en DORA.

2.6 Zelfevaluatie

Eens in de twee jaar evalueert het bestuur zichzelf als collectief. De zelfevaluatie vond in februari 2024 onder externe begeleiding plaats. Het bestuur concludeerde dat het bestuur goed functioneert, maar dat de toegenomen werkdruk vanwege de Wtp een uitdaging is. Afgesproken werd om meer focus aan te brengen in bestuursvergaderingen door prioriteit te geven aan de Wtp-onderwerpen en de belangrijkste overige besluiten.

Daarnaast worden bestuursleden uitgenodigd om voorbereidende gremia als Regiegroep Wtp en Werkgroep Wtp bij te wonen, waardoor enerzijds extra kennis wordt verworven en anderzijds de druk op bestuursvergaderingen vermindert.

2.7 Succession planning

Het bestuur moet beschikken over alle deskundigheden, geschiktheden en competenties, zowel op individueel als collectief niveau. Om dit naar de toekomst te borgen, maakte het bestuur een opvolgingsplan (succession planning). De partijen die bestuursleden voordragen, zijn verantwoordelijk voor het tijdig aanwijzen en ter beschikking stellen van geschikte en betrouwbare kandidaten.

Met enige regelmaat benaderen de voordragende partijen medewerkers en pensioengerechtigden om ze te interesseren voor een (toekomstige) functie in één van de fondsorganen. Het bestuur en SABIC hechten belang aan continuïteit. Vandaar dat het bestuur periodiek (ex-)medewerkers van SABIC in de gelegenheid stelt om de basispensioenopleiding te volgen die leidt tot Geschiktheidsniveau A. Het in 2022 gestarte opleidingstraject van de SPF Academy werd eind 2023 afgerond. Van de in totaal elf cursisten rondten er zes de opleiding met goed gevolg af. Van deze zes cursisten vullen inmiddels drie een formele rol binnen één van de fondsgremia.

In 2024 heeft SPF de methodiek aangescherpt om succession planning en de individuele en collectieve evaluaties meer in de onderlinge samenhang met elkaar te brengen. Daartoe zijn het Geschiktheidsplan en de evaluatiemethodieken tegen het licht gehouden en aangepast. In 2025 zal gekeken worden in hoeverre dit bijdraagt aan de verdere ontwikkeling van bestuurlijke kracht en competenties.

2.8 Diversiteit en inclusie

Het bestuur hecht grote waarde aan diversiteit en inclusie en streeft ernaar dat de samenstelling van het bestuur een weerspiegeling vormt van de deelnemerspopulatie. Het bestuur erkent de meerwaarde van een diverse en inclusieve samenstelling en waardeert de unieke verschillen tussen individuen. Diversiteit en inclusie zijn dan ook belangrijke aandachtspunten in de succession planning.

In 2024 heeft het bestuur het diversiteits- en inclusiebeleid herijkt, waarbij inclusie nadrukkelijker is geïntegreerd. Dit beleid is uitgewerkt in een actieplan dat de verbinding legt tussen diversiteit en inclusie, continuïteit in de fondsorganen en succession planning. Hoewel de diversiteitseisen uit de Code Pensioenfonds een belangrijke basis vormen, kijkt het bestuur breder. Diversiteit omvat niet alleen aspecten zoals leeftijd, geslacht en genderidentiteit, maar ook het versterken van de fondsgremia door mensen met uiteenlopende perspectieven aan te trekken, bijvoorbeeld strategisch/pragmatisch of holistisch/gedetailleerd.

2.9 Beloningsbeleid

Het bestuur voert een beheerst en duurzaam beloningsbeleid. SPF toetst en vergelijkt dit beloningsbeleid zoveel mogelijk bij externe partijen. Het beloningsbeleid gaat uit van de Wet normering topinkomens. Dat is in de pensioensector steeds gebruikelijker.

De externe bestuursleden, de leden van de RvT en de externe beleggings- en risicoadviseur ontvangen een markt-conforme vergoeding. De pensioengerechtigde leden van het bestuur en het VO ontvangen een onkostenvergoeding. De overige bestuursleden ontvangen geen vergoeding van het fonds. SPF verstrekt geen prestatiegerelateerde beloningen, geen ontslagvergoedingen en geen leningen aan (voormalige) bestuurders. Ook is er geen sprake van vorderingen op (voormalige) bestuurders. Het pensioenfonds heeft geen medewerkers in dienst.

Sinds 2023 past SPF jaarlijks de betaalde vergoedingen aan conform de verhoging van het zogenaamde bezoldigingsmaximum dat is gebaseerd op de Wet normering topinkomens.

2.10 Compliance

De externe compliance officer (ECO) voerde in 2024 zijn reguliere controleprogramma uit. Over 2024 constateerde de ECO geen bevindingen. De verklaring van de ECO is opgenomen in paragraaf 11.4.

2.11 Vertrouwenspersoon

Op basis van wet- en regelgeving moet SPF een vertrouwenspersoon aanstellen. In 2022 benoemde het bestuur de vertrouwenspersoon die werkt bij het Nederlandse Compliance Instituut. De vertrouwenspersoon rapporteerde in 2024 geen bevindingen.

2.12 Code Pensioenfondsen

In de loop van 2024 werkte het bestuur de gevolgen uit van de Code Pensioenfondsen 2024 (hierna nieuwe code) voor SPF. Daartoe zijn o.a. de statuten en reglementen van commissies aangepast. Toepassing van de nieuwe code leidt per 1 januari 2025 o.a. tot de volgende wijzigingen.

- Het bestuur kon bestuursleden voor een derde keer herbenoemen, mits de RvT daarmee instemde. In de nieuwe code wordt het aantal herbenoemingen beperkt tot één, tenzij er bijzondere omstandigheden zijn en het bestuur de overwegingen deelt met het VO en de RvT.

Expertbestuursleden en de onafhankelijk voorzitter werden voorheen benoemd voor een periode van drie jaar. Deze periode is gewijzigd in vier jaar. De lopende termijnen van drie jaar blijven gehandhaafd. In bijzondere omstandigheden is het mogelijk om een expertbestuurslid of de onafhankelijk voorzitter voor een tweede keer te herbenoemen.

- Statutair is vastgelegd dat het VO zich in zijn jaarlijkse oordeel uitspreekt over de hoogte van de uitvoeringskosten.

- In het Reglement van de RvT is vastgelegd dat deze een Toezichtvisie vastlegt. Bij SPF betreft dit de formalisering van hetgeen al meerdere jaren praktijk is.
- Jaarlijks evalueren het bestuur en de RvT het eigen functioneren. Eens per twee jaar gebeurde dat met externe ondersteuning. Afsproken is dat in lijn met de nieuwe code evaluaties met externe ondersteuning eens in de drie jaar gebeuren. In de tussenliggende jaren hanteren beide gremia een eigen methodiek.

Het bestuur paste in 2024 de aanbevelingen en best practices vanuit de nieuwe code toe in de bedrijfsvoering en in het bestuursverslag. De nieuwe code omvat toetsing aan 49 normen met toepassing van het 'pas toe of leg uit'-principe. Er is een analyse uitgevoerd op de naleving van de nieuwe code. Op de website van het fonds staat de gedetailleerde uitwerking. Uit deze analyse blijkt dat SPF aan alle normen voldoet, behalve aan de hierna genoemde.

Norm	Code	Afwijking
14	Elk bestuurslid heeft stemrecht.	De externe onafhankelijk voorzitter heeft geen stemrecht. Reden is dat hij geen bestuurslid maar gevolmachtigde is. In dat opzicht is deze bepaling niet in strijd met de code.
35	Ten aanzien van leeftijdsdiversiteit geldt als minimum dat er tenminste één persoon zitting heeft in het bestuur en het verantwoordingsorgaan of het belanghebbendenorgaan die jonger is dan 40 jaar. Ten aanzien van genderdiversiteit geldt als minimum dat er in de genoemde organen variatie is in geslacht of genderidentiteit.	Bij de samenstelling van het bestuur en het VO wordt gestreefd naar een diverse samenstelling. In het bestuur hebben drie vrouwen zitting. In het VO had in 2024 geen vrouw zitting met dien verstande dat er per 1 januari 2025 een vrouw namens de pensioengerechtigden is toegetreden. Ook aan spreiding van leeftijden van de leden hecht het bestuur waarde. Het bestuur en VO hebben geen leden jonger dan 40 jaar. Het bestuur hecht veel waarde aan diversiteit, maar interpreteert diversiteit ruimer dan uitsluitend over de assen man/vrouw en ouder/jonger dan 40 jaar.
37	De eerste zittingstermijn van een lid van het bestuur, de raad van toezicht, het belanghebbendenorgaan of verantwoordingsorgaan is maximaal vier jaar. Deze leden kunnen voor een tweede termijn van maximaal vier jaar worden benoemd. Een bestuurslid en een lid van het belanghebbendenor-	In de statuten was vastgelegd dat bestuursleden voor een vierde termijn benoemd konden worden. Een bestuurslid zat in 2024 in haar vierde termijn. Echter de zittingstermijn is statutair aangepast vanaf 2025 in lijn met norm 37 uit de nieuwe code. Zittende leden kunnen wel hun lopende zittings-termijn uitsluiten.

Norm	Code	Afwijking
	gaan of verantwoordingsorgaan kunnen als daarvoor aanleiding bestaat voor een derde termijn van maximaal vier jaar worden benoemd. In dat geval onderbouwt het bestuur de aanleiding voor een derde benoeming en deelt het bestuur dit met de overige organen. Leden van een visitatiecommissie zijn maximaal acht jaar betrokken bij hetzelfde pensioenfonds.	
49	Het eigen functioneren is voor het bestuur, het intern toezicht, het belanghebbendenorgaan en het verantwoordingsorgaan een continu aandachtspunt. Deze organen evalueren in elk geval jaarlijks het eigen functioneren van het orgaan als geheel en van de individuele leden. Hierbij betrekken zij minstens één keer in de drie jaar een onafhankelijke derde partij. De organen besteden daarbij in elk geval periodiek aandacht aan bestuursmodel, integriteit, geschiktheid, continuïteit, diversiteit en inclusie, de wijze van opereren en de mate waarin de individuele leden zich voldoende onafhankelijk en kritisch kunnen opstellen.	Het verantwoordingsorgaan evalueerde het eigen functioneren voor het laatst in het vierde kwartaal van 2023. Reglementair is nog vastgelegd dat het verantwoordingsorgaan het eigen functioneren elke twee jaar evalueert. De eerstvolgende evaluatie is gepland in 2025.

De nieuwe code bepaalt dat een drietal onderwerpen nadrukkelijk worden benoemd:

- De Missie, visie en core beliefs van het fonds.
Deze zijn nader benoemd in paragraaf 1.1 waarbij voor het fonds geldt dat het vertrouwd en dichtbij wil zijn.
- De voorkeuren van belanghebbenden.
Het bestuur hecht veel belang aan contacten met de stakeholders. Dat leidt tot een diversiteit aan activiteiten:
 - Tweewekelijks overleg met de werkgever.
 - In beginsel elke drie (3) maanden overleg met Sociale Partners over de gang van zaken in het fonds.
 - Elk jaar meerdere deelnemersbijeenkomsten op de locaties van de ondernemingen.
 - Ieder jaar wordt door het bestuur tijdens één van de bijeenkomsten van de verenigingen van gepensioneerden verteld hoe het fonds ervoor staat.
 - Elke twee jaar vindt er een deelnemerstevredenheidsonderzoek plaats. Wanneer het aantal uitvragen onder deelnemers in enig jaar te groot wordt, kan het bestuur besluiten om een onderzoek door te schuiven.

- Periodiek wordt een uitvraag gedaan onder alle deelnemers naar hun voorkeuren op het vlak van verantwoord beleggen.
- Diversiteits- en inclusiebeleid.
Het bestuur hecht veel waarde aan diversiteit en inclusie. Dit reikt verder dan de assen man/vrouw en ouder/jonger dan 40 jaar zoals de code voorschrijft. In 2024 heeft het bestuur het diversiteits- en inclusiebeleid herijkt. Dit is nader toelicht in paragraaf 2.8.

2.13 Contacten met externe toezichthouders

De Nederlandsche Bank

In 2024 heeft SPF meerdere keren contact gehad met DNB in het kader van de Wtp. Allereerst hing dat samen met de door SPF ingevulde uitvragen van DNB over de planning van het project. Dat leidde tot verduidelijkende vragen bij DNB. Daarnaast diende SPF in oktober het dossier Datakwaliteit in voor partiële toetsing. Met de procesverantwoordelijke en de specialist inzake datakwaliteit voerde een bestuurslid tezamen met DPS overleg over de aanpak door DNB en een aantal inhoudelijke vragen. Dit heeft geleid tot aanscherpingen in het dossier.

Gedurende het jaar ontving het fonds een uitvraag over de risico's die verbonden zijn met de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Verder werden uitvragen beantwoord over ESG en meldde het fonds dat het een ERB heeft uitgevoerd.

Autoriteit Financiële Markten

De AFM deed in april een informatieverzoek toezichtrapportage tweede pijler pensioen over het jaar 2023. De gegevens die SPF aanlevert, bieden de AFM de mogelijkheid om goed zicht te krijgen op de regelingen die SPF uitvoert en het pensioen dat deelnemers opbouwen. Daardoor kan de AFM efficiënter toezicht uitoefenen.

Autoriteit Persoonsgegevens

Bij SPF deden zich in 2024 geen incidenten voor betreffende de verwerking van persoonsgegevens. Er is geen contact geweest met de Autoriteit Persoonsgegevens.

2.14 Beheerste en integere bedrijfsvoering

Het bestuur hecht aan beheerste en integere bedrijfsvoering.

Pensioenuitvoering

SPF besteedt nagenoeg alle bedrijfsprocessen uit aan DPS. Dat laat onverlet dat het bestuur eindverantwoordelijk blijft. Daarom beschikt het bestuur over een uitbestedingsbeleid. Dat is van toepassing op alle bestaande en/of nieuwe uitbestedingsovereenkomsten, zoals de uitbesteding van pensioenbeheer, vermogensbeheer, riskmanagement en de sleutelfuncties. In de overeenkomsten maakt SPF afspraken over het monitoren van de dienstverlening aan de hand van Service Level Agreements. Het fonds evalueert overeenkomsten periodiek en herijkt de uitbestede werkzaamheden. Dat gebeurt onder andere aan de hand van een ISAE 3402-verklaring die DPS afgeeft. De ISAE 3402 over 2024 bevat geen beperkingen ten aanzien van de controledoelstellingen.

Daarnaast toetst SPF elk kwartaal op basis van Kritische Performance Indicatoren of de dienstverlening door DPS voldoet aan de in de DVO overeengekomen afspraken. De indicatoren meten of raken de prestaties op onder meer de volgende onderwerpen: fiduciair vermogensadvies, pensioen- en actuariële advisering, risicomanagement, communicatie, IT-advisering, governance en juridisch vlak. Criteria zijn tijdigheid, juistheid en volledigheid.

Tot slot vindt elk jaar een formele evaluatie plaats van de DPS-diensten.

Sleutelfuncties

De SFH Risicobeheer rapporteert elk kwartaal aan het bestuur over de effectiviteit van het risicomanagement. Daarnaast voegt hij aan alle belangrijke adviezen aan het bestuur een risico-opinie toe.

Ook de SFH Actuarieel rapporteert op kwartaalbasis. De rapportages van de SFH Actuarieel bevatten in 2024 slechts een beperkt aantal aanbevelingen. De aanbevelingen zijn besproken in de Commissie Pensioenen & Communicatie, op basis van adviezen van DPS. Daarnaast is de SFH Actuarieel gevraagd om bij diverse deelonderwerpen in het kader van de Wtp opinies af te geven.

De SFH Interne Audit rondde in 2024 een audit af naar het bestuurlijke proces in verband met de verzelfstandiging van DPS. Daarbij ging het zowel om de ontwikkeling van een eigen plan in 2022 als de betrokkenheid van het bestuur bij de selectie van een nieuwe aandeelhouder voor DPS. De voorbereidingen voor deze audit vonden plaats in Q4 van 2023 en werden afgerond in het eerste halfjaar van 2024.

Risicomanagement

Minimaal elke drie jaar herijkt SPF fundamenteel de risico's die het fonds loopt. Dat gebeurt in de vorm van een Risk & Control Assessment (RCA) en een Systematische Integriteits- en Risicoanalyse. In de tussenliggende jaren actualiseert het fonds het assessment. In het najaar van 2023 werden de activiteiten gestart om te komen tot de 3-jaarlijkse, integrale herijking van het RCA. De RCA werd in de loop van 2024 afgerond.

Op basis van wet- en regelgeving moet SPF ook minimaal elke drie jaar een ERB uitvoeren. De ERB heeft als doel om robuuste, toekomstgerichte en toekomstbestendige strategische besluitvorming te realiseren en bij te dragen aan doelmatig risicobeheer. Het bestuur voerde in 2024 de geplande ERB uit.

2.15 Klantsignalen

Als een deelnemer het niet eens is met de uitvoering van het reglement of de wijze waarop SPF hem behandelt, dan kan de betrokkene een klacht indienen bij SPF. Iedere uiting van ontevredenheid, schriftelijk of telefonisch, is een klacht. Na het doorlopen van de interne klachtenprocedure kan een betrokkene zich ook extern wenden tot de Geschilleninstantie Pensioenfonds; dat kan als het geschil betrekking heeft op de uitvoering van het pensioenreglement. Een betrokkene kan, ongeacht of de klachten- en geschillenprocedure van het fonds is doorlopen, in alle gevallen zijn klacht of geschil (ook) voorleggen aan de Nederlandse rechter.

Als een deelnemer aangeeft dat niet of juist ruimschoots aan zijn verwachtingen is voldaan, is er sprake van een negatief of positief klantsignaal. Zowel de klachten als de negatieve klantsignalen worden beoordeeld en geëvalueerd. Als dit leidt tot verbeteringen dan worden deze in de in de algehele pensioenuitvoering doorgevoerd.

Klachten en geschillen

In 2024 ontving SPF 6 klachten over de onderwerpen zoals opgenomen in onderstaande tabel. Eén van die klachten legde de klager voor aan de Commissie Klachten & Geschillen van SPF. Geen van de klachten leidde tot een geschil bij de Geschilleninstantie Pensioenfonds (niet bij de Ombudsman Pensioenen en niet bij de Geschillencommissie) en niet tot een geschil bij de civiele rechter.

Een drietal klachten in 2024 (benoemd in de tabel onder financiële situatie) waren afkomstig van deelnemers die in 2023 met pensioen gingen. Zij maakten bezwaar tegen de hoogte van de hen verleende toeslag en tegen het feit dat het aan hen in 2023 toegekende pensioen fors lager was dan het in 2022 in de pensioenplanner berekende pensioenbedrag. Reden voor dit lagere pensioen was de destijds sterk gestegen rente waardoor de uitruilfactoren in het reglement per 1 januari 2023 werden aangepast.

Ten aanzien van de toeslag gold dat zij over 2022 en 2023 gezamenlijk gezien niet het hogere percentage ontvingen, dat andere groepen, die beide jaren of niet-actief of actief waren, wel als toeslag ontvingen. In overeenstemming met de Regeling Klachten & Geschillen van SPF behandelde DPS in eerste aanleg deze drie klachten. DPS legde daarbij uit dat er over 2022 en 2023 sprake was van een situatie waarin er een groot verschil was in de prijsindex (de zogenaamde “Consumentenprijsindex alle bestedingen, afgeleid”) die de maatstaf voortoeslagverlening is voor de pensioengerechtigden en gewezen deelnemers en de cao-loonontwikkeling die de maatstaf voor toeslagverlening vormt voor de actieve deelnemers. Ook gaf DPS aan dat het bestuur in het kader van de toeslagverlening oog had voor het feit dat de groep deelnemers die in 2022 actief deelnemer waren en in 2023 pensioengerechtigd of gewezen deelnemer werden, een lagere toeslag ontvingen. Het bestuur onderzocht alle mogelijkheden om deze groep deelnemers een hogere toeslag te verlenen dan de toeslag die over 2023 aan de pensioengerechtigden en gewezen deelnemers werd verstrekt. Het bestuur heeft echter moeten vaststellen dat (fiscale) wetgeving daar geen enkele ruimte voor bood.

Ten aanzien van de verslechtering van de factoren, die worden gebruikt bij vervroeging van het pensioen, legde DPS uit dat in het reglement is opgenomen dat die factoren kunnen wijzigen en dat de factoren gelden die op het moment van pensioneren van kracht zijn. Dat in de loop van 2022 als gevolg van een rentestijging sprake was van een relatief grote wijziging van die factoren doet daar niet aan af. Ook staat in de pensioenplanner een disclaimer die dat nog eens benadrukt. Eén van de klachten werd door de deelnemer voorgelegd aan de Commissie Klachten & Geschillen van SPF die na beoordeling van de klacht voor beide onderdelen tot hetzelfde oordeel als DPS kwam en dit in een brief aan de betrokken deelnemer nader uitlegde.

Al voor de indiening van deze klachten besprak het bestuur hoe om te gaan met de wijziging van de factoren in het reglement 2023 ten opzichte van de factoren opgenomen in de planner in 2022. Het bestuur stelde toen vast dat, behoudens bijzondere situaties, daarin geen aanleiding kan bestaan om het verschil in de factoren niet volledig toe te passen gelet op het reglement en de disclaimer in de pensioenplanner. Wel is een aantal verbeteringen in het proces doorgevoerd waarbij met name de deelnemers die een aanvraag doen, eerder worden geïnformeerd indien sprake is van een zodanige rentewijziging dat nieuwe factoren kunnen leiden tot een voor die deelnemers meer dan 5% slechtere uitkomst. Daarbij krijgen deelnemers dan de mogelijkheid de keuzes aan te passen. Ten aanzien van het hanteren van verschillende maatstaven wees het bestuur, al voor het bestuursbesluit tot toeslagverlening, sociale partners, die de toeslagmaatstaven vaststelden, op de gevolgen daarvan voor de groep waartoe de klager behoort. Het bestuur riep daarbij sociale partners op om het verschil in toeslagmaatstaf te heroverwegen. Dit ligt nu nog bij sociale partners.

De beide onderwerpen van deze klachten, namelijk wijziging van de factoren als gevolg van rentestijging en het hanteren van verschillende maatstaven voor toeslagverlening leidde tot respectievelijk een algemene aanbeveling en een observatie van de Ombudsman Pensioenen aan de pensioensector. Het bestuur stelde vast dat de beide onderwerpen ook los van de hiervoor genoemde klachten in voldoende mate en ook met de overwegingen zoals door de Ombudsman genoemd in het bestuur aan de orde kwamen. Het bestuur concludeerde dan ook dat de aanbeveling en observatie van de Ombudsman niet tot nadere of aanvullende besluitvorming leidt.

Twee ontvangen klachten hadden betrekking op pensioenberekening en -betaling.

De ene klacht betrof een partner die telefonisch aangaf dat volgens haar het partnerpensioen te laag werd vastgesteld. Bij het contact met de partner is een uitgebreide berekening, die een paar jaar eerder op verzoek van haar overleden echtgenoot was verstrekt, aan haar toegezonden. Daarna is geen verdere reactie meer ontvangen.

De andere klacht betrof een deelnemer die als eerste pensioenuitkering een laag bedrag ontving zonder verdere specificatie. Uitgelegd is dat het bedrag zo laag was omdat er eenmalig kosten in rekening zijn gebracht vanwege verevening. Omdat na aftrek van de kosten een nettobedrag lager dan €1,00 overbleef, verstrekke het systeem geen specificatie. Die ontving hij wel de daaropvolgende maanden. DPS onderzoekt om het systeem aan te passen, zodat altijd een specificatie wordt verstrekt.

De laatste klacht betrof een klacht met betrekking tot de verkiezingen voor het VO. Het lukte een deelnemer niet om digitaal zijn stem uit te brengen. De deelnemer werd geholpen om zijn stem alsnog uit te brengen.

SPF stuurt iedereen die een klacht indient en van wie het e-mailadres beschikbaar is, een vragenlijst waarin onder andere wordt gevraagd wat men van de klachtafhandeling vond (enquête). Deze kwantitatieve en kwalitatieve uitvraag doet SPF vanaf het 1e kwartaal 2024. De kwalitatieve uitvraag helpt SPF om het hele proces te beoordelen, te evalueren en te verbeteren. De ontvangen antwoorden zijn zeer wisselend en vaak blijkt de uitkomst van de klacht (toegewezen of afgewezen) medebepalend te zijn voor de waardering van de klachtafhandeling. Uit de antwoorden vallen niet direct verbeterstappen af te leiden voor het proces Klachtenafhandeling zelf.

Soort	Klacht	Geëscaleerde klacht	Geschil	Geschil
Behandelaar	DPS	SPF Commissie Klachten & Geschillen	Geschillen-Instantie Pensioenfondsen	Civiele rechter
Categorie:				
Behandelingsduur				
Pensioenberekening en -betaling	2			
Service en klantgerichtheid				
Informatieverstrekking				
Toepassing wet- en regelgeving; algemeen				
Toepassing wet- en regelgeving; invaren, transitie				
Deelnemersportaal	1			
Financiële situatie	3	1		
Registratie werknemersgegevens - datakwaliteit				
Keuzebegeleiding				
Duurzaamheid				
Overig				
Totaal	6	1	0	0

Klantsignalen

In 2024 ontving SPF, buiten de klachten, via diverse kanalen 12 positieve klantsignalen en 2 negatieve klantsignalen.

Vanaf 2022 stuurt SPF bij diverse (toekennings-)processen een vragenlijst (enquête) over onder andere de procesafhandelingen service. SPF gebruikt deze uitvraag ook om processen te beoordelen, te evalueren en te verbeteren. In 2024 waren er vanuit de uitvraag in totaliteit 8 zeer positieve reacties (onder andere: ‘zeer goed geholpen’, ‘vragen snel en kundig beantwoord’ en ‘websitebezoek werkt prima’). Ook was er 1 negatieve reactie van een deelnemer die een waardeoverdracht bij SPF opstartte. Hierbij was geen verbeterpunt te definiëren omdat in de correspondentie expliciet stond waarover hij ontevreden was.

Verder ontving SPF via andere kanalen nog 3 positieve reacties (onder andere complimenten over uitmuntende service bij prepensionering en over hulp bij waardeoverdracht). Ook via de tegel klachten/pluim op de website ontving SPF een pluim (compliment over heldere en zakelijk ontvangen overzicht).

Er was ook een negatieve reactie. Een partner had de aanvraagformulieren voor de uitkering van het haar toekomstige partnerpensioen tijdig opgestuurd. Toch ontving zij geen tijdige uitkering omdat SPF de formulieren niet op tijd ontving. Een verbeterpunt is om voorafgaand aan de verwerking van alle toekenningen, die voor het eerst betaalbaar worden gesteld, vaker navraag te doen bij de uitkeringsgerechtigden in het geval niet alle aanvraagformulieren zijn ontvangen.

Positieve Klantsignalen:

Kanaal:	Aantal
Enquête	8
Tegel pluim/klacht op website	1
Klantcontact	3
Totaal	12

Negatieve Klantsignalen:

Kanaal:	Aantal	Verbeterpunt
Enquête	1	Nee
Tegel pluim/klacht op website	1	Ja
Totaal	2	

2.16 Integriteit

Integriteitsbeleid

SPF streeft een integere bedrijfsvoering na en stelde daarom een eigen integriteitsbeleid op. Dit beleid moet voorkomen dat het niet integer handelen van aan SPF verbonden personen de integriteit van SPF en het financiële stelsel negatief beïnvloedt. Daarom omvat het integriteitsbeleid naast de fondsspecifieke activiteiten eveneens de activiteiten van aan SPF verbonden derden aan wie het fonds diensten uitbesteedt.

Gedragscode

Als belangrijk onderdeel van het integriteitsbeleid beschikt SPF over een gedragscode. Deze gedragscode is gebaseerd op de modelgedragscode van de Pensioenfederatie. Het fonds toetst de code ook aan de gedragscode van SABIC, omdat bestuursleden die in dienst zijn van SABIC ook daaraan dienen te voldoen bij nevenfuncties die voortvloeien uit hun SABIC-dienstverband.

De gedragscode is van toepassing op alle aan SPF verbonden personen: de bestuursleden, de onafhankelijke voorzitter, de beleggingsadviseur, de risicoadviseur en de leden van de RvT en het VO. Aan SPF gelieerde derde partijen, waaronder de uitvoeringsorganisatie DPS, externe vermogensbeheerders, accountants en actuarissen vallen niet onder de gedragscode van SPF. Zij dienen te beschikken over een eigen gedragscode. In het uitbestedingsbeleid van SPF staat als voorwaarde dat een uitbestedingspartner beschikt over een gedragscode die minimaal gelijkwaardig is aan de gedragscode van SPF. Als de uitbestedingspartner verder uitbesteedt, geldt dit ook voor die derde partij.

Insiderregeling

De gedragscode voorziet ook in een insiderregeling. Insiders zijn personen die (in)direct betrokken zijn bij de uitvoering van transacties in financiële instrumenten of die vanuit hun werkzaamheden of functie bij SPF over voorwetenschap (kunnen) beschikken. Het bestuur wijst insiders die onder deze regeling vallen aan. Ze hebben onder meer te maken met een meldingsplicht voor uitgevoerde persoonlijke transacties in financiële instrumenten.

Het bestuur wees alle bestuursleden en de onafhankelijke voorzitter aan als insider. De compliance officer bevrageet de bestuursleden elk halfjaar over de uitgevoerde persoonlijke transacties.

De rapportage van de compliance officer is opgenomen in paragraaf 11.4. De compliance officer rapporteerde geen bevindingen over 2024.

Incidenten- en klokkenluidersregeling

SPF beschikt over een Incidenten- en klokkenluidersregeling. De aan SPF verbonden personen kunnen op basis hiervan vertrouwelijk melding doen wanneer er sprake is van schending van integriteit of ongewenst gedrag. De vertrouwenspersoon rapporteerde geen bevindingen over 2024.

2.17 Persoonsgegevens

De Algemene Verordening Gegevensbescherming heeft tot doel de privacy van personen goed te beschermen. Deze verordening versterkt de noodzaak voor innovaties in de pensioensector op het terrein van digitale informatie-uitwisseling en de toegankelijkheid voor deelnemers en werkgevers van gegevens via portalen en ‘mijn-pensioen-sites’.

Privacy is voor SPF een groot goed. Het vraagt een actieve en alerte houding van het bestuur en van DPS als pensioenuitvoeringsorganisatie om de persoonsgegevens van de aanspraak- en pensioengerechtigden op een veilige manier te verwerken.

Het fonds heeft de taken van de Functionaris Gegevensbescherming bij de plaatsvervangend voorzitter neergelegd. De uitvoerder DPS beschikt over een privacy officer. De privacy officer is verbonden aan een externe organisatie, de Projective Group.

DPS rapporteert elk kwartaal of zich incidenten en/of datalekken hebben voorgedaan. In 2024 deden zich bij SPF geen incidenten en/of datalekken voor.

2.18 Herzieningenbeleid en procedures

SPF draagt er zorg voor dat de pensioen- en aanspraakgerechtigden krijgen waar ze recht op hebben. Daartoe zijn onder meer gegevens nodig van individuen of instanties zoals de werkgever, de pensioen- en aanspraakgerechtigden zelf en de uitkeringsinstantie UWV. Hoe zorgvuldig het fonds gegevens ook verwerkt, toch kunnen er onjuistheden ontstaan in de administratie.

Wanneer SPF onjuistheden constateert, herstelt het fonds deze zo snel mogelijk. Dat kan leiden tot het bijstellen van bedragen, ook wanneer die al met de deelnemer gedeeld is. Voorbeelden van dergelijke bedragen zijn opgebouwd pensioen of een pensioenuitkering. Wanneer SPF een pensioenuitkering aanpast, kan dat leiden tot een nabetaling of een terugvordering van pensioen. Het herstellen van onjuistheden in onze pensioenadministratie heet ‘herzieningen’.

In onderstaande tabel is het aantal herzieningen bij SPF over 2024 weergegeven.

	Totaal	Pensioengerechtigden			Actieve en gewezen deelnemers
		Totaal	Toename uitkering	Afname uitkering	Totaal
Onjuiste input extern	188	4	3	1	184
Onjuiste input intern	10	3	2	1	7
Totaal	198	7	5	2	191

In juni 2024 ontving SPF voor 185 werknemers gewijzigde pensioenlonen over 2023. Met alle betrokkenen vond hierover vanuit SPF en werkgever communicatie plaats.

3 PENSIOENEN

3.1 De pensioenregelingen in 2024

SPF kent drie pensioenregelingen. De pensioenregelingen lichten we hieronder kort toe.

Basispensioenregeling

De actieve deelnemers van SPF bouwen pensioen op in een uitkeringsovereenkomst (middellood) met voorwaardelijke toeslagverlening en een vooraf vastgestelde premie. De pensioenregeling van SPF in 2024 houdt op hoofdlijnen het volgende in:

- Opbouw van ouderdomspensioen met 1,875% per jaar over de pensioengrondslag. De aanspraken op ouderdomspensioen kennen een pensioenrekenleeftijd van 68 jaar. Een (gewezen) deelnemer kan zijn ouderdomspensioen vervroegen tot uiterlijk 55 jaar;
- Een actieve deelnemer bouwt daarnaast partnerpensioen op met 1,3125% per jaar over de pensioengrondslag;
- SPF baseert de voorwaardelijke toeslagverlening voor actieve deelnemers op het gemiddelde van de loonstijgingen in de cao's van SABIC in Nederland. De voorwaardelijke toeslagverlening voor gewezen deelnemers en pensioengerechtigden baseert het fonds op de "Consumentenprijsindex (CPI) alle bestedingen, afgeleid";
- Wezen ontvangen, als zij aan de vereiste criteria voldoen, een wezenpensioen. Opbouw van wezenpensioen vindt plaats met 0,2625% per jaar over de pensioengrondslag. Voor volle wezen verdubbelt SPF dit pensioen;
- Bij arbeidsongeschiktheid is er onder voorwaarden recht op een arbeidsongeschiktheidspensioen en/of premievrije pensioenopbouw.

Nettopensioenregeling

SPF voert ook een vrijwillige nettopensioenregeling (NPR) uit voor medewerkers met een vast jaarsalaris hoger dan € 137.800 (grensbedrag 2024). De actieve deelnemer in deze regeling bouwt een nettopensioenkapitaal op. De vrijwillige NPR houdt op hoofdlijnen het volgende in:

- Een vrijwillige premieovereenkomst waar de actieve deelnemer van mag afzien;
- De actieve deelnemer kan pensioen opbouwen over het vaste (pensioengevend) jaarsalaris of ook over het variabele (pensioengevend) jaarsalaris boven het bovengenoemde grensbedrag;
- SPF belegt het nettopensioenkapitaal volgens de leeftijdsafhankelijke beleggingsmix van het pensioenfonds;
- Op de pensioendatum kiest een deelnemer tussen een stabiele of variabele uitkering;
- Gedurende het deelnemerschap biedt de NPR een netto-partnerpensioen, netto-wezenpensioen en (gedeeltelijke) premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid op risicobasis. De deelnemer kan hiervan afzien. De beschikbare premie gebruikt het fonds dan voor extra opbouw netto-ouderdomspensioen voor de deelnemer.

Prepensioenspaarregeling

SPF voert ook een prepensioenspaarregeling (PPS) uit. De PPS is een gesloten regeling waarbij geen opbouw meer plaatsvindt, anders dan door toevoeging van de jaarlijkse rendementen.

3.2 Premiebeleid

De werkgever en SPF spraken in de uitvoeringsovereenkomst een vaste premie voor vijf jaar af (tot 31 december 2028) om de pensioenopbouw gedurende de looptijd van de uitvoeringsovereenkomst te financieren. Dit noemen we ook wel ‘Collective Defined Contribution’ (CDC). SPF kan de werkgever alleen houden aan het voldoen van deze vaste bijdrage. Het fonds kan de werkgever niet verplichten om een hogere bijdrage te betalen of een andere bijdrage dan de verschuldigde premie.

De vaste bijdrage bedraagt tot en met 2024 25,5% van het pensioengevend salaris van de deelnemers (voor 2024 gemaximeerd op € 137.800), zoals bedoeld in artikel 18ga Wet op de Loonbelasting 1964. Een deel van de bijdrage houdt de werkgever in op het salaris van de medewerker. Deze werknemersbijdrage bedraagt:

- 2,5% tot een maximumsalaris van € 86.814;
- 6,5% vanaf een salaris van € 86.814 tot het grensbedrag (in 2024: € 137.800).

Daarnaast is de werkgever voor het arbeidsongeschiktheidspensioen voor medewerkers met een salaris boven het grensbedrag van € 137.800 een bijdrage verschuldigd van 1,3% over het salaris boven dit grensbedrag.

3.3 Toeslagenbeleid

SPF streeft ernaar om op de opgebouwde pensioenaanspraken van actieve deelnemers en gewezen deelnemers en de ingegane pensioenen van de pensioengerechtigden jaarlijks een toeslag te verlenen. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening wordt geen premie betaald en vormt het fonds geen reserve. De toeslagverlening financiert SPF uit het rendement van het fonds. Dit geldt zowel voor de basispensioenregeling, de NPR en de (gesloten) PPS. De belangrijkste risico's die het toeslagbeleid kunnen beïnvloeden, zijn de financiële risico's zoals nader toegelicht in paragraaf 6.4.

Als basis voor de vaststelling van de toeslag hanteert SPF voor de actieve deelnemers (maximaal) de loonsverhoging bij de werkgever (zijnde het gemiddelde van de loonstijgingen overeenkomstig de cao's van SABIC Innovative Plastics BV en SABIC Limburg BV) en voor de uitkeringsgerechtigden en gewezen deelnemers (maximaal) de stijging van het Centraal Bureau voor de Statistiek (“CPI alle bestedingen, afgeleid”). Het bestuur beoordeelt jaarlijks of toeslagen kunnen worden verleend. Het bestuur heeft het volgende toeslagenbeleid geformuleerd:

- Wanneer de beleidsdekkingsgraad hoger is dan 110% kan maximaal een gedeeltelijke toeslag worden verleend in de mate dat dit is toegestaan volgens het ftk;
- Wanneer de beleidsdekkingsgraad hoog genoeg is (ongeveer 139%) kan volledige toeslagverlening plaatsvinden.

Als SPF in enig jaar besluit om geen of minder toeslag te verlenen, dan kan het bestuur op een later tijdstip besluiten om een inhaaltoeslag te verlenen. In welke mate het bestuur inhaaltoeslagen verleent, is afhankelijk van het pensioenvermogen dat SPF in overeenstemming met het ftk mag gebruiken voor het compenseren van gemiste toeslagen en doorgevoerde kortingen. In lijn hiermee heeft SPF het volgende inhaaltoeslagenbeleid geformuleerd:

Het voor inhaaltoeslagverlening beschikbaar vermogen wordt naar de betrokkenen toebedeeld naar rato van de achterstand in toeslagverlening eventueel vermeerderd met de mate van de doorgevoerde kortingen van de pensioenaanspraken;

Zowel de achterstanden van de pensioenregeling als van de ingegane pensioenen uit de NPR en de (gesloten) PPS worden meegenomen.

Toeslag per 1 januari 2025

Op basis van het toeslagenbeleid beoordeelde het bestuur in 2024 om per 1 januari 2025 toeslagen te verlenen aan actieve deelnemers en pensioengerechtigden alsook gewezen deelnemers op basis van de financiële situatie van het fonds per einde 2024. Het fonds verleent een toeslag ter grootte van 39,3% van de maximale maatstaf. Dit betekent voor actieve deelnemers een toeslag van 1,65% en voor gewezen deelnemers en pensioengerechtigden een toeslag van 1,01%.

In de brochure Toeslagverlening op de SPF-website legt het fonds de regelingen voor toeslagverlening gedetailleerd uit. In deze brochure staan ook de achterstanden in toeslagverlening.

3.4 Aanpassing variabele nettopensioenuitkering

SPF past de variabele nettopensioenuitkering jaarlijks aan op basis van het behaalde rendement, het sterfteresultaat en de levensverwachting. Het fonds smeert de resultaten uit over vijf jaar.

Aanpassing per 1 januari 2025

Het behaalde resultaat over 2024 is 2,17%. Dit komt overeen met een jaarlijkse verhoging van 0,48% voor de komende vijf jaar, voor het eerst op 1 maart 2025.

Samen met de 1,00%, 2,46%, 0,90% en -/- 0,02% die nog op de lat stonden van respectievelijk het resultaat over 2020, 2021, 2022 en 2023 levert dit voor pensioengerechtigden die in 2020 met pensioen gingen een totale aanpassing van de nettopensioenuitkering op van ongeveer 4,82% per 1 maart 2025.

3.5 Aanpassing PPS-kapitalen

Het bestuur baseert zich bij het vaststellen van het PPS-rendement op het door het fonds gemaakte rendement over het voorgaande kalenderjaar. Het fondsrendement over 2022 bedroeg -/- 19,5%. Het bestuur heeft in 2023 besloten om voor de periode 1 juli 2023 tot 1 juli 2024 het PPS-rendement op 0% te stellen. Conform het PPS-reglement worden de negatieve rendementen verrekend met de positieve rendementen in de daaropvolgende jaren. Het bestuur kan anders besluiten als de financiële middelen daartoe aanleiding geven.

Het fondsrendement over 2023 bedroeg 9,4%. Op basis hiervan is het PPS-rendement voor de periode 1 juli 2024 tot 1 juli 2025 vastgesteld op 0%, waarna nog -/-11,9% (samengesteld rendement) te verrekenen valt met positieve rendementen in toekomstige jaren. Over 2024 bedroeg het fondsrendement 6,3% waardoor het saldo eind 2024 nog -/-6,3% bedraagt.

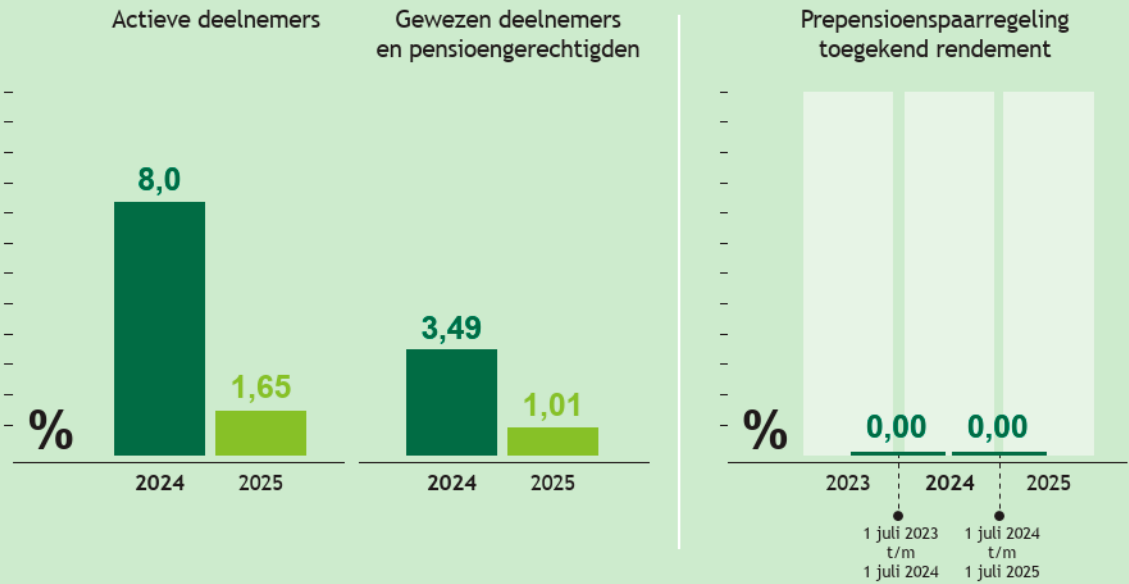
3.6 Tekortsituaties en kortingenbeleid

De uitvoeringsovereenkomst en de pensioenreglementen voorzien in verschillende kortingsbepalingen bij een premietekort of een vermogenstekort.

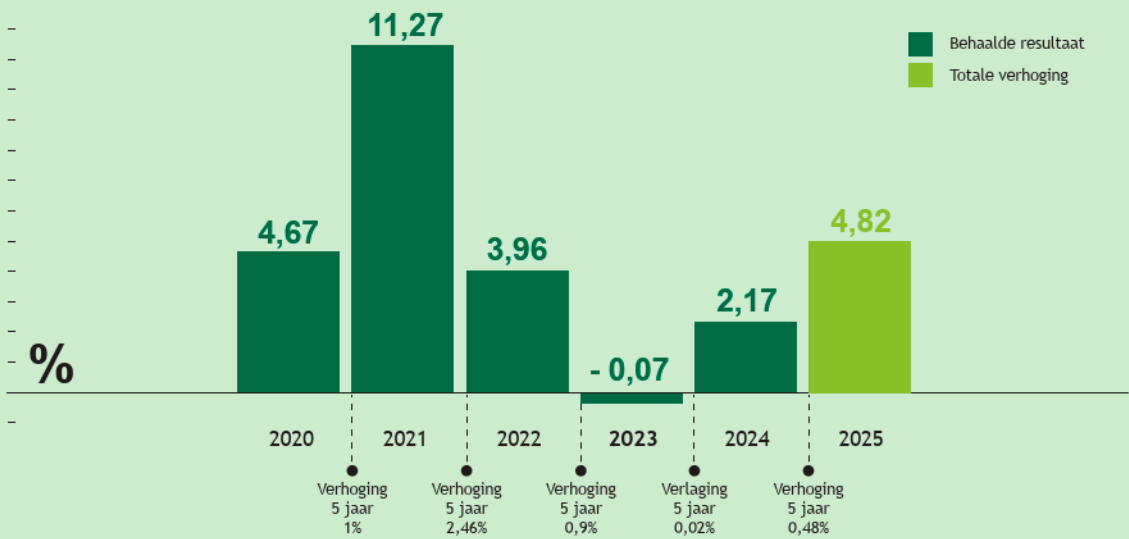
In de brochure 'Risico's rond pensioen' op de SPF-website legt het fonds de bovengenoemde regelingen nader uit.
In 2024 voerde SPF geen korting door op de pensioenopbouw en de pensioenaanspraken en -rechten.

Verhoging pensioen in één oogopslag

Basispensioenregeling

Variabele nettopensioenuitkering

3.7 Communicatiebeleid

SPF beschikt over een communicatiebeleid. Dit beleid is van kracht in de periode 2023 tot en met 2025. Het bevat de kaders waarbinnen de uitvoering van de communicatie plaatsvindt.

SPF communiceert binnen de kaders van het communicatiebeleidsplan. Hierin staan de visie, missie en doelstellingen van de pensioencommunicatie met de deelnemers. Vanuit dit communicatiebeleidsplan stelt de Commissie Pensioenen & Communicatie jaarlijks een communicatie- actieplan vast. In dit actieplan staan niet alleen de reguliere en wettelijke communicatie, maar ook de persoonlijke communicatie die SPF aanbiedt.

In de deelnemerscommunicatie houdt SPF rekening met specifieke ‘kenmerken’ van de deelnemers. Het fonds onderscheidt doelgroepen op basis van actieve deelnemer, gewezen deelnemer of pensioengerechtigde, leeftijdsgroep, inkomensgroep en deelname aan een specifieke regeling. Ook communiceert SPF in situaties als in- en uitdiensttreding, echtscheiding, pensionering en verhuizing naar het buitenland. Alle communicatiemiddelen en -uitingen zijn digitaal beschikbaar in het Nederlands en Engels.

SPF formuleerde de volgende doelstellingen voor de pensioencommunicatie. De deelnemer heeft op elk moment:

- Inzage in de huidige en toekomstige persoonlijke pensioensituatie;
- Overzicht over zijn pensioenregeling(en);
- Inzicht in de daaraan gekoppelde risico's;
- Een realistisch beeld van de eigen pensioenverwachting;
- Handelingsperspectief.

SPF legde de communicatie met alle andere stakeholders, zoals de media, de Pensioenfederatie en werkgevers, vast in het relatie-communicatieplan. Dit plan is een onderdeel van het communicatiebeleidsplan.

3.8 Communicatiemiddelen, meten en waardering pensioencommunicatie

SPF hecht veel belang aan de feedback en inbreng van al haar deelnemers. De deelnemers beoordelen individueel of informatie duidelijk en begrijpelijk is én of ze voldoet aan hun informatiebehoefte. Daarom maakt het fonds onder meer gebruik van externe deskundigen en toetst het zogenoemde communicatiepanel nieuw communicatiemateriaal vooraf en/of achteraf. Dit panel bestaat uit een brede groep deelnemers die hun mening geeft over de communicatie-uitingen. Ook meet SPF de communicatie onder de deelnemers zelf. Onderstaand een overzicht van diverse (persoonlijke) communicatiemiddelen en de mening van deelnemers daarover.

In mei 2024 nam het fonds deel aan een deelnemersonderzoek, de zogenoemde ‘Benchmark Monitor Pensioenfondsen’ (BMP). SPF nam in 2021 voor het eerst deel en doet dit volgens afspraken in de regel tweejaarlijks. Omdat echter in 2023 het risicopreferentieonderzoek (RPO) in het kader van de Wtp werd gehouden, verschoof dit onderzoek naar 2024. In 2024 namen naast SPF maar 2 andere pensioenfondsen deel aan het onderzoek. Er was daarom geen representatieve benchmark. Wel werden de resultaten ter beeldvorming afgezet tegen de benchmark van 2023.

Generiek zijn alle deelnemers zeer tevreden over SPF. Zeker gezien de trend bij andere pensioenfondsen dat daar, door de onzekerheid over het nieuwe pensioenstelsel, op veel punten in 2023 (significante) dalingen t.o.v. 2021 werden waargenomen. Bij SPF zie je die dalingen niet over de hele lijn terug. Sterker nog, de gepensioneerden oordelen over bijna de hele lijn iets positiever dan in 2021 en dan de benchmark van 2023. Er waren bij de actieve deelnemers weinig significante verschillen t.o.v. 2021 en op vele vlakken waren zij positiever dan de benchmark van 2023. Ook de gewezen deelnemers die we voor het eerst uitvroegen, waren op veel vlakken positiever dan de benchmark van 2023.

Toekennen van
ouderdoms-
pensioen

Toekennen van
partner-
pensioen

Waarde-
overdracht

163
persoonlijke
pensioen-
gesprekken

5 voor 40ste verjaardag
14 voor 50ste verjaardag
59 voor 60ste verjaardag
29 Bedrijfs-AOW
7 Generatie Pact
49 op eigen verzoek van de deelnemer

25.753
bezoeken
website

19.205 bezoeken
Mijn SPF Pensioen

SPF Pensioenplanner

84,5%
van alle
deelnemers
communiqueert
digitaal

6.977
abonnees
op de digitale
niewsbrief

4 FINANCIËLE POSITIE

Vanuit de balans licht SPF zowel de ontwikkeling van de vermogenspositie (activa) als van de pensioenverplichtingen (passiva) nader toe. Daarnaast toont de balans de ontwikkeling van de dekkingsgraad van het fonds over 2024. In paragraaf 4.1 staat een vereenvoudigde balans met de activa en passiva. De gedetailleerde balans inclusief toelichting is te zien in hoofdstuk 9, de Jaarrekening.

4.1 Ontwikkeling vermogenspositie

Balans (in € mln.)					
	2024	2023		2024	2023
Beleggingen	3.072,9	2.921,5	Pensioenfondsreserve	448,5	431,9
Vorderingen	8,9	6,6	Technische Voorziening	2.616,2	2.479,5
Liquide middelen	30,3	26,6	Schulden	47,4	43,3
Totaal activa	3.112,1	2.954,7	Totaal passiva	3.112,1	2.954,7

Het pensioenfondsvermogen toont de vermogenspositie van SPF. We berekenen dit als volgt:

Pensioenfondsvermogen = Beleggingen + Vorderingen + Overige activa - Overige voorzieningen - Schulden

Het pensioenfondsvermogen ultimo 2024 bedraagt € 3.065 mln. Onderstaande tabel laat de ontwikkeling van het pensioenfondsvermogen van SPF zien over het jaar 2024.

Pensioenfondsvermogen	2024		2023	
	€ mln.	% Mutatie	€ mln.	% Mutatie
Pensioenfondsvermogen primo	2.911,5	100,0%	2.682,1	100,0%
Bijdragen	59,3	2,0%	57,1	2,1%
Uitkeringen	-78,6	-2,7%	-72,2	-2,7%
Beleggingsresultaat (incl. kosten)	175,2	6,3%	244,3	9,4%
Overige mutaties	-2,7	-0,3%	0,2	-0,2%
Pensioenfondsvermogen ultimo	3.064,7	105,3%	2.911,5	108,6%

4.2 Technische voorzieningen

Rente

De technische voorzieningen zijn vastgesteld op basis van de rentetermijnstructuur van De Nederlandse Bank (DNB) per 31 december 2024 en de factoren zoals genoemd in de grondslagen bij de jaarrekening. Ten opzichte van de marktrente past DNB bij de bepaling van de rentetermijnstructuur een correctie toe op basis van de zogenaamde Ultimate Forward Rate (UFR)-parameters van de commissie Parameters. Per einde 2024 verschilt de rentetermijnstructuur van DNB maar beperkt van de marktrente.

Levensverwachting

Voor de vaststelling van de voorziening houdt SPF rekening met de voorzienbare trend in overlevingskansen door gebruik te maken van de meest recente, door het Actuariel Genootschap (AG) gepubliceerde, AG-prognosetafel 2024. Daarnaast kijkt het fonds naar het verschil in overlevingskansen tussen de SPF-populatie en de totale bevolking door toepassing van specifieke SPF-correctiefactoren voor ervaringssterfte. Voor de medeverzekerden past SPF dezelfde correctiefactoren toe als voor de hoofdverzekerden.

De technische voorziening (inclusief de voorziening voor risico van de deelnemers) steeg met € 137 mln. Dit kwam door de gedaalde rente en de toeslagverlening per 1 januari 2025. De rente die SPF hanteert voor de waardering van de verplichtingen baseert het fonds op de door DNB voorgeschreven rentecurve. Deze daalde van 2,3% eind 2023 naar 2,2% eind 2024.

In onderstaand overzicht splitsen we deze stijging van de technische voorziening uit naar factoren. In hoofdstuk 9 staat een verdere toelichting van deze mutatie bij de toelichting op de staat van baten en lasten en de actuariële analyse.

Mutatie Technische Voorziening

	2024		2023	
	€ mln.	% Mutatie	€ mln.	% Mutatie
TV primo	2.479,6	100,0%	2.234,7	100,0%
Pensioenopbouw	53,4	2,2%	49,8	2,2%
Uitkeringen	-78,5	-3,2%	-72,4	-3,2%
Toeslagverlening	32,1	1,3%	116,9	5,2%
Interesttoevoeging	83,3	3,4%	72,5	3,2%
Aanpassing grondslagen	11,1	0,4%	0,0	0,0%
Overige mutaties	-8,9	-0,4%	1,9	0,1%
TV ultimo (rekenrente primo)	2.572,1	103,7%	2.403,4	107,5%
Mutatie rekenrente	44,1	1,8%	76,2	3,4%
TV ultimo	2.616,2	105,5%	2.479,6	110,9%
waarvan:				
TV risico fonds Pensioenregelingen	2.577,7	98,5%	2.436,3	98,3%
TV risico deelnemer Nettopensioenregeling (NPR)	6,8	0,3%	6,2	0,3%
TV risico deelnemer Toedelingskring (Variabel NPR)	0,4	0,0%	0,1	0,0%
TV risico deelnemer Prepensioen spaarregeling (PPS)	31,3	1,2%	37,0	1,5%

4.3 Gedaalde dekkingsgraad

SPF berekent de dekkingsgraad van het fonds als volgt:

$$\frac{\text{Pensioenfondsvermogen voor risico fonds en risico deelnemer}}{\text{Voorziening pensioenfondsverplichtingen voor risico fonds en risico deelnemer}} \times 100\%$$

De dekkingsgraad van SPF daalde licht van 117,4% eind 2023 naar 117,1% eind 2024. Dat ligt enerzijds aan de stijging van de verplichtingen door de gedaalde rente. Anderzijds daalde de dekkingsgraad als gevolg van de toeslagverlening per primo 2025, waardoor de verplichtingen in waarde stegen. Het pensioenvermogen steeg harder dan de verplichtingen. Echter de stijging van het pensioenvermogen was niet voldoende om de dekkingsgraad op peil te houden. Daardoor daalde de dekkingsgraad.

De beleidsdekkingsgraad van SPF daalde gedurende 2024 van 123,5% naar 119,7%. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraden over de voorgaande twaalf maanden en is de basis voor een aantal beleidsbeslissingen.

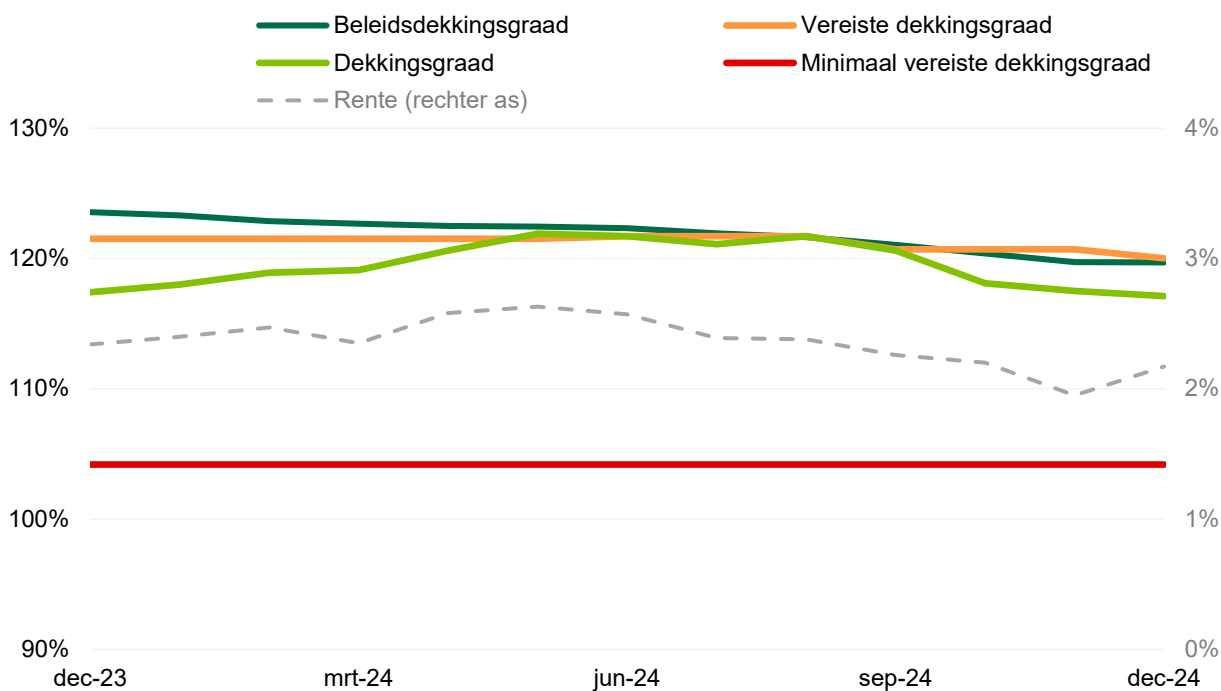
De reële dekkingsgraad is de dekkingsgraad die rekening houdt met inflatie. SPF berekende die overeenkomstig artikel 133b van de Pensioenwet op 90,2%.

De volledige ontwikkeling van de dekkingsgraad is als volgt:

Dekkingsgraad ultimo 2023	117,4%
M1 - Premie	-0,1%
M2 - Uitkeringen	0,6%
M3 - Toeslag	-1,5%
M4 - Rentetermijnstructuur	-2,1%
M5 - Overrendement	3,2%
M6a - Kruiseffecten	-0,3%
M6b - Overige	-0,1%
Dekkingsgraad ultimo 2024	117,1%

Het effect op de dekkingsgraad dat is gepresenteerd als ‘M6a Kruiseffecten’, wordt veroorzaakt doordat alle gepresenteerde effecten worden bepaald ten opzichte van de dekkingsgraad aan het begin van het boekjaar. Er wordt bij de bepaling van de voorgaande effecten (M1-M5) dus geen rekening gehouden met het feit dat deze effecten ook impact hebben op elkaar. Dit is conform de door DNB voorgeschreven methodiek voor het herstelplan. Het kruiseffect is in 2024 maar beperkt. Het effect van ‘M6b -Overige’ is te verklaren door de aanpassing van de fondsgrondslagen in 2024.

De ontwikkeling van de dekkingsgraad, de beleidsdekkingsgraad en de (minimaal) vereiste dekkingsgraad staat in onderstaande figuur.

4.4 Herstelplan

SPF had per 1 januari 2024 geen reservetekort. Daarom hoefde het fonds geen herstelplan in te dienen bij DNB. Per 1 januari 2025 bevindt SPF zich wel in een reservetekort (omdat de beleidsdekkingsgraad (119,7%) lager is dan de vereiste dekkingsgraad (120,0%)) en als gevolg hiervan heeft SPF in 2025 een herstelplan ingediend bij DNB.

5 BELEGGINGEN

5.1 Een jaar vol dynamiek en onzekerheid

In 2024 beleefden de financiële markten een jaar vol dynamiek en onzekerheid. In Europa zagen we een significante ontwikkeling in de rentepolitiek van de Europese Centrale Bank (ECB), die na een serie van renteverhogingen in 2022 en 2023, de rente stabiliseerde en later in het jaar zelfs begon te verlagen om de economie te ondersteunen. De Nederlandse inflatie lag weliswaar lager dan de hoogtepunten uit 2022, maar met 4,1% in december 2024 nog steeds boven de lange termijn doelstelling van de ECB. Ondanks de lagere korte rente, is de rente op langer lopende staatsobligaties wat gestegen in 2024, wat tot negatieve rendementen op staatsobligaties leidde. De 10-jaars rente op een Duitse staatsobligatie steeg in 2024 met 0,3%-punt. Aandelenmarkten hadden een goed jaar, zeker in de Verenigde Staten. Rendementen daar werden gedreven door de “Magnificent Seven” techreuzen, wat de aandelenindices naar recordhoogtes stuwde.

Op (geo)politiek vlak waren er in 2024 diverse ontwikkelingen. In november werd Donald Trump gekozen tot de volgende president van de Verenigde Staten en in Duitsland en Frankrijk viel de regering. De oorlog in Oekraïne gaat onverminderd door en ook in het Midden-Oosten liepen de spanningen op. De financiële markten trokken zich per saldo weinig aan van al deze ontwikkelingen, met uitzondering van lokale effecten, zoals bijvoorbeeld een stijgende Franse rente als gevolg van het vallen van de regering. De verkiezing van Donald Trump leidde tot stijgende aandelenbeurzen in de Verenigde Staten. Vooral zijn plannen voor deregulering worden als positief gezien. Het Amerikaans begrotingstekort zal door de aangekondigde belastingmaatregelen waarschijnlijk hoog blijven, waardoor de staatsschuld verder zal oplopen. Ook heeft Trump begin 2025 importheffingen aangekondigd, welke groter en uitgebreider waren dan verwacht. Als tegenreactie stelden verschillende landen importtarieven in op Amerikaanse goederen. Hiermee escaleert de handelsoorlog en dit zorgde voor een paniecreactie op de financiële markten.

5.2 Positief rendement in lijn met de benchmark

Beleid

SPF legt in het Strategisch Beleidsplan voor een langere periode vast hoe het fonds omgaat met beleggingen en het afdekken van de nominale rente, dit in verhouding tot de verplichtingen van het fonds. In 2024 was het Strategisch Beleidsplan 2023-2024 van kracht.

Wat veranderde in het beleggingsbeleid voor 2024?

Met het steeds concreter worden van het toekomstige invaren in het nieuwe pensioensysteem heeft het fonds gedurende 2024 het beleggingsbeleid opnieuw beoordeeld waarbij het korte termijn risico's zwaarder is gaan meewegen. Er zijn verschillende beleidsvarianten beoordeeld die ervoor zorgen dat de dekkinggraad minder meebeweegt met financiële markten door een hogere renteafdekking en een verlaging van het zakelijke waarden risico. Hierbij zijn de gevolgen voor de verschillende deelnemersgroepen nadrukkelijk meegewogen. Gegeven ook de goede uitgangspositie heeft SPF ervoor gekozen het beleggingsbeleid tijdelijk aan te passen, binnen de beleidsruimte van het Strategisch Beleidsplan 2023-2024. Concreet werd het gewicht van de matchingportefeuille met 5%-punt verhoogd tot 50% en werd het gewicht van de rendementsportefeuille met 5%-punt verlaagd tot 50%. Daarnaast werd de afdekking van het renterisico verhoogd van 62% tot 76%. Hiermee werd de maximale beleidsruimte binnen het strategisch beleid, zoals opgenomen in het Strategisch Beleidsplan 2023-2024, benut.

Met deze tijdelijke aanpassing van het beleid wordt het risico op lagere dekkingsgraden verlaagd, terwijl nog steeds geprofiteerd kan worden van gunstige ontwikkelingen op de financiële markten. Er is geen bepaalde ondergrens verzekerd. Dit zou namelijk hoge kosten met zich meebrengen die op zichzelf al ten koste zouden gaan van de dekkingsgraad. De verlaging van het beleggingsrisico is in juli 2024 geïmplementeerd. Het fonds verwacht dit beleggingsbeleid te handhaven tot het moment van invaren, maar blijft de ontwikkelingen nauwgezet volgen.

Behaald rendement

Onderstaande tabel toont het rendement over 2024. Het behaalde rendement over 2024 is positief met 6,3%. Zowel de matchingportefeuille als de rendementsportefeuille behaalden een positief rendement. De matchingportefeuille behaalde een positief rendement als gevolg van de ingekomen spreads van credits en hypotheek, waardoor de beleggingscategorieën investment grade credits en hypotheek binnen de matchingportefeuille positief renderden. De beleggingscategorieën nominale staatsleningen en inflation-linked bonds behaalden een negatief rendement als gevolg van de gestegen rente en de afgenomen inflatieverwachtingen. Binnen de rendementsportefeuille behaalden alle beleggingscategorieën, op de beleggingscategorie private equity na, een positief rendement.

Rendement 2024	Portefeuille	Benchmark	Delta	Bijdrage
Matchingportefeuille	2,0%	0,8%	1,2%	1,1%
Rente overlay (bijdrage)	0,9%	0,8%	0,1%	0,4%
Matchingportefeuille ex Swaps	0,9%	-0,2%	1,1%	0,7%
Staatsobligaties	-1,6%	-1,7%	0,1%	-0,3%
IL bonds	-4,2%	-4,2%	0,0%	-0,2%
Credits	4,5%	4,5%	0,0%	0,4%
Hypotheek	5,8%	0,9%	4,9%	1,7%
Rendementsportefeuille	9,4%	10,2%	-0,8%	5,2%
Valuta overlay (bijdrage)	-2,0%	-2,0%	0,0%	-1,3%
Aandelen	14,3%	17,8%	-3,5%	3,8%
Obligaties	11,1%	10,6%	0,5%	1,4%
Onroerend Goed bg	6,3%	3,7%	2,6%	0,5%
Onroerend Goed nbg	1,6%	4,5%	-2,9%	0,0%
Infrastructuur	9,0%	4,5%	4,5%	0,6%
Private Equity	-9,5%	-9,5%	0,0%	0,0%
Liquiditeiten	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal	6,3%	6,1%	0,2%	6,3%

Matchingportefeuille

Met de matchingportefeuille kan SPF het renterisico van de verplichtingen beheersen. Binnen deze portefeuille is slechts beperkt ruimte om actief beheer te voeren. De matchingportefeuille bestaat uit de volgende onderdelen: nominale staatsleningen, inflation-linked bonds, investment grade credits en Nederlandse hypotheek. Om de strategische renteafdekking op het gewenste niveau te brengen, bestaat de matchingportefeuille daarnaast uit een strategische portefeuille renteswaps.

De totale matchingportefeuille behaalde een positief rendement van 2,0%, terwijl de samengestelde benchmark een rendement van 0,8% liet optekenen. Dit betekende dat in 2024 een outperformance werd behaald ten opzichte van de benchmark. De outperformance is geheel te danken aan de relatief goede performance van Nederlandse

hypotheken als gevolg van de ingekomen hypothekenspread. Omdat er voor de beleggingscategorie Nederlandse hypotheken geen geschikte benchmark voorhanden is, wordt er gebruik gemaakt van een benchmark van Nederlandse staatsleningen.

Rendementsportefeuille

Met de rendementsportefeuille wil SPF voldoende rendement behalen om de toeslagambitie waar te maken. Het fonds streeft met actief beleid binnen de toegestane risicoruimte naar aanvullend rendement en/of een lager risicoprofiel. De rendementsportefeuille bestaat uit de deelportefeuilles aandelen, obligaties, beursgenoteerd en niet-beursgenoteerd onroerend goed en infrastructuur. Daarnaast is nog een beperkte allocatie naar private equity opgenomen. Deze allocatie maakt echter geen onderdeel uit van het strategisch beleid en zal na afloop van de looptijd van de belegging uit de portefeuille verdwijnen.

De totale rendementsportefeuille behaalde in 2024 een positief rendement van 9,4%. Dit was lager dan de benchmark, welke eindigde op een positief rendement van 10,2%.

De underperformance in de rendementsportefeuille had twee oorzaken:

- De aandelenportefeuilles in de Verenigde Staten en Emerging Markets lieten een aanzienlijk lager rendement zien dan de benchmark. Voornaamste reden voor de achterblijvende performance van de aandelenportefeuille in de Verenigde Staten is het hoge percentage technologieaandelen in de benchmark. Deze sector presteerde in 2024 uitzonderlijk goed. In de portefeuille van SPF kent deze categorie een lager gewicht. De aandelenportefeuille in Emerging Markets bleef achter als gevolg van zogenaamde stock selectie-effecten in een aantal landen.
- Een tweede belangrijke reden voor de underperformance in de rendementsportefeuille was het lagere rendement in de categorie niet-beursgenoteerd vastgoed. Voor de niet-beursgenoteerd vastgoedportefeuille van SPF is er geen passende benchmark. Daarom wordt het rendement in enig jaar afgezet tegen het langjarig verwacht rendement. Als gevolg van een aantal afwaarderingen van onderliggend vastgoed, bleef de niet-beursgenoteerd vastgoedportefeuille achter bij het langjarig verwacht rendement.

Aandelen

Het aandelenrendement over 2024 was positief. Gunstige bedrijfsresultaten en afnemende inflatieverwachtingen werkten positief door op de aandelenrendementen. Aandelenbeurzen in de Verenigde Staten presteerden het beste, terwijl de aandelenbeurzen in Europa de minst presterende aandelenregio was.

Obligaties

De obligaties in de rendementsportefeuille omvatten beleggingen in Europese en Amerikaanse high yield obligaties en obligaties in Emerging Markets. In 2024 leverden deze hoogrentende obligaties een positief rendement op.

Beursgenoteerd onroerend goed

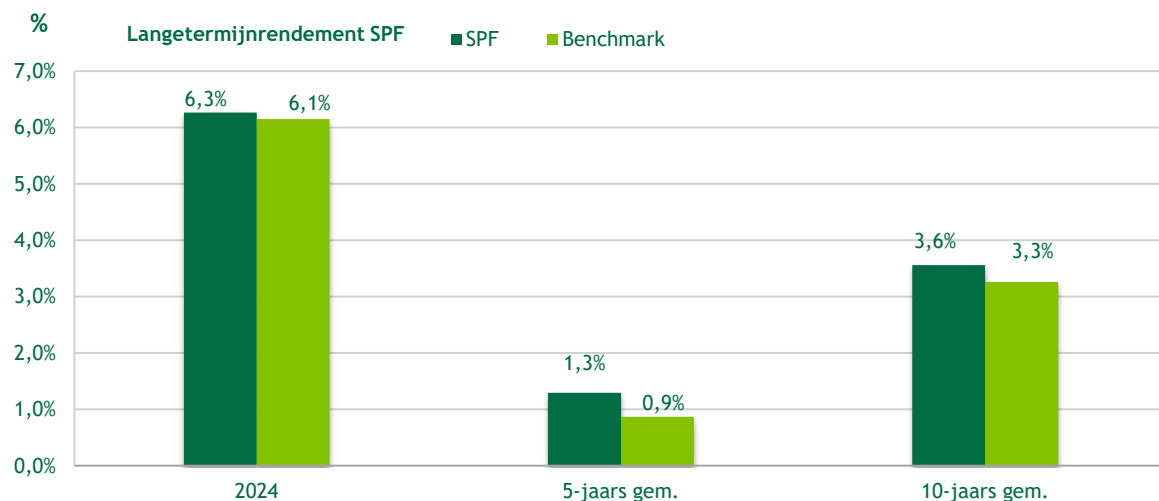
De beursgenoteerde vastgoedportefeuille behaalde in 2024 een positief rendement. Goede bedrijfsresultaten en afnemende inflatieverwachtingen, zorgden voor een stijging van de vastgoedmarkten.

Niet-beursgenoteerd onroerend goed en infrastructuur

Illiquide beleggingen, zoals niet-beursgenoteerd vastgoed en infrastructuur, maken deel uit van de rendementsportefeuille. In 2024 leverden de beleggingen in infrastructuur een positief rendement op. De beleggingen in niet-beursgenoteerd onroerend goed kwamen uit op een licht positief rendement. Het pensioenfonds heeft daarnaast nog een beperkte allocatie naar private equity. Deze allocatie leverde in 2024 een negatief rendement op.

Beleggingsresultaat op de lange en korte termijn

In onderstaande grafiek staan rendementen uit het verleden, namelijk de jaarlijkse nettorendementen van SPF over de lange termijn. Het 5-jaars gemiddelde nettorendement bedraagt 1,3%, ten opzichte van het benchmarkrendement van 0,9% op jaarbasis. Het 10-jaars gemiddelde nettorendement van SPF bedraagt 3,6%, ten opzichte van het benchmarkrendement van 3,3% op jaarbasis.

5.3 Duurzaamheidsbeleid aangescherpt

Duurzaamheid is voor SPF een belangrijk onderdeel van de beleggingsfilosofie en een integraal onderdeel van de beleggingsbeginselen. Met het duurzaamheidsbeleid wil het fonds bijdragen aan de duurzame ontwikkeling van de wereld. Tegelijkertijd is SPF ervan overtuigd dat het risico- en rendementsprofiel van de portefeuille hierdoor niet onder druk hoeft te staan. In 2022 is een deelnemersonderzoek uitgevoerd naar de houding en wensen ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen. Mede naar aanleiding van de uitkomsten van dit onderzoek heeft het bestuur het duurzaamheidsbeleid nader vorm gegeven. In 2024 gaf het bestuur verder invulling aan het duurzaamheidsbeleid van het fonds.

Zo heeft SPF de duurzaamheidsambitie en -uitgangspunten herijkt, en is de investment belief inzake duurzaamheid uitgebreid. Naar aanleiding hiervan is een gap-analyse uitgevoerd op het bestaande duurzaamheidsbeleid en een planning gemaakt om deze gaps te vertalen in beleid.

Onderdeel van het duurzaamheidsbeleid is het uitsluitingenbeleid. Bedrijven die gedragingen vertonen die niet in lijn zijn met de waarden van SPF worden uitgesloten van belegging. In 2024 gaf het deelnemersonderzoek aanleiding om het uitsluitingenbeleid te evalueren. Op basis van het uitgevoerde onderzoek heeft het bestuur

besloten om de gokindustrie (afhankelijk van een bepaalde omzetgrens) op te nemen in het uitsluitingenbeleid van het pensioenfonds.

In 2023 heeft SPF besloten te streven naar een CO₂-reductie van 55% per 2030 ten opzichte van de benchmark en scope 1 en scope 2 carbon data per 2016. Dit doel is van toepassing op de beleggingscategorieën aandelen, investment grade credits en US high yield. Daarnaast heeft SPF als doelstelling om per 2050 net zero (100% reductie) in CO₂-uitstoot te bereiken. In 2024 is dit verder aangescherpt door de CO₂-reductiedoelstelling van -40% per 2030 ten opzichte van de benchmark en scope 1 en scope 2 carbon data per 2020 op beleggingscategorie niveau voor de beleggingscategorie beursgenoteerd vastgoed en net zero (100% reductie) per 2050 in het beleidsdocument duurzaamheid op te nemen.

In 2024 is in het kader van de SFDR wetgeving voor de eerste keer een zogenaamde PAI statement, inclusief scores, opgesteld en daarna toegevoegd aan de website van het pensioenfonds. Een PAI statement is een verklaring die de belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren weergeeft. Het opstellen van een PAI statement volgt uit het besluit van het bestuur om te opteren voor “opt-in” in het kader van artikel 4 van SFDR.

Toenemende wet- en regelgeving benadrukken de importantie van beheersing van duurzaamheidsrisico's. In 2024 heeft SPF een start gemaakt met het opstellen van een 'raamwerk van ESG gerelateerde risico's. Dit zal verder worden uitgewerkt in 2025.

De verschillende pijlers van het duurzaamheidsbeleid lichten we hieronder kort toe.

Thematische aandachtsgebieden klimaat & circulariteit

SPF onderschrijft de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de “UN Guiding Principles on Business and Human Rights”. Het fonds focust op specifieke maatschappelijke ontwikkelingen die voor de deelnemers belangrijk zijn én die risicovol zijn voor de beleggingsportefeuille. Tegen deze achtergrond zet SPF in het bijzonder in op het duurzaamheidsthema klimaatverandering. Hierbij wordt gefocust op twee zogenaamde Sustainable Development Goals (SDG), te weten: SDG 7 (betaalbare en duurzame energie) en SDG 13 (klimaatactie). Bij het thema ‘Circulariteit’ wordt gefocust op twee SDG's, te weten: SDG 6 (schoon water en sanitair) en SDG 12 (verantwoorde consumptie en productie). Voordat het thema ‘Circulariteit’ wordt geïmplementeerd in de portefeuille zal het thema eerst nader worden uitwerkt.

ESG-integratie

SPF benut waar mogelijk ESG-factoren in het beheer en voor de beoordeling van de beleggingen. ESG staat voor Environmental (omgeving/milieu), Social (sociaal) en Governance (ondernemingsbestuur). Het fonds integreert ESG-aspecten in de verschillende beleggingscategorieën waarin SPF belegt en neemt ze mee bij investeringsbeslissingen.

Engagement

SPF heeft een actief engagementprogramma. Het fonds wil bedrijven aansporen stappen te zetten op het gebied van maatschappelijke (duurzaamheids-)vraagstukken. Dit gebeurt op twee manieren: proactief en reactief.

Doelstelling van proactief ‘engagement’ is om meerdere bedrijven tegelijk, veelal sectorbreed, aan te sporen tot verdere verbetering. Reactief engagement richt zich op beïnvloeding van één bedrijf. Voor ondernemingen die niet binnen de vooraf gestelde termijn naar tevredenheid reageren heeft SPF een escalatiebeleid opgesteld wat kan leiden tot desinvesteringen in het desbetreffende bedrijf.

SPF besteedde het voeren van engagement uit aan Columbia Threadneedle Investments (CTI). CTI treedt namens meerdere institutionele beleggers op als engagementpartij. Het engagementprogramma van SPF richt zich op holdings in (vastgoed)aandelen en holdings in de bedrijfsobligatieportefeuilles investment grades en high yield.

In 2024 sprak CTI ondernemingen uit de SPF-portefeuille in 25 landen aan. Dat leidde 51 keer tot een positieve verandering (behaalde ‘milestones’). CTI behaalde deze mijlpalen onder andere op de onderwerpen klimaatverandering, arbeidsomstandigheden, ondernemingsbestuur en gezondheid.

Stembeleid en Corporate Governance

SPF houdt met een specifieke stemaanpak toezicht op materiële aangelegenheden van alle beursgenoteerde (vastgoed)ondernemingen waarin het fonds belegt. Materiële aangelegenheden zijn aangelegenheden die naar alle waarschijnlijkheid een aanzienlijk effect hebben op het vermogen van de onderneming om langetermijnwaarde te creëren. Het beleid van SPF voor goed bestuur richt zich op het beschermen van de belangen als aandeelhouder en invulling te geven aan de verantwoordelijkheid als aandeelhouder. Net als bij het engagementbeleid voert CTI het stembeleid van SPF uit.

In totaal stemde SPF gedurende 2024 op 872 vergaderingen. Daarbij stemde het fonds in totaal 60 keer over klimaatgerelateerde voorstellen, waarvan 15 keer over voorstellen rondom de transitie als gevolg van klimaatverandering.

Uitsluitingen

SPF belegt niet in ondernemingen die op basis van de tien principes van het Verenigde Naties Global Compact onacceptabel gedrag vertonen. Het fonds sluit ook producenten uit van controversiële wapens, zoals nucleaire, biologische en chemische wapens, verarmd uraniummunitie en witte fosformunitie. Tevens sluit SPF bedrijven uit die betrokken zijn bij de productie van tabak (omzetgrens >0%), bedrijven die betrokken zijn bij de winning van kolen & olie uit teerzanden (omzetgrens >5%) en bedrijven die werkzaam zijn binnen de gokindustrie (omzetgrens >50%). Daarnaast sluit SPF ondernemingen en landen uit die activiteiten verrichten die de Verenigde Naties, de Europese Unie of de Nederlandse overheid onaanvaardbaar vinden. Hierbij gaat het voornamelijk om vraagstukken over mensenrechten en wapens. Om bedrijven en landen voor uitsluiting op het spoor te komen, onderzoekt Morningstar Sustainalytics voor het fonds in welke bedrijven en landen het fonds niet moet beleggen. Morningstar Sustainalytics screent voor SPF zowel ontwikkelde als opkomende markten op de genoemde criteria.

SPF sloot eind 2024 in totaal 217 bedrijven en 14 landen uit van het beleggingsuniversum. Eind 2023 waren dit 174 bedrijven en 14 landen. De toename van het aantal uitgesloten bedrijven wordt veroorzaakt door de uitbreiding van het uitsluitingenbeleid, zoals bovenstaand toegelicht.

Transparantie

Om transparant te zijn over het duurzaamheidsbeleid en de uitvoering daarvan publiceert SPF hierover jaarlijks in het jaarverslag. Hierin geeft SPF aan hoe het fonds in het desbetreffende jaar omging met duurzaamheid en welke

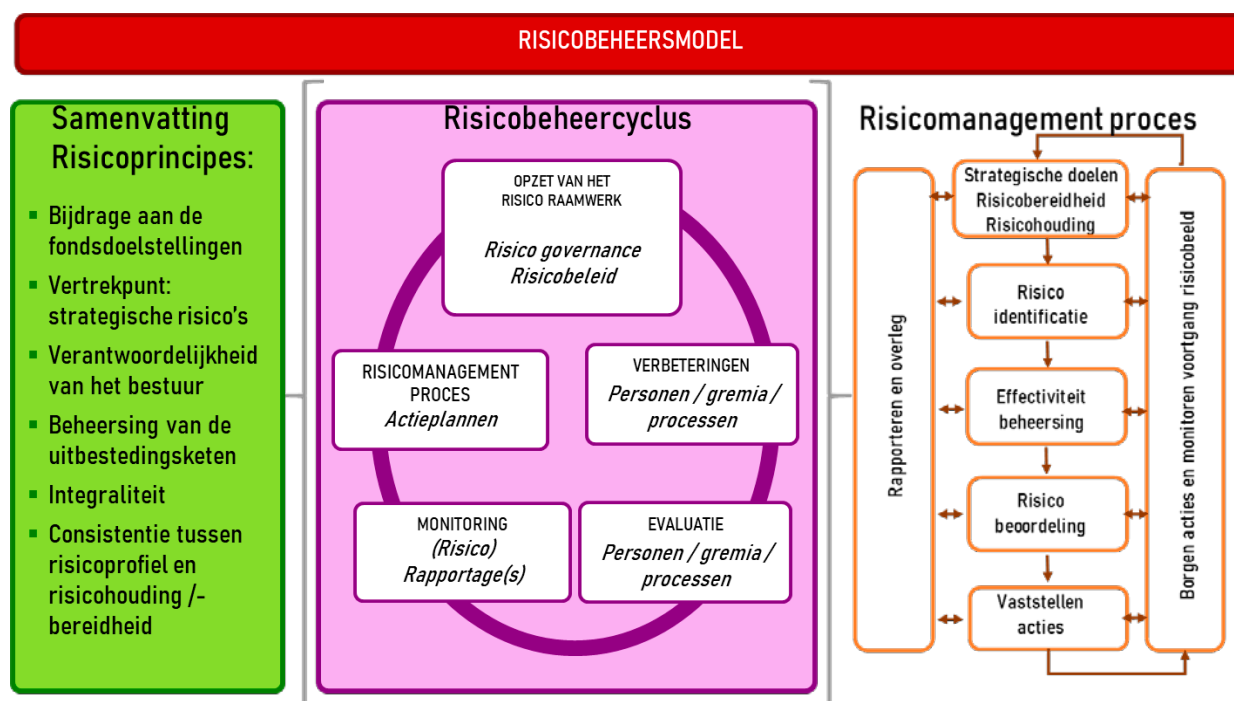
resultaten het fonds bereikte op dit gebied. Op de website publiceert SPF jaarlijks een overzicht van de totale beleggingsportefeuille, de uitkomsten van het stemgedrag op aandeelhoudersvergaderingen en het engagement-beleid. Ook het duurzaamheidsbeleid van SPF is daar te vinden. Tot slot staan er regelmatig items in de SPF Nieuwsbrief en op de website over het duurzaamheidsbeleid.

6 RISICOMANAGEMENT

6.1 Risicobeleid

Pensioen- en vermogensbeheer, de twee pijlers van de bedrijfsvoering van het pensioenfonds, leiden onvermijdelijk tot risico's. Deze risico's kunnen een bedreiging vormen voor het realiseren van de doelstellingen en ambities, maar ze kunnen ook kansen bieden. Risico's kunnen door de tijd heen veranderen en ze kunnen elkaar in onderlinge samenhang versterken. Systematisch en integraal risicobeheer benoemt de risico's en de onderlinge samenhang tussen deze risico's. Het ondersteunt ook de beleids- en besluitvorming en maakt onderdeel uit van de integere en beheerste bedrijfsvoering van SPF.

Hieronder beschrijven we de structuur van het risicobeheersmodel bij SPF. Het model rust op drie pijlers: de risicoprincipes, de risicobeheercyclus en het risicomanagementproces.

Bovenstaande risicoprincipes hanteert SPF als leidraad bij de invulling van het risicobeheersmodel. Belangrijke elementen zijn de eindverantwoordelijkheid van het bestuur, integraliteit in de identificatie en beoordeling van risico's en het vaststellen of risicobeoordeling en risicohouding/-bereidheid in lijn zijn met elkaar (consistentie). Daarbij geldt dat risicomanagement geen doel op zichzelf is. Het draagt bij aan het kunnen bereiken van de SPF-doelstellingen.

De risicobeheercyclus maakt inzichtelijk hoe risicomanagement onderdeel is van de bedrijfsvoering van SPF. In deze cyclus zijn de risico-governance en het risicobeleid de ankerpunten van het risicomanagementproces. Dit proces lichten we apart toe. De periodieke monitoring van de risico's en de jaarlijkse evaluatie van de risicobeheercyclus kunnen aanleiding zijn voor verbeteracties.

6.2 Risico-governance

Om voldoende waarborg in te bouwen voor onafhankelijke toetsing van de risico's maakt SPF gebruik van een veel gehanteerde aanpak voor de aansturing van het risicomanagement. Deze aanpak onderkent drie lijnen of lagen. De eerste lijn zorgt voor voorbereiding en uitvoering van beleid. De tweede lijn monitort en bewaakt of de eerste lijn de verantwoordelijkheden ook neemt en daarbij voldoende de risico's in acht neemt. De derde lijn beoordeelt het samenspel tussen de eerste en tweede lijn en adviseert daarover aan het bestuur.

Eerste lijn: uitvoering en beleidsvoorbereiding

De Commissie Vermogensbeheer en de Commissie Pensioenen & Communicatie vormen samen met het bestuur de eerste lijn. Deze lijn schat de risico's in van inhoudelijke voorstellen en kijkt of die risico's passen binnen de afgesproken risicohouding. Waar nodig en mogelijk definieert de eerste lijn mitigerende maatregelen en zorgt ook voor implementatie en monitoring van de effectiviteit.

Tweede lijn: risicobeheer en compliance

Taken van de tweede lijn zijn tegenwicht bieden aan de uitvoering, beoordelen van de opdrachtformulering, organiseren van risk assessments en toezicht houden op naleving van gedragsrichtlijnen en wet- en regelgeving. De tweede lijn bestaat uit de sleutelfunctie Risicobeheer, de sleutelfunctie Actuarieel en de compliance officer. De sleutelfunctie Risicobeheer bewaakt dat voorgenomen besluitvorming door het bestuur in lijn ligt met het beleid en de risicohouding. De sleutelfunctiehouder borgt dat het bestuur een totaalbeeld heeft van de verschillende risico's waaraan SPF blootstaat. De Commissie Risk & Compliance ondersteunt de Sleutelfunctiehouder Risicobeheer bij de uitvoering van zijn taken.

Derde lijn: intern toezicht

De sleutelfunctie Interne Audit vult de derde lijn in. Deze beoordeelt onder meer de opzet, het bestaan en de werking van de risicomanagementfunctie, de effectiviteit van besluitvormingsprocessen en voert audits uit op onderdelen van het primaire proces (vermogensbeheer, pensioenbeheer).

6.3 Risicomanagementproces

In het proces zijn de strategische doelstellingen van SPF het vertrekpunt, gekoppeld aan de risicohouding en risicobereidheid per risicogebied.

SPF hanteert hierbij op hoofdlijnen vier risicogebieden:

- Strategische risico's;
- Financiële risico's;
- Operationele risico's;
- Compliance risico's.

Per risicogebied stelde SPF een risicohouding/-bereidheid vast. Door het structureel identificeren en analyseren van de risico's bepaalt het fonds (minimaal) elk kwartaal of de risicobeoordeling per risicogebied voldoet aan de risicohouding/-bereidheid. De rapportage- en vergadercyclus van SPF gelden hierbij als belangrijke informatiebronnen.

Vervolgens bespreekt het fonds of aanvullende acties nodig zijn om de risicobeheersing te verbeteren of aan te passen. SPF wijst eventuele acties toe aan actiehouders. Het fonds monitort een tijdige afronding van de beoogde acties en of het risicobeeld nog steeds voldoet aan de geldende kaders.

Om de risicobeheercyclus te voltooien, is het belangrijk om minimaal driejaarlijks te evalueren of de risico-governance en de risicobeheercyclus naar behoren functioneren en of de risico-inschattingen nog actueel zijn. SPF verwerkt verbeterpunten vervolgens in het risicoraamwerk.

Ter identificatie en beoordeling van integriteitsrisico's wordt periodiek door het bestuur, ondersteund door de Compliance Officer, een SIRA (Strategische Integriteit Risico Analyse) uitgevoerd. Binnen de SIRA zijn onder meer de frauderisico's beoordeeld. Zowel het interne als het externe frauderisico is als laag risico gekwalificeerd na beheersmaatregelen. Ten aanzien van interne en externe fraude zijn de volgende beheersmaatregelen ingeregeld:

- Het fonds beschikt over een integriteitsbeleid en hieraan gekoppeld een gedragscode waarop door de onafhankelijke Compliance Officer wordt toegezien;
- Bestuurders worden ter toetsing voorgedragen aan de toezichthouder waar een antecedentenonderzoek plaatsheeft;
- Bestuursleden hebben geen directe toegang tot de geldstromen van het fonds.

Bij de start van belangrijke projecten wordt een risico assessment uitgevoerd om te bepalen of een separate risico-inventarisatie en -monitoring toegevoegde waarde heeft. Zo ja dan wordt hier op projectniveau invulling aan gegeven.

6.4 Beoordeling kernrisico's in 2024

Als onderdeel van het risicomanagementproces beoordeelde SPF in 2024 de kernrisico's, te weten de risico's in de pensioendriehoek premie/opbouw/ambitie, het uitbestedingsrisico, het omgevingsrisico en de financiële risico's. Deze beoordeling was onderdeel van de Eigen Risico Beoordeling (ERB) die het fonds in 2024 opgesteld heeft. De ERB dient minimaal eens in de drie jaar uitgevoerd te worden en moet inzicht geven in de materiële risico's die het bestuur onderkent. In deze beoordeling is specifieke aandacht gegeven aan een drietal risico's, te weten:

- Ontwikkelingen in het investeringsklimaat in Nederland (politiek, ESG en economisch) beïnvloeden de aangesloten werkgevers zodanig dat deze de continuïteit van het fonds raken. In het uiterste geval zou dit kunnen betekenen dat SPF een gesloten fonds wordt.
- Onverwachte financieel economische ontwikkelingen compliceren de transitie naar de nieuwe regeling en vereisen extra wendbaarheid van het vermogensbeheer. De dekkinggraad zou zelfs tot onder de kritische waarde van 91% kunnen dalen.
- Er ontstaat te veel (tijds)druk bij fonds, DPS en/of IT-systeem waardoor tijdige implementatie van de nieuwe Wtp-regeling onder druk komt te staan.

Deze risico's zijn onderzocht aan de hand van een scenario-analyse. De samenvatting van de impactanalyse van de scenario's is als volgt:

- Scenario 1 is naar het oordeel van het bestuur voldoende beheerst. Vertrek van een of meerdere werkgevers wordt niet op korte termijn voorzien (eerstkomende 5 jaar). In vervolg op de Wtp-transitie heeft het bestuur al het voornemen om de strategie en het vraagstuk van toekomstbestendigheid te actualiseren.
- Scenario 2 is naar het oordeel van het bestuur voldoende beheerst. Belangrijkste beheersmaatregel is de aandacht die er is voor het vraagstuk van dekkinggraadbescherming en de concrete acties die daarvoor in 2024 genomen zijn. In het Wtp-traject wordt een vinger aan de pols gehouden en beoordeeld of en wanneer er aanvullende actie noodzakelijk is.
- Scenario 3 heeft de grootste impact. Ten tijde van het opstellen van de ERB (medio 2024) was het bestuur van mening dat de gevolgen van een eventueel uitstel van de geplande transitiedatum nog niet voldoende in kaart waren gebracht. Het bestuur heeft toen uitstel van de transitie als een reële beheersmaatregel geformuleerd. In de tweede helft van 2024 is gebleken dat de transitiedatum van 1 januari 2026 niet op een voldoende beheerste wijze uitgevoerd kon worden en heeft het bestuur het besluit genomen om de transitie uit te stellen tot 1 januari 2027. Sociale partners hebben daarmee ingestemd.

Voor wat betreft de kernrisico's zijn geen grote wijzigingen in het risicobeeld aangebracht ten opzichte van 2023. Het uitbestedingsrisico is verlaagd nu DPS een nieuwe aandeelhouder heeft en er een meerjarig contract is overeengekomen. Het IT-risico is verlaagd omdat de overgang van de IT-omgeving naar de uitvoeringsorganisatie DPS goed verlopen is. Wel blijft de overgang naar de Wtp-omgeving een belangrijk aandachtspunt. Dit risico wordt uitgebreid gevolgd in het risicodashboard dat bij het Wtp-traject gehanteerd wordt.

Risicogebied	Risico-bereidheid	Risico-beoordeling	Toelichting en eventuele vervolgacties
Omgevings-risico			Als risicocategorie op medium ingeschat. Investeringsklimaat op grond van ERB als hoog ingeschat.
Pensioen-driehoek			Premiehoogte en premiedekkingsgraad stabiel. Toeslagverlening over 2024 mogelijk. Onzekerheden voor 2025 deels ondervangen door dekkingsgraadbescherming.
Financiële risico's	 	 	Situatie vergelijkbaar met 2023: ondanks diverse crises redelijk stabiele financiële markten. Beheersmaatregelen uit hoofde van dekkingsgraadbescherming tot transitiedatum getroffen. Overige financiële risico's medium of low.
Uitbestedingsrisico			Aandacht betreft met name beheersing van onderuitbesteding (IT risico in het kader van Wtp-voorbereidingen).
IT-risico			Majeure veranderingen in IT-landschap onderhanden met het oog op Wtp. Ontvlechting van DPS uit dsm-organisatie is beherst verlopen.
ESG-risico's			ESG risico's specifiek gemaakt in 2024. Monitoring in 2025 daarop aansluiten.

Risicobereidheid:

Laag	Risico wordt alleen geaccepteerd indien noodzaak is om het risico te nemen, de kans op het risico beperkt is en de impact beheersbaar is
Medium	Risico wordt alleen geaccepteerd indien blootstelling beperkt is, en voldoende beheersmaatregelen mogelijk zijn
Hoog	Mits voldoende onderbouwd, en voldoende beheersmaatregelen beschikbaar zijn, wordt risico genomen
Zeer hoog	Risico wordt bewust genomen omdat het voordeel van het te nemen risico groter is dan de nadelen

Gezien de mogelijke impact op de financiële positie van SPF en daardoor ook op de toeslagambitie, zijn het marktrisico en het renterisico de grootste risico's voor het fonds. SPF dekt het renterisico niet volledig af. Reden is dat uit Asset Liability Management (ALM)-berekeningen blijkt dat, uitgaande van de verwachte rente- en inflatieontwikkelingen, het volledig afdekken van het renterisico onvoldoende bijdraagt aan het realiseren van de doelstellingen van het fonds. Wel is medio 2024 met het oog op het korte-termijnrisico in aanloop naar de transitie naar de Wtp besloten om de rente-afdekking te verhogen van 62% naar 76%.

Elke maand maakt het fonds inzichtelijk hoe de dekkingsgraad van SPF verandert door rentebewegingen, in combinatie met waardeveranderingen van de rendementsportefeuille. Dat biedt het bestuur de mogelijkheid om nieuwe of aanvullende maatregelen te nemen. Onderstaande tabel toont hoe de twee grootste risico's (renterisico en marktrisico) invloed kunnen hebben op de dekkingsgraad van SPF. Uitgangspunt is de dekkingsgraad eind 2024 van 117,1%. Dit is de dekkingsgraad na verrekening van de toeslagen.

		Waardeverandering rendementsportefeuille								
		-30,0%	-20,0%	-10,0%	0,0%	+10%	+20%	+30%		
Verandering marktrente	+1,5%	107,1%	115,0%	122,9%	130,8%	138,8%	146,7%	154,6%	●	DKG >= TBI
	+1%	103,9%	111,1%	118,2%	125,3%	132,4%	139,5%	146,6%	●	VEV <= DKG < TBI
	+0,5%	101,4%	107,9%	114,3%	120,8%	127,2%	133,7%	140,2%	●	MVEV <= DKG < VEV
	0,0%	99,3%	105,2%	111,1%	117,1%	122,9%	128,8%	134,8%	●	Kritische DKG <= DKG < MVEV
	-0,5%	97,5%	102,9%	108,4%	113,8%	119,3%	124,8%	130,2%	●	DKG < Kritische DKG
	-1,0%	96,0%	101,0%	106,1%	111,1%	116,2%	121,3%	126,3%		
	-1,5%	94,6%	99,4%	104,1%	108,8%	113,5%	118,2%	122,9%		

6.5 Projecten en overige risicomanagementactiviteiten in 2024

Per 1 december 2023 is de uitvoeringsorganisatie DPS als zelfstandige organisatie doorgedaan, los van dsm-firmenich en met pensioenfonds PDN als aandeelhouder. De inschatting van SPF dat met de nieuwe eigenaar een goed perspectief geboden wordt voor voortzetting van de adequate dienstverlening aan SPF is in 2024 juist gebleken. De kwaliteit van de dienstverlening is onverminderd hoog.

Wet toekomst pensioenen

De voorbereidingen op de Wet toekomst pensioenen (Wtp) hebben in 2024 een zware wissel getrokken op het fonds. De kennisvergaring en de voorbereiding op besluitvorming vraagt veel tijd van bestuur en adviserende organen. Zo is naast de Regiegroep Wtp ook een Werkgroep Wtp actief waarin naast medewerkers van de uitvoeringsorganisatie ook meerdere bestuursleden participeren. Om de risico's die gepaard gaan met dit Wtp-traject inzichtelijk te maken is in 2023 een risico assessment uitgevoerd. Dit assessment wordt structureel gemonitord in dit traject. Gedurende 2024 bleek een aantal risico's dominant, te weten het politiek risico (wat gebeurt er met de Wtp na het aantreden van het nieuwe kabinet), het omgevingsrisico (hoe verloopt het

besluitvormingstraject over de regeling door de Sociale Partners en hoe goed wordt de achterban hierin meegenomen) en het IT-risico (hoe verloopt de ontwikkeling van het nieuwe IT-systeem). De laatste twee risico's tezamen met de ervaringen die de andere pensioenfondsen hebben opgedaan in aanloop naar de door deze fondsen voorgenomen transitie per 1 januari 2025, hebben het bestuur doen besluiten om de transitie met een jaar te verschuiven naar 1 januari 2027.

ESG Risico's

In de tweede helft van 2024 is het traject gestart ter verdieping van de ESG-risico's. Vanuit een 'long list' van risico's op het gebied van ESG wordt toegewerkt naar een short list van risico's die daadwerkelijk materieel zijn voor het fonds en waar actieve monitoring op toegepast moet worden. Een aantal van die risico's is al onderdeel van het beleggingsbeleid en daarover wordt ook gerapporteerd (zie paragraaf 5.3). In 2025 zal de monitoring verder worden uitgewerkt, onder meer door het formuleren van meetbare indicatoren bij de doelstellingen.

7 KOSTEN

De uitvoeringskosten beïnvloeden het pensioenresultaat van de deelnemers. Daarom streeft SPF naar een acceptabel kostenniveau en besteedt het bestuur veel aandacht aan de beheersing van de uitvoeringskosten. Kostenbenchmarks geven het bestuur inzicht in wat in de markt een acceptabel en realistisch kostenniveau is. Het bestuur hecht waarde aan een hoog serviceniveau naar deelnemers en het compliant zijn aan wet- en regelgeving. De kosten die hiermee gepaard gaan bepalen mede het kostenniveau van SPF. Op basis van benchmarking blijkt dat het kostenniveau in lijn is met vergelijkbare ondernemingspensioenfondsen.

Het bestuur stelt jaarlijks een budget op en volgt de kostenrealisatie via de kwartaalverslaglegging. Daarnaast volgt het fonds bij inhuur van diensten een strikt uitbestedings- en contractbeleid om kosten, kwaliteit en toegevoegde waarde bewust af te wegen. Het bestuur toetst de kwaliteit van de uitvoering via de kwartaalverslaglegging, de resultaten van deelnemerstevredenheidsonderzoeken en de evaluatie van de dienstverleningsovereenkomst (DVO).

pensioenbeheer

€ 403
per deelnemer

vermogensbeheer

0,49%
belegd vermogen

transactiekosten

0,09%
belegd vermogen

7.1 Pensioenbeheer

De kosten van pensioenbeheer bestaan uit kosten die SPF maakt voor alle werkzaamheden die het fonds verricht om de aanspraken te administreren, uitkeringen te verstrekken en de deelnemers volledig te informeren. De kosten voor pensioenbeheer drukt SPF op aanbeveling van de Pensioenfederatie uit in een bedrag per deelnemer en in een percentage van het gemiddeld belegd vermogen van het fonds. Op advies van de Pensioenfederatie wordt als aantal deelnemers het totaal van de actieve deelnemers plus de pensioengerechtigden genomen.

Over 2024 kwamen de totale kosten per deelnemer voor SPF uit op € 403. In 2023 kwamen de uitvoeringskosten uit op € 351 per deelnemer. Dat betekent een toename ten opzichte van 2023 met € 52.

Deze kostenstijging heeft verschillende oorzaken:

- Projectkosten in verband met de voorbereidingen voor de implementatie van de Wtp.
- Gestegen kosten voor toezicht en lidmaatschappen.

- De intensivering van de communicatie-activiteiten naar deelnemers toe.
- Gestegen tarieven en algemene inflatie.

Wanneer de Wtp-projectkosten zowel in 2023 als in 2024 buiten beschouwing worden gelaten is de kostenstijging beperkt: van € 331 in 2023 naar € 353 in 2024

Pensioenbeheer	2024	2023
Pensioenadministratie	630.194	491.603
Communicatie	294.478	265.499
Bestuur en Financieel beheer	1.276.205	1.131.780
Kosten pensioenbeheer (Eur)	2.200.877	1.888.882
Actieven	2.868	2.916
Pensioengerechtigden	2.589	2.472
Deelnemers (aantal ultimo jaar)	5.457	5.388
Kosten per deelnemer (Eur)	403	351
Kosten (in % vh gem. Belegd vermogen)	0,07%	0,07%
Projectkosten	275.953	103.420
Kosten per deelnemer (Eur) exclusief projectkosten	353	331
Kosten (in % vh gem. Belegd vermogen)	0,06%	0,07%

SPF berekent de kosten per deelnemer door de kosten pensioenbeheer te delen door de aantallen deelnemers. De kosten pensioenbeheer staan in bovenstaande tabel. Ten aanzien van de aantallen deelnemers geldt dat deze over 2024 toenamen met 69 deelnemers. De uitvoeringskosten bedroegen evenals in 2023 0,07% van het gemiddeld belegd vermogen.

7.2 Vermogensbeheer

De vermogensbeheerkosten bestaan enerzijds uit kosten voor fiduciair beheer, financieel risicomanagement, beleidsadvies en de uitvoering van het vermogensbeheer door DPS en anderzijds uit kosten van externe commerciële vermogensbeheerders.

Vermogensbeheer	2024	2023
DPS beheerkosten	7.068.932	6.670.093
Externe beheerkosten	7.281.630	8.383.645
Bewaarloon	181.067	217.928
Totale beheerkosten	14.531.629	15.271.666
Gemiddeld belegd vermogen intern	1.943.750.000	1.748.625.000
Gemiddeld belegd vermogen extern	1.038.750.000	993.750.000
Gemiddeld belegd vermogen totaal	2.982.500.000	2.742.375.000
Vermogensbeheerkosten (in % vh gem. belegd vermogen)	0,49%	0,56%
Transactiekosten (intern)	1.532.217	790.522
Transactiekosten (extern)	1.067.633	1.136.890
Totaal transactiekosten	2.599.850	1.927.412
Transactiekosten (in % vh gem. belegd vermogen)	0,09%	0,07%

Voor de vergelijking van de kosten van vermogensbeheer deelt SPF de kosten door het gemiddeld belegd vermogen van het fonds. De bepaling van de vermogensbeheerkosten op basis van het gemiddeld belegd vermogen is in lijn met de aanbevelingen van de Pensioenfederatie. De vermogensbeheerkosten uitgedrukt in het gemiddeld belegd vermogen daalden in 2024 ten opzichte van 2023 van 0,56% naar 0,49%. Lagere beheerkosten enerzijds en een hoger gemiddeld belegd vermogen anderzijds leidden tot deze daling.

De daling van de externe beheerkosten werd met name veroorzaakt door een daling van de beheerkosten van de infrastructuurportefeuille. Deze daling werd enerzijds veroorzaakt doordat in 2023 nog additionele kosten werden gemaakt als gevolg van een toetreding tot een nieuw infrastructuurfonds, en anderzijds als gevolg van het feit dat in 2023 sprake was van een hogere performance fee. In onderstaande tabel zijn de beheerkosten per beleggingscategorie ingedeeld. De hogere beheerkosten bij de categorie vastgoed worden met name verklaard doordat de negatieve performance fee in 2024 een kleinere impact had op de beheerkosten dan de negatieve performance fee in 2023.

Vermogensbeheer per beleggingscategorie	2024				2023			
	Beheerkosten		Transactiekost.		Beheerkosten		Transactiekost.	
	x €1.000	in %*	x €1.000	in %*	x €1.000	in %*	x €1.000	in %*
Aandelen	1.221	0,16%	390	0,05%	1.100	0,15%	450	0,06%
Vastgoed	1.024	0,37%	(36)	-0,01%	461	0,17%	184	0,07%
Infrastructuur	3.600	1,90%	61	0,03%	5.454	3,18%	112	0,07%
Vastrentende waarden	2.708	0,16%	717	0,04%	2.535	0,16%	919	0,06%
Commodities	-	-	-	-	-	-	-	-
Overige beleggingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Kosten overlay beleggingen	592	0,07%	1.466	0,18%	455	0,07%	262	0,04%
Bewaarloon	181	0,01%	-	-	218	0,01%	-	-
Overige kosten	2.827	0,09%	-	-	2.822	0,10%	-	-
Kosten fiduciair beheer	1.461	0,05%	-	-	1.369	0,05%	-	-
Advieskosten vermogensbeheer	917	0,03%	-	-	859	0,03%	-	-
Totale beheerkosten	14.532	0,49%	2.600	0,09%	15.272	0,56%	1.927	0,07%

* in % vh gem. belegd vermogen

7.3 Transactiekosten

Transactiekosten zijn kosten die SPF maakt om aan- en verkopen tot stand te brengen en administratief af te handelen.

SPF drukt de transactiekosten volgens de aanbeveling van de Pensioenfederatie uit in procenten van het gemiddeld belegd vermogen. Dit resulteerde in een kostenniveau van 9 basispunten over 2024, een stijging ten opzichte van 2023 (7 basispunten). De hogere transactiekosten in 2024 zijn voornamelijk het gevolg van de aanpassing van de beleggingsportefeuille als gevolg van het besluit om de kans op het niet halen van de benodigde invaardeckingsgraad op de beoogde invaardatum, te verkleinen. Hiervoor werden additionele swapcontracten afgesloten.

7.4 Totale kostenratio

In onderstaande tabel geeft SPF de totale kostenratio weer volgens de aanbeveling van de Pensioenfederatie. Deze totale kostenratio geeft inzicht in alle kosten van het beheer van een pensioenfonds (exclusief transactiekosten) als percentage van het gemiddeld belegd vermogen.

Totale kostenratio	2024		2023	
	Bedrag	In % gemiddeld belegd vermogen	Bedrag	In % gemiddeld belegd vermogen
Pensioenbeheerkosten	2.200.877	0,07%	1.888.882	0,07%
Vermogensbeheerkosten (excl. transactiekosten)	14.531.629	0,49%	15.271.667	0,56%
Totale kosten	16.732.506	0,56%	17.160.549	0,64%
Transactiekosten	2.599.850	0,09%	1.927.412	0,07%

Over 2024 bedraagt de totale kostenratio 0,56%, een daling ten opzichte van 2023 met 0,07%-punt. De toelichting op de pensioen- en vermogensbeheerkosten is opgenomen in paragraaf 7.2 (pensioenbeheerkosten) en 7.3 (vermogensbeheerkosten).

Ten behoeve van de Wtp-transitie is het DPS-project “Future” ingericht. De te verwachten kosten voor SPF voor dit project bedragen € 1,43 mln. De gerealiseerde kosten tot en met 2024 bedragen € 0,6 mln., waarvan € 0,5 mln. is gerealiseerd in 2024. De totale Wtp gerelateerde kosten bedragen tot en met 2024 € 0,8 mln.

7.5 Vergelijking met andere fondsen

Om de uitvoeringskosten te kunnen vergelijken, voert SPF jaarlijks een benchmarkstudie uit. Die studie kent een vertraging van een jaar. Het bestuur vroeg evenals in 2023 een kostenbenchmark op bij Bell. Reden voor de keuze voor Bell is dat hun kostenbenchmark wat betreft aanpak en kosten aansluit bij de behoefte van SPF. De kostenbenchmark betreft een onafhankelijke analyse over de jaren 2021 tot en met 2023.

De gemiddelde uitvoeringskosten van SPF voor pensioenbeheer zijn over die periode met € 318 lager dan de mediaan van de vergelijkingsgroep van pensioenfondsen (€ 352). De vermogensbeheerkosten uitgedrukt in procenten van het gemiddeld belegd vermogen komen over dezelfde periode met 0,44% hoger uit dan de vergelijkingsgroep die uitkomt op 0,36%. Een reden hiervoor is dat SPF een relatief hoog percentage van het vermogen belegt in illiquide beleggingen. Eind 2024 bedroeg dit bijna 9%. Daarnaast was er in 2023 sprake van hogere beheerkosten, enerzijds als gevolg van een performance gerelateerde vergoeding die het fonds betaalde en anderzijds door initiële kosten bij het aangaan van een nieuwe commitment (infrastructuur).

De transactiekosten van SPF waren met 0,06% lager dan de mediaan van de vergelijkingsgroep die uitkomt op 0,09%.

Het gemiddelde van de totale kostenratio bedroeg 0,51% en kwam overeen met de vergelijkingsgroep die ook een gemiddelde score van 0,51% behaalde.

8 VOORUITBLIK

Marktverwachtingen

Het jaar 2024 werd gekenmerkt door positieve beleggingsresultaten, ondanks toenemende geopolitieke risico's. Voor 2025 is het belangrijk om te zien hoe en of deze risico's zich zullen gaan uitbreiden, bijvoorbeeld de situatie in het Midden-Oosten. Donald Trump is in januari 2025 aangesteld als president van de Verenigde Staten. Hij heeft in de vooruit al diverse plannen gelanceerd, waaronder een verlaging van de belastingen. Hierdoor is de vrees dat het Amerikaanse begrotingstekort waarschijnlijk groot zal blijven, waardoor de staatsschuld verder zal oplopen. Ook dreigt Trump met importheffingen voor goederen uit diverse landen, waardoor handelsconflicten mogelijk toenemen. Op basis van de aankondiging van zijn plannen liep de inflatie in de Verenigde Staten eind 2024 al op, waardoor ook de rentes zijn opgelopen. Begin april 2025 werden daadwerkelijk handelstarieven aangekondigd die groter en uitgebreider waren dan verwacht. Als tegenreactie stelden verschillende landen importtarieven in op Amerikaanse goederen. Hiermee escaleert de handelsoorlog en dit zorgde voor een paniecreactie op de financiële markten.

Centrale banken verlaagden in de loop van 2024 de officiële rentes. De verwachtingen hierover voor 2025 zijn gemengd. De Europese centrale bank (ECB) zal de officiële rentes naar verwachting nog verder verlagen, omdat de inflatie in de eurozone af is genomen en de doelstelling van 2% nadert. Ook de economische groei is gematigd in de eurozone, met tussen landen onderlinge grote verschillen. De Amerikaanse centrale bank zal naar verwachting terughoudender zijn met het verlagen van de officiële rentes als gevolg van de oplopende inflatie en de nog steeds sterke economische groei.

Het Internationaal Monetair Fonds (IMF) verwacht voor 2025 een wereldwijde groei van 3,3%. De Amerikaanse economie presteert volgens het IMF beter dan verwacht, waarbij wel wordt opgemerkt dat er grote onzekerheid is over de gevolgen van de plannen met betrekking tot de verhoging van de invoertarieven. Voor 2025 wordt een groei verwacht van 2,7%. Met betrekking tot de eurozone verwacht het IMF een groei van 1,0% in 2025 en inzake China wordt gewezen op de deflatoire druk en de voortdurende challenges voor wat betreft de interne vraag.

Geopolitieke onzekerheden

In de wereld zijn er verschillende geopolitieke onzekerheden die financiële gevolgen kunnen hebben. Dat geldt zeker voor de oorlog tussen Oekraïne en Rusland, het conflict in het Midden-Oosten, de spanningen tussen Taiwan en China en de vraag in hoeverre de door Donald Trump eerder aangekondigde maatregelen, zoals het invoeren van importheffingen, in de praktijk zullen uitwerken. Niet alleen de humanitaire gevolgen, maar ook de potentiële economische gevolgen leiden tot zorgen bij het pensioenfonds. Escalatie van dergelijke conflicten, zoals in Oekraïne en het Midden-Oosten, kan op verschillende manieren negatief uitpakken voor de economie. In geval van een groot conflict kunnen allerlei beleggingen worden geraakt. Het voldoende spreiden van het belegd vermogen (diversificatie) heeft daarom verhoogd de aandacht van het fonds.

Financiële positie

De dekkingsgraad liet over de eerste maanden van 2025 een lichte stijging zien met name door de rentestijging. De dekkingsgraad kwam eind maart uit op 120,9% en de beleidsdekkingsgraad op 120,0%. Op 2 april 2025, door Donald Trump Liberation Day genoemd, werden de financiële markten verrast door de omvang en reikwijdte van

de al eerder aangekondigde importtarieven. De bekendmaking leidde wereldwijd tot scherpe dalingen op de aandelenbeurzen, met als gevolg een dalende dekkingsgraad. Eind april bedroeg de dekkingsgraad 118,8%.

Wet toekomst pensioenen

Begin 2025 hebben Sociale Partners na overleg met het bestuur besloten om in het Transitieplan als transitiedatum 1 januari 2027 op te nemen. De redenen voor dit uitstel zijn divers:

- Het definitieve Transitieplan was nog niet beschikbaar.
- De ervaringen van de koplopers zijn van dien aard dat daaruit blijkt dat de doorlooptijden bij De Nederlandse Bank (DNB) langer zijn dan vooraf ingeschat.
- Over de toekomst van de Prepensioenregeling (PPS) en de Nettopensioenregeling (NPR) moesten nog besluiten worden genomen.

Op basis van het concept Transitieplan - dat Sociale Partners met het bestuur hebben gedeeld - heeft het bestuur al een groot aantal principebesluiten genomen over de inhoud van de nieuwe pensioenregeling. Dat betekent dat het bestuur na oplevering van het definitieve Transitieplan het Implementatieplan en Communicatieplan kan schrijven.

Het bestuur heeft eind 2024 het dossier Datakwaliteit voor partiële toetsing ingediend bij DNB. Omdat SPF al in 2021 is gestart met het beoordelen van de datakwaliteit van de pensioenadministratie, kon het bij de start geen gebruik maken van het Kader datakwaliteit van de Pensioenfederatie en zijn niet alle stappen uit dat kader exact gevolgd. Dit was voor DNB aanleiding om SPF te verzoeken deze stappen alsnog te doorlopen. SPF verwacht de partiële toetsing medio 2025 te kunnen hervatten. Daarnaast heeft het bestuur besloten om het dossier risicohouding ook in te dienen voor partiële toetsing bij DNB.

Wet herziening bedrag ineens

Het wetsvoorstel is op 8 oktober 2024 aangenomen door de Tweede Kamer en is thans nog in behandeling bij de Eerste Kamer. Daar is veel discussie over de uitvoerbaarheid van de wet. Dit heeft ertoe geleid dat de Minister een vooronderzoek heeft laten verrichten door Nibud naar een tool voor bedrag ineens. Tevens is de ingangsdatum uitgesteld naar 1 juli 2026. Vanuit een aantal fracties is aangegeven dat uitstel moet worden overwogen tot de Wtp-transitie is afgerond. Het bestuur zal de verdere ontwikkelingen blijven volgen en er zorg voor dragen dat het fonds daarvoor gereed is op het moment dat de wet van kracht wordt.

Overige wet- en regelgeving

Wetsvoorstel verlenging transitieperiode toekomst pensioenen

In de Tweede Kamer wordt op het moment van schrijven het wetsvoorstel Verlenging transitieperiode toekomst pensioenen behandeld. Dit wetsvoorstel voorziet onder andere in de verschuiving van de deadline voor de transitie van 1 januari 2027 naar 1 januari 2028. Bij dit wetsvoorstel is een amendement ingediend door Agnes Joseph e.a. waarmee of een referendum of de reguliere bezwaarmogelijkheid bij waardeoverdracht wordt ingevoerd voor het “invaren” in het nieuwe stelsel. Als dit amendement wordt aangenomen kan dit grote gevolgen hebben voor de beoogde Wtp-transitie. Om die reden is ook een advies aan de Raad van State gevraagd over dit amendement.

Wetsvoorstel toezeggingen pensioenonderwerpen

Met dit wetsvoorstel, dat naar verwachting in de eerste helft van 2025 zal worden ingediend zullen wijzigingen die door de Minister zijn toegezegd (uniformering kindbegrip, vrijwillige voortzetting wezenpensioen) in het kader van de parlementaire behandeling worden doorgevoerd en zullen ook een aantal technische wijzigingen plaatsvinden.

De verordening digital operational resilience for the financial sector- DORA

Met deze verordening worden minimumvereisten voor digitale weerbaarheid voor financiële instellingen geharmoniseerd en regels gesteld om de digitale risico's bij uitbestedingspartijen beter te beheersen. DORA is van kracht sinds 17 januari 2025. Aangezien de definitieve wetsteksten pas in december 2024 werden opgeleverd hebben pensioenfondsen de tijd en ruimte om in het eerste half jaar van 2025 de implementatie van DORA af te ronden.

Duurzaamheidsbeleid

Het duurzaamheidsbeleid maakt inmiddels een vast onderdeel uit van de bestuursagenda. In 2025 zal het bestuur verdere stappen zetten op het vlak van duurzaamheid en ESG. O.a. de volgende onderwerpen staan voor 2025 gepland:

- Het vaststellen van het ESG-risicobeleid.
- Het opzetten van het kader voor beleggen met een positieve bijdrage.
- Het vaststellen van het landenbeleid in het van kader van ESG.
- Het verder uitwerken van het thema circulariteit.
- Evalueren van de gerealiseerde carbon reductie in 2024 en beoordelen of de carbon reductie doelstelling kan worden uitgebreid naar andere beleggingscategorieën.
- Het aanscherpen van het escalatie beleid bij onvoldoende voortgang engagement.
- Het herzien en aanscherpen van de prestatie indicatoren.

Communicatie

In 2025 zal het bestuur een start maken met het herzien van het strategisch communicatiebeleid, mede in het licht van de overgang naar het nieuwe pensioencontract.

Toekomst

De veranderingen waar SPF voor staat zijn omvangrijk en divers van aard. Deels betreft het ontwikkelingen rondom pensioenen zoals de Wet toekomst pensioenen, de intensivering van communicatie naar deelnemers, het stijgende kostenniveau en de ontwikkelingen in de pensioenmarkt. Deels gaat het ook om geopolitieke veranderingen en de ontwikkelingen bij de werkgever: de deelnemers van SPF zijn werkzaam in de petrochemische industrie, een bedrijfstak die in Europa onder druk staat vanwege hoge energielasten en toegenomen regeldruk.

Eind 2025 start SPF met het in kaart brengen van mogelijke scenario's voor de toekomst. Onderdeel daarvan is ook het uitvoeren van een SWOT-analyse.

Sittard, 15 mei 2025

Het bestuur,

Arnout Korteweg, onafhankelijk voorzitter

Jos van Gisbergen

Kim Haasbroek

Math Peeters

Maurice Pelsers

Angela Peters-Derksen

Rudger Schiewer

Arthur Smit

Giselle Verwoort

Juul Zegers

JAARREKENING

9 JAARREKENING

9.1 Balans per 31 december

		2024	2023
ACTIVA (in € mln.)			
Beleggingen			
Vastgoedbeleggingen	(1)	263,1	286,0
Aandelen	(2)	732,6	771,3
Vastrentende waarden	(3)	1.842,9	1.652,5
Derivaten	(4)	34,7	27,6
Overige beleggingen	(5)	199,6	184,1
		<u>3.072,9</u>	<u>2.921,5</u>
waarvan voor risico fonds		3.034,8	2.878,3
waarvan voor risico deelnemer (PPS)		31,3	37,0
waarvan voor risico deelnemer (NPR)		6,8	6,2
Vorderingen en overlopende activa			
Overige vorderingen	(6)	<u>8,9</u>	<u>6,6</u>
		8,9	6,6
Overige activa			
Liquide middelen	(7)	<u>30,3</u>	<u>26,6</u>
		30,3	26,6
		<u>3.112,1</u>	<u>2.954,7</u>
PASSIVA (in € mln.)			
Pensioenfondreserve			
	(8)	448,5	431,9
Technische Voorziening			
TV voor risico fonds		2.577,7	2.436,3
TV voor risico deelnemer		38,1	43,1
TV voor risico deelnemer (toedelingskring var. uitkering)		0,4	0,1
	(9)	<u>2.616,2</u>	<u>2.479,5</u>
Overige schulden en overlopende passiva			
Derivaten	(4)	16,5	19,0
Schulden aan kredietinstellingen		26,0	19,4
Overige schulden		<u>4,9</u>	<u>4,9</u>
	(10)	47,4	43,3
		<u>3.112,1</u>	<u>2.954,7</u>

9.2 Staat van baten en lasten

		2024	2023
BATEN (in € mln.)			
Bijdragen			
Werkgever		58,8	56,5
Werknemer		0,5	0,7
	(11)	59,3	57,2
Beleggingsresultaten			
Direct		59,8	41,9
Indirect		124,3	210,8
Kosten vermogensbeheer		-8,7	-8,2
Transactie gerelateerde kosten		-0,2	-0,2
	(12)	175,2	244,3
Overige baten		0,4	-
		234,9	301,5
LASTEN (in € mln.)			
Pensioenuitkeringen	(13)	-78,6	-72,2
Mutatie pensioenverplichtingen			
<u>TV voor risico fonds</u>			
Pensioenopbouw		-45,8	-42,5
Indexering en andere toeslagen		-32,0	-116,9
Rentetoevoeging		-82,8	-70,6
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten		80,8	74,5
Wijziging marktrente		-44,1	-76,2
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		0,3	-2,1
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen		-17,8	-13,4
TV voor risico deelnemer		5,0	2,4
TV voor risico deelnemer (toedelingskring var. uitkering)		-0,2	-0,1
Overige voorzieningen		-	-
	(14)	-136,6	-244,9
Saldo waardeoverdrachten			
Inkoop		2,1	3,2
Afkoop		-2,9	-1,1
	(15)	-0,8	2,1
Pensioenuitvoeringskosten	(16)	-2,3	-2,0
Overige lasten		0,0	0,0
		-218,3	-317,0
TOTAAL RESULTAAT		16,6	-15,5

9.3 Kasstroomoverzicht

	(in € mln.)	
	2024	2023
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen bijdragen	59,2	57,3
Ontvangen waardeoverdrachten	2,1	3,2
Betaalde uitkeringen	-78,4	-71,9
Betaalde waardeoverdrachten	-3,0	-1,3
Betaalde kosten pensioenbeheer	-2,3	-1,5
Overige mutaties	0,4	-
	-22,0	-14,2
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Verkopen en lossingen	673,0	412,0
Directe beleggingsopbrengsten	57,0	39,3
Aankopen en verstrekkingen	-714,9	-465,9
Betaalde kosten vermogensbeheer	-8,9	-8,4
Indirecte beleggingsopbrengsten	12,9	14,6
	19,1	-8,4
NETTO KASSTROOM	-2,9	-22,6
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN / SCHULDEN AAN KREDIETINSTELLINGEN	-2,9	-22,6

9.4 Grondslagen voor de waardering

Algemeen

De jaarrekening is voor Stichting Pensioenfonds SABIC, gevestigd in gemeente Sittard. Het KvK-nummer van de Stichting is 14076811. De jaarrekening is, op basis van continuïteitsveronderstelling, opgesteld conform Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 400 en 610). RJ 400 geeft invulling aan de wettelijke vereisten van beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee de rechtspersoon wordt geconfronteerd. SPF zet de belangrijkste risico's, geïmplementeerde beheersmaatregelen en mogelijke impact uiteen in hoofdstuk 6 van het bestuursverslag. In dit hoofdstuk zijn ook de wijzigingen in het afgelopen jaar opgenomen in het systeem van risicomanagement. Tot slot wordt via de toelichting op de actuariële analyse inzicht gegeven wat de impact van de belangrijkste risico's waren in het afgelopen jaar.

Beleggingen in participaties in infrastructuur en beleggingen in beleggingsinstellingen waarbij geen onderscheid naar categorie te maken is, presenteert SPF als overige beleggingen.

De spaarsaldi van de Prepensioenspaarregeling (PPS) en de Nettopensioenregeling (NPR) zijn voor risico van de deelnemers. In het beleggingsbeleid van de PPS is echter geen verschil in beleid tussen belegd vermogen voor risico van SPF en voor de deelnemers. De beleggingsmix voor de NPR is een lifecycle die gebaseerd is op de matching- en rendementsportefeuille van SPF. Per saldo komt het erop neer dat 1,3% van het belegd vermogen voor risico van de deelnemers is.

Schattingwijzigingen en veronderstellingen

Bij het opstellen van de jaarrekening is het gebruik van schattingen en veronderstellingen noodzakelijk.

Voor financiële activa en financiële verplichtingen die gewaardeerd worden tegen reële waarde, dient de rechtspersoon aan te geven of de boekwaarden zijn afgeleid van genoteerde marktprijzen, onafhankelijke taxaties, netto-contante-waarde berekeningen of dat een andere geschikte methode is gehanteerd. De waarde van de beleggingen is voor een groot deel gebaseerd op marktinformatie. Voor niet-beursgenoteerde beleggingen waarvan geen marktinformatie beschikbaar is, worden schattingen en veronderstellingen toegepast om de waarde te bepalen. Het gaat hierbij met name om beleggingsmandaten in infrastructuur.

Daarnaast gebruikt SPF schattingen en veronderstellingen bij de bepaling van de vermogensbeheerkosten die niet direct aan SPF gefactureerd worden. Deze veronderstellingen zijn volledig gebaseerd op de aanbevelingen van de Pensioenfederatie.

In 2024 hebben geen schattingswijzigingen plaatsgevonden.

Salderingen

Indien de wettelijke of contractuele bevoegdheid bestaat om een financieel actief en passief gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat deze posten op deze wijze af te wikkelen, dan saldeert SPF deze en wordt als nettobedrag in de balans opgenomen.

Waarderingsgrondslagen per categorie

Buitenlandse valuta

Waarden van activa en passiva genoteerd in buitenlandse valuta rekent SPF om naar euro's tegen de ultimo koersen van het verslagjaar. Transacties in vreemde valuta worden bij de eerste verwerking in de administratie tegen dagkoersen opgenomen. Koersverschillen worden geboekt als indirecte beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten.

Beleggingen algemeen

Transacties administreert SPF op basis van transactie datum. De actuele marktwaarde van beursgenoteerde beleggingen in de administratie van SPF is gebaseerd op cijfers afkomstig van Bloomberg.

Beleggingen in vastgoed

De eerste waardering van beleggingen in vastgoed vindt plaats op basis van verkrijgingsprijs inclusief transactiekosten. Beleggingen in beursgenoteerd onroerend goed waardeert SPF tegen de ultimo verslagjaar bekende marktwaarde. Beleggingen in niet-beursgenoteerde onroerend goed participatiemaatschappijen worden gewaardeerd tegen hun actuele waarde, zijnde de laatst bekende intrinsieke waarde ultimo boekjaar.

Beleggingen in aandelen

Beleggingen in aandelen worden gewaardeerd op de ultimo verslagjaar bekende marktwaarde. Aandelen die niet op de beurs zijn genoteerd, worden gewaardeerd tegen hun actuele waarde, zijnde de intrinsieke waarde ultimo boekjaar, waarbij de onderliggende beleggingen zijn gewaardeerd op marktwaarde.

Beleggingen in vastrentende waarden

Beleggingen in vastrentende waarden worden gewaardeerd op ultimo verslagjaar bekende marktwaarde inclusief opgelopen rente. De waardering van de overige vastrentende waarden wordt via een theoretische prijs berekend op basis van de op dat moment geldende rentecurve. Hierbij worden actuele creditspreads als risico-opslag gebruikt.

Beleggingen in derivaten

Beleggingen in beursgenoteerde derivaten worden gewaardeerd tegen de ultimo verslagjaar bekende marktprijzen. Onderhandse derivaten, waarvan geen directe marktwaardering beschikbaar is, worden gewaardeerd op basis van actuele marktparameters.

Overige beleggingen

Overige beleggingen worden gewaardeerd tegen de ultimo verslagjaar bekende marktwaarde. De overige beleggingen waarvan geen directe marktwaardering beschikbaar is, worden gewaardeerd op basis van (nog niet) extern gevalideerde jaarverslagen en opgaven van de externe manager.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde, inclusief transactiekosten. Na eerste verwerking worden de vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde), indien geen sprake is van transactiekosten. Vorderingen betreffende beleggingen zijn onder Beleggingen meegenomen.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Pensioenfondsreserve

De pensioenfondsreserve bestaat uit het verschil tussen de activa en de verplichtingen en schulden. SPF maakt geen onderscheid naar bestemmingsreserves, wettelijke reserves en overige reserves. De reserve bestaat daarom uit een algemene reserve. Het saldo van baten en lasten wordt toegevoegd aan de pensioenfondsreserve.

Technische Voorziening (pensioenverplichtingen)

Onder pensioenverplichtingen worden verstaan de verplichtingen wegens pensioenaanspraken van actieve deelnemers en gewezen deelnemers, en van nagelaten betrekkingen. Deze verplichtingen berekent SPF als de contante waarde van de door de verzekerden tot de balansdatum verkregen pensioenaanspraken.

Het fonds heeft in 2024 een grondslagenonderzoek uitgevoerd. Als gevolg van dit onderzoek heeft het bestuur op 27 september 2024 besloten tot de volgende wijzigingen in de waarderingsgrondslagen:

- Toepassing van de nieuwe AG Prognosetafel 2024;
- Toepassing van de SPF ervaringssterfte 2024 voor alle regelingen.
- Handhaving van het leeftijdsverschil tussen mannen en vrouwen op 2 jaar, maar verhoging van de additionele opslag op de netto TV van 0,85% naar 1,00%;

De overige grondslagen blijven ongewijzigd.

De aangepaste waarderingsgrondslagen worden per ultimo 2024 meegenomen in de technische voorziening. De waarderingsgrondslagen die gebruikt zijn bij het vaststellen van de technische voorziening zijn als volgt samengevat:

Interest:	Conform de rentetermijnstructuur van de nominale marktrente per 31 december 2024 zoals gepubliceerd door De Nederlandse Bank (DNB) (2024: 2,2%; 2023: 2,3%).
Interest-toevoeging:	De 1-jaarsrente conform de rentetermijnstructuur van de nominale marktrente primo 2024 zoals gepubliceerd door DNB (3,439%).
Sterfte:	Volgens de AG-Prognosetafel 2024 met fonds specifieke ervaringssterfte.
Burgerlijke staat:	Bij de vaststelling van de voorziening voor partnerpensioen wordt uitgegaan van de SPF Partnerfrequentie 2024. Na pensioeningang wordt de voorziening vastgesteld op basis van de werkelijke burgerlijke staat (bepaalde partnersysteem).
Leeftijdsverschil:	Het leeftijdsverschil tussen man en vrouw is op twee jaar gesteld (man ouder dan vrouw) met aanvullend een opslag op de netto TV ter hoogte van 1,00%.
Leeftijden:	Bij leeftijdsbepaling wordt ervan uitgegaan dat iedereen halverwege het jaar geboren is.

Uitkeringen:	De uitkeringen worden continu betaalbaar verondersteld. In de technische voorziening risico fonds moet rekening gehouden worden met het feit dat het pensioen in de maand van overlijden nog volledig wordt uitgekeerd. Hierdoor wordt er gemiddeld een halve maand meer pensioen uitgekeerd dan waarvoor in het administratiesysteem een voorziening wordt bepaald. De technische voorziening voor risico fonds wordt o.a. hiervoor gecorrigeerd middels een opslag van 0,25%.
Kosten:	De dekking voor toekomstige excassokosten bedraagt 2,25% van de verplichtingen.
Arbeidson- geschiktheid:	Voor arbeidsongeschikte deelnemers wordt mede rekening gehouden met het premievrije deel van de toekomstige pensioenopbouw. Bij de bepaling van de voorziening voor arbeidsongeschiktheid wordt de toekomstige schadelast voor zieke deelnemers op balansdatum op nihil gesteld.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

Kortlopende schulden en overlopende passiva worden bij eerste verwerking gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs. Na eerste verwerking wordt de reële waarde gelijkgesteld aan de geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde), indien geen sprake is van transactiekosten.

Resultaatbepaling

Bijdragen

Bijdragen worden toegerekend aan het jaar waarin de daarmee samenhangende pensioenaanspraken worden opgebouwd.

Beleggingsresultaten

Onderscheiden worden directe en indirecte beleggingsresultaten.

- Directe beleggingsresultaten bestaan uit dividenden, couponbetalingen, interestontvangsten en vergoedingen voor bruikleen. Deze opbrengsten worden aan het boekjaar toegerekend waar ze betrekking op hebben.
- Indirecte beleggingsresultaten omvatten gerealiseerde en niet gerealiseerde waardeverschillen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutaresultaten worden hierin meegenomen.

Uitkeringen

De uitkeringen bestaan uit de bedragen die aan de uitkeringsgerechtigden in het boekjaar zijn betaald.

Uitvoeringskosten

Uitvoeringskosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Uitvoeringskosten die direct gerelateerd zijn aan vermogensbeheer worden conform RJ 610 in mindering gebracht op de beleggingsresultaten.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld op basis van de directe methode.

9.5 Toelichting op de balans

9.5.1 Beleggingen

Vastgoedbeleggingen (1)

SPF heeft posities in vastgoed. Vastgoed bevat beleggingen in onroerend goed aandelen die op de beurs zijn genoteerd (indirect onroerend goed) en daarmee een sterke gevoeligheid kennen met de beursbewegingen. Vastgoed bevat ook beleggingsfondsen die direct in onroerend goed beleggen waarvan de koersvorming minder bepaald wordt door beurs sentiment, maar meer door de onderliggende waarde van de vastgoedobjecten (onder meer kantoren, winkels en woningen) die in het beleggingsfonds worden aangehouden. SPF belegt niet in direct onroerend goed. De volgende tabel geeft een overzicht van de beleggingen per vastgoed categorie, regio en valuta.

(in € mln.)

<u>Categorie</u>	<u>2024</u>		<u>2023</u>	
Indirect beursgenoteerd	190,6	72%	213,3	75%
Indirect niet beursgenoteerd	72,5	28%	72,7	25%
Totaal	263,1	100%	286,0	100%
<u>Regio</u>				
Europa	147,5	56%	180,9	63%
Noord Amerika	81,7	31%	66,8	23%
Azië	25,5	10%	29,4	10%
Australië/ Nieuw Zeeland	8,4	3%	8,9	3%
Totaal	263,1	100%	286,0	100%
<u>Valuta</u>				
EUR	109,8	42%	125,7	44%
USD	80,7	31%	65,6	23%
GBP	23,6	9%	36,2	13%
JPY	14,9	6%	16,7	6%
HKD	5,2	2%	6,6	2%
AUD	8,4	3%	8,9	3%
CHF	5,4	2%	7,5	3%
SEK	8,6	3%	11,0	4%
SGD	4,6	2%	5,4	2%
CAD	1,5	1%	1,7	1%
NOK	0,4	0%	0,7	0%
NZD	0,0	0%	0,0	0%
ZAR	0,0	0%	0,0	0%
Totaal	263,1	100%	286,0	100%

Aandelen (2)

Om de rendementsambitie waar te maken belegt SPF in zakelijke waarden waaronder aandelen. Hierbij wordt een lange termijnvisie gevolgd waarbij belegd wordt in aandelen met een solide karakter. Dit laatste betekent dat de aandelenposities van SPF in neergaande markten minder sterk geraakt worden. Terwijl in opgaande markten de resultaten gemiddeld genomen achterblijven bij de marktgraadmeters.

(in € mln)

	<u>2024</u>		<u>2023</u>	
<u>Categorie</u>				
Beursgenoteerde aandelen	543,9	74%	528,8	69%
Beleggingsfondsen	188,7	26%	242,5	31%
Totaal	732,6	100%	771,3	100%
<u>Regio</u>				
Europa	258,8	35%	306,7	40%
Noord Amerika	290,7	40%	226,6	29%
Azië / Pacific	111,9	15%	121,5	16%
Emerging Markets	71,2	10%	116,5	15%
Totaal	732,6	100%	771,3	100%
<u>Valuta</u>				
USD	376,1	51%	353,4	46%
EUR	267,3	36%	294,3	38%
GBP	36,9	5%	46,4	6%
CHF	32,0	4%	48,8	6%
SEK	7,9	1%	14,7	2%
DKK	12,4	2%	13,7	2%
NOK	0,0	0%	0,0	0%
Totaal	732,6	100%	771,3	100%
<u>Sector</u>				
Consumentengoederen	94,1	13%	92,3	12%
Gezondheidszorg	98,8	13%	103,7	13%
Consumentendiensten	70,4	10%	74,7	10%
Financiële instellingen	121,3	17%	126,4	16%
Informatietechnologie	110,8	15%	119,0	15%
Industrie	88,3	12%	91,1	12%
Grondstoffen	37,7	5%	48,9	6%
Utilities	31,1	4%	30,0	4%
Telecommunicatie	42,4	6%	38,3	5%
Energie	29,7	4%	38,8	5%
Overige	8,0	1%	8,1	1%
Totaal	732,6	100%	771,3	100%

Vastrentende waarden (3)

SPF houdt materiële posities aan in vastrentende waarden als stabiele basis voor de uitvoering van het beleggingsbeleid. De beleggingen in vastrentende waarden omvatten beleggingen in reguliere staats- en bedrijfsobligaties, obligaties die gekoppeld zijn aan de inflatie, hypotheke, deposito's en beleggingen in beleggingsfondsen waarvan het grootste deel in obligaties belegd is. In de volgende tabellen worden de beleggingen in vastrentende waarden uitgesplitst naar categorie, regio, looptijd, valuta en credit rating.

(in € mln.)

	<u>2024</u>		<u>2023</u>	
<u>Categorie</u>				
Staatsobligaties	708,8	38%	579,6	35%
Inflation-linked obligaties	180,2	10%	164,8	10%
Credits	288,8	16%	259,5	16%
Credits High Yield	215,8	12%	217,9	13%
Beleggingsfondsen (EMD)	130,3	7%	139,0	8%
Hypotheke	319,1	17%	291,7	18%
Deposito	0,0	0%	0,0	0%
Totaal	1.843,0	100%	1.652,5	100%
<u>Regio</u>				
Europa	1.538,8	83%	1.342,0	81%
Noord & Midden Amerika	159,0	9%	159,0	10%
Emerging markets	130,3	7%	139,0	8%
Pacific RIM / Global	14,9	1%	12,5	1%
Totaal	1.843,0	100%	1.652,5	100%
<u>Looptijd</u>				
< 1 jaar	34,6	2%	10,7	1%
1-3 jaar	102,3	6%	92,7	6%
4-5 jaar	88,8	5%	100,0	6%
6-10 jaar	246,7	13%	263,1	16%
11-20 jaar	468,0	25%	339,9	21%
> 20 jaar	344,8	19%	305,2	18%
Funds	557,8	30%	540,9	33%
Totaal	1.843,0	100%	1.652,5	100%
<u>Valuta</u>				
EUR	1.594,4	87%	1.392,5	84%
DKK	0,0	0%	0,0	0%
SEK	9,6	1%	10,1	1%
USD	239,0	13%	249,9	15%
Totaal	1.843,0	100%	1.652,5	100%

Credit rating

Aaa	482,7	26%	394,8	24%
Aa	738,2	40%	651,5	39%
A	103,6	6%	99,5	6%
Baa	316,4	17%	296,7	18%
Ba	56,4	3%	57,0	3%
≤B	145,7	8%	153,0	9%
Totaal	1.843,0	100%	1.652,5	100%

Derivaten (4)

Derivaten zijn afgeleide producten die SPF gebruikt om specifieke risico's af te dekken of om op een snelle wijze tactische exposure op bepaalde markten te verkleinen of te vergroten. Ten aanzien van derivaten zijn strikte restricties afgeleid die voortdurend door SPF worden bewaakt. In de volgende tabellen worden de verschillende derivaten uitgesplitst naar type contract en valutasoort.

(in € mln.)

Categorie

	<u>2024</u>			<u>2023</u>		
	Activa	Passiva	Totaal	Activa	Passiva	Totaal
Swaps	34,5	-8,3	26,2	17,4	-16,0	1,4
FX forwards	0,2	-8,2	-8,0	10,3	-3,1	7,2
Totaal	34,7	-16,5	18,2	27,7	-19,1	8,6

Valuta

USD	-7,9	8,8
EUR	26,3	1,4
GBP	-0,4	1,3
CHF	0,1	-1,0
SEK	0,0	0,0
JPY	0,0	-2,0
Totaal	18,2	8,6

Omdat de rentegevoeligheid van de verplichtingen afwijkt van de rentegevoeligheid van de beleggingen, loopt SPF renterisico. Medio 2024 heeft het bestuur besloten om de beleidsruimte binnen het strategisch beleid te gebruiken om de afdekking van het renterisico te verhogen van 62% naar 76%. Tevens werd besloten om de dynamische rentestaffel vanaf het moment van de implementatie, in juli 2024, tijdelijk buiten werking te stellen. Dit alles met het oog op het verminderen van het risico dat de dekkingsgraad op het moment van invaren beneden de benodigde invaardekkingsgraad zou belanden. De renteafdekking vindt deels plaats met derivaten (swaps).

De swapportefeuille had ultimo 2024 een bruto nominale exposure van € 958 mln, waarvan een bruto nominale exposure van € 225 mln. centraal geclearde swaps. De marktwaarde van de swaps bedroeg € 26,2 mln. per ultimo 2024. Om het tegenpartijrisico van derivatenposities te beperken, wisselt SPF onderpand uit met de tegenpartijen. Hiertoe wordt op dagbasis de marktwaarde van de swapposities bewaakt en wordt op basis van de marktwaarde-ontwikkeling onderpand gestort of gevraagd. De waarde van dat onderpand bedroeg ultimo 2024 € 25,6 mln.

Op beleggingen buiten de eurozone loopt SPF valutarisico. Het valutarisico dekt SPF strategisch voor 70% af met valutatermijncontracten (FX-forwards). Deze FX-forwards worden op kwartaalbasis afgewikkeld. De marktwaarde wordt, zowel actief als passief (per contract), op de balans verantwoord onder derivaten.

Met futures kan de exposure naar verschillende aandelenmarkten vergroot of verkleind worden. Ultimo 2024 had SPF geen futures posities op onderliggende individuele titels zoals aandelen of obligaties en kende SPF evenmin een positie in futures op indices.

Overige beleggingen (5)

De overige beleggingen bestaan evenals vorig jaar volledig uit beleggingen in infrastructuur.

	(in € mln.)	
<u>Categorie</u>	<u>2024</u>	<u>2023</u>
Mixfondsen	0,0	0,0
Infrastructuur	199,6	184,1
Renewable Energy	0,0	0,0
Microfinance	0,0	0,0
Totaal	199,6	184,1
<u>Valutaverdeling</u>		
EUR	199,1	183,3
USD	0,0	0,0
GBP	0,5	0,8
Totaal	199,6	184,1

Aanvullende toelichting

- SPF belegt niet in aandelen of obligaties van SABIC, de geassocieerde onderneming.
- Met de custodian CACEIS - Kasbank is overeengekomen dat aandelen en obligaties kunnen worden uitgeleend aan derden. Hierbij wordt het juridisch eigendom overgedragen, maar blijven de stukken economisch eigendom van SPF. Voor het uitlenen wordt een vergoeding ontvangen. Hieraan gekoppeld wordt onderpand gestort in de vorm van stukken (aandelen of vastrentende waarden van hoge kredietwaardigheid) ter afdekking van de uitgeleende stukken. Op dag basis worden de leenposities en het onderpand gemonitord. Aandelen worden niet uitgeleend ten tijde van aandeelhoudersvergaderingen waarop SABIC een stem kan uitbrengen overeenkomstig zijn beleid. De omvang van securities lending bij SPF is € 660 mln. ultimo 2024 met onderpand van € 660 mln. De opbrengsten van securities lending bedroegen over 2024 € 0,60 mln. (2023: € 0,61mln).
- Vorderingen en schulden over beleggingen zijn conform RJ 610 toegewezen aan de betreffende beleggingscategorie.
- Alle beleggingen zijn het saldo van de beleggingen voor zowel de reguliere pensioenregeling als de PPS- en NPR-regelingen. Per saldo is 1,2% van alle beleggingen ten behoeve van de PPS- en NPR -regeling.

Mutatieoverzicht

In volgend overzicht zijn de mutaties in de verschillende beleggingscategorieën te zien, exclusief de liquide middelen mutaties.

Mutatieoverzicht (in € mln.)	Vastgoed	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overig	Totaal
Waarde 31-12-2023	286,0	771,3	1.652,5	8,6	184,2	2.902,6
Aankopen	28,3	157,2	477,8	-	13,5	676,8
Verkopen	-53,2	-285,7	-299,8	-	0,0	-638,7
Aflossing	-	-	-11,2	-	-	-11,2
Overige Mutaties	-	-	-	-	0,0	0,0
Waardeontwikkeling	2,0	89,8	23,5	9,6	1,9	126,8
Waarde 31-12-2024	263,1	732,6	1.842,9	18,2	199,6	3.056,4

Aansluiting balans en interne portefeuilles

Het volgend overzicht toont de aansluiting tussen de indeling van de beleggingsportefeuilles (linkerzijde) volgens het beleggingsbeleid van SPF en de indeling zoals deze in de jaarrekening wordt gehanteerd (bovenzijde). De grootste verschillen zitten in de toekenning van de beleggingen uit de Alternatieve Beleggingen portefeuille aan de beleggingscategorieën zoals deze door RJ 610 zijn vastgesteld. Daarnaast worden in de interne indeling van de beleggingsportefeuilles liquide middelen volgens GIPS® toegewezen aan de portefeuilles waarvoor deze worden aangewend.

Transponatietabel	Indeling jaarrekening								(in € mln.)	
	Vastgoed	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten activa	Overige beleggingen	Liquide middelen / Ov Vord*	Schuld aan Kredietinst. / Ov Schld	Derivaten passiva	Totaal	Totaal 2023
Interne indeling	Matchingportefeuille		1.496,8	34,5	0,0			-8,3	1.523,0	1.297,0
	Government bonds		708,7						708,7	579,6
	Swaps			34,5				-8,3	26,2	1,4
	Inflation linked bonds		180,2						180,2	164,8
	Credits		288,8						288,8	259,5
	Mortgages		319,1						319,1	291,7
	Rendementsportefeuille		263,1	732,6	346,1	0,2	199,6	-8,2	1.533,4	1.605,5
	Currency overlay					0,2		-8,2	-8,0	7,2
	Aandelen			732,6					732,6	771,3
	Obligaties				346,1				346,1	356,9
	Onroerend Goed bg		190,6						190,6	213,3
	Onroerend Goed nbg		72,5						72,5	72,7
	Infrastructure					199,6			199,6	184,1
	Private Equity					0,0			0,0	0,0
	Liquiditeiten				0,0		30,3	-26,0	4,3	7,2
Totaal	263,1	732,6	1.842,9	34,7	199,6	30,3	-26,0	-16,5	3.060,7	2.909,7

* Vorderingen op de balans bestaan deels uit niet beleggingen gerelateerde vorderingen. Daarmee kunnen beperkte verschillen ontstaan met de transponatietabel.

In de volgende tabel is de indeling per beleggingscategorie weergegeven volgens RJ290. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen:

- Level 1: waardering op basis van beursnotering;
- Level 2: waardering op basis van direct waarneembare marktdata anders dan level 1 (afgeleide prijzen);
- Level 3: waardering op basis van netto contante waarde berekening;
- Level 4: waardering niet op basis van waarneembare beursnotering, maar op basis van extern gevalideerde modellen, overeengekomen uitgangspunten en jaarverslagen.

Levelindeling (in € mln.)	level 1	level 2	level 3	level 4	Totaal	Totaal 2023
Vastgoed	190,6			72,5	263,1	286,0
Aandelen	730,8			1,8	732,6	771,3
Vastrentendewaarden	1.702,4			140,5	1.842,9	1.652,5
Derivatenactiva			34,7		34,7	27,6
Overige beleggingen	0,0			199,6	199,6	184,1
Liquide middelen / Ov Vord	30,3				30,3	26,6
Schuld aan Kredietinst. / Ov Schld	-26,0				-26,0	-19,4
Derivatenpassiva			-16,5		-16,5	-19,0
Totaal	2.628,1	-	18,2	414,4	3.060,7	2.909,7

De beleggingen in Level 4 bestaan voor € 199,6 mln. uit participaties in alternatieve beleggingen, voor € 72,5 mln. uit niet beursgenoteerd vastgoed, voor € 1,8 mln. uit aandelen en voor € 140,5 mln. uit vastrentende waarden. De waardering ten behoeve van dit jaarverslag van de beleggingen die door externe managers worden beheerd, geschiedt gedeeltelijk op basis van nog niet extern gevalideerde opgaven van de externe managers.

Ultimo 2023 is eenzelfde werkwijze toegepast waarbij de in de jaarrekening 2023 opgenomen cijfers per saldo 0,28% afweken van de definitieve gevalideerde cijfers van de externe managers.

9.5.2 Toelichting vorderingen en overlopende activa (6)

	(in € mln.)	
	2024	2023
<u>Vorderingen</u>		
Individuele waardeoverdrachten	0,2	0,1
Overige debiteuren	8,7	6,5
Totaal	8,9	6,6

De post overige debiteuren bestaat uit nog te ontvangen dividend en terug te vorderen dividendbelasting. Van het openstaande bedrag ad €8,7 mln. heeft naar schatting € 5,4 mln. een looptijd van langer dan één jaar.

9.5.3 Toelichting overige activa (7)

De overige activa bestaan uit saldi van diverse bankrekeningen in verschillende valuta, omgerekend tegen de slotkoers van eind 2024.

	(in € mln.)	
	2024	2023
<u>Liquide Middelen</u>		
ING Bank EURO	12,1	0,7
Caceis (KasBank) EURO	8,3	20,1
Caceis (KasBank) non-EURO (diverse valuta)	9,9	5,7
Collateral Societe General	-	-
Collateral Insight	-	-
Collateral Morgan Stanley	-	-
Totaal	30,3	26,6

9.5.4 Toelichting pensioenfondsreserve (8)

De pensioenfondsreserve bestaat uit het verschil tussen de verplichtingen en bezittingen van het pensioenfonds. SPF onderscheidt in zijn jaarrekening geen bestemmingsreserves. In 2024 is het positief resultaat van € 16,6 mln. aan de pensioenfondsreserve toegevoegd resulterend in een pensioenfondsreserve van € 448,5 mln.

<u>Vermogen en Voorzieningen.</u> <u>Eigen Vermogen en verloop Dekkingsgraad</u>	<u>2024</u>				<u>2023</u>	
	<u>Vermogen</u> € mln.	<u>Voorziening</u> € mln.	<u>EV</u> € mln.	<u>Dg</u> %	<u>EV</u> € mln.	<u>Dg</u> %
Stand primo	2.911,5	2.479,6	431,9	117,4	447,4	120,0
Bijdragen						
- Ontvangen bijdragen	59,3					
- Pensioenopbouw		53,4				
Resultaat op bijdrage			5,9	-0,1	7,3	-0,1
Uitkeringen						
- Betaalde pensioenuitkeringen	-78,6					
- Ontrekking voor pensioenuitkeringen		-78,5				
Resultaat op uitkeringen			-0,1	0,6	0,2	0,7
Toeslagverlening		32,1				
Toeslagen			-32,1	-1,5	-116,9	-6,0
Beleggingen						
- Beleggingsopbrengsten	175,2					
- Rentetoevoeging pensioenverplichtingen		83,3				
- Wijziging rente pensioenverplichtingen		44,0				
Resultaat op Beleggingen			47,9	1,1	95,6	3,1
Langlevens en overige resultaten						
- Resultaat op kanssystemen		-6,1				
- Resultaat wijziging overlevingsgrondslagen		11,1				
- Kosten	-2,2	-2,3				
- Overige resultaten	-0,5	-0,4				
Langlevens en overige resultaten			-5,0	-0,4	-1,7	-0,3
Stand ultimo	3.064,7	2.616,2	448,5	117,1	431,9	117,4

Het minimaal vereist eigen vermogen is vastgesteld op 4,2% van de technische voorziening voor risico fonds en risico deelnemer. Het minimaal vereist eigen vermogen ultimo 2024 bedraagt € 109,2 mln.

Het vereist eigen vermogen is het vermogen dat hoort bij de evenwichtssituatie van het pensioenfonds en is vastgesteld op 20,0% van de technische voorziening voor risico fonds en risico deelnemer. In die situatie is het vereist eigen vermogen zodanig vastgesteld dat met een zekerheid van 97,5% wordt voorkomen dat het pensioenfonds binnen een periode van één jaar over minder vermogen beschikt dan de hoogte van de technische voorziening. Voor de berekening van het vereist eigen vermogen wordt uitgegaan van de door DNB ontwikkelde gestandaardiseerde methode. Ultimo 2024 bedraagt het vereist eigen vermogen € 524,5 mln.

		(in € mln.)	
<u>Vaststelling vereist eigen vermogen</u>		<u>2024</u>	<u>2023</u>
S1 Renterisico		60,5	98,5
S2 Zakelijke waarden risico		392,2	374,8
S3 Valutarisico		95,6	100,5
S4 Grondstoffenrisico		-	-
S5 Kredietrisico		141,6	144,7
S6 Verzekeringstechnisch risico		70,8	66,7
Effect correlatie		-236,2	-253,1
Totaal		524,5	532,1

Het volgend overzicht geeft de reservepositie van SPF weer ultimo 2024. Dit is een momentopname op basis van de dekkingsgraad van 117,1% zonder 12-maands middeling ultimo 2024. De negatieve reservepositie is het verschil tussen de vereiste dekkingsgraad van 120,0% en de dekkingsgraad van 117,1%.

<u>Toereikendheidstoets</u>	<u>in € mln</u>	<u>% van TV</u>
Aanwezig toetsvermogen	3.064,7	117,1%
Af: TV	2.616,2	100,0%
Af: minimaal vereist eigen vermogen	109,2	4,2%
Dekkingspositie (overschot)	339,3	12,9%
Af: vereist eigen vermogen*	415,3	15,8%
Reservepositie (tekort)	-76,0	-2,9%

* excl. minimaal vereist eigen vermogen

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste 12 ultimo maanddekkingsgraden. De beleidsdekkingsgraad bedroeg ultimo 2024 119,7%. Dit betekent dat SPF zich in een reservetekort bevindt en als gevolg hiervan in 2025 een herstelplan heeft ingediend bij DNB. Uit het ingediende herstelplan blijkt dat het fonds binnen de hersteltermijn kan herstellen naar de vereiste dekkingsgraad.

9.5.5 Toelichting technische voorziening (9)

In bijgaande tabel zijn de voorzieningen uitgesplitst naar de verschillende regelingen. De technische voorziening wordt berekend als de contante waarde van de door de actieve deelnemers en gewezen deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken en van de door pensioengerechtigden opgebouwde pensioenrechten.

Categorie	Aantal verzekerden		TV (in € mln.)	
	2024	2023	2024	2023
Totaal risico fonds	8.802	8.699	2.577,7	2.436,3
<i>Niet ingegaan</i>	6.213	6.227	1.530,3	1.458,2
Actieven - mannen	2.253	2.305	827,6	813,2
Actieven - vrouwen	496	493	105,1	94,4
Arbeidsongeschikten - mannen	99	97	61,2	57,5
Arbeidsongeschikten - vrouwen	20	21	8,9	8,5
Premievrijen (slapers) - mannen	2.434	2.411	447,8	408,3
Premievrijen (slapers) - vrouwen	911	900	79,7	76,3
<i>Ingegaan</i>	2.589	2.472	1.047,4	978,1
Ouderdomspensioenen - mannen	1.786	1.704	844,7	788,5
Ouderdomspensioenen - vrouwen	185	170	41,3	33,7
Vroegpensioenen - mannen	6	7	3,7	4,8
Vroegpensioenen - vrouwen	-	1	-	0,3
Partnerpensioenen - mannen	33	29	6,1	6,0
Partnerpensioenen - vrouwen	539	518	150,4	143,4
Wezenpensioenen	40	43	1,2	1,4
Totaal risico deelnemer	1.139	1.217	38,5	43,3
<i>Prepensioenspaarregeling (PPS)</i>	789	867	31,3	37,0
Mannen	635	707	28,5	34,1
Vrouwen	154	160	2,8	2,9
<i>Nettopensioenpegeling (NPR)</i>	329	337	6,8	6,2
Mannen	273	281	6,2	5,7
Vrouwen	56	56	0,6	0,5
<i>Toedelingskring Variabele Uitkering (TVU)</i>	21	13	0,4	0,1
Mannen	20	13	0,4	0,1
Vrouwen	1	-	0	-
Totaal verzekerden/ TV	9.941	9.916	2.616,2	2.479,6

Bij de berekening van de pensioenverplichtingen is uitgegaan van de op balansdatum geldende pensioenreglementen. De totale voorziening bedraagt ultimo 2024 € 2.616,2 mln. De voorziening voor risico van SPF bedraagt € 2.577,7 mln.

In de voorziening voor risico van de deelnemers van in totaal € 38,5 mln. is een voorziening voor de PPS van € 31,3 mln., een voorziening van € 6,8 mln. voor de NPR en een voorziening van € 0,4 mln. voor het uitkeringscollectief van de variabele uitkering inbegrepen. In de tabel is een gedetailleerd overzicht opgenomen van de samenstelling van het verzekerdenbestand en de opbouw van de voorzieningen. Voor de aansluiting van de deelnemersaantallen met de aanlevering van gegevens naar DNB is uitgegaan van de DNB-definitie van deelnemers.

9.5.6 Toelichting overige schulden en overlopende passiva (10)

	(in € mln.)	
	2024	2023
<u>Kortlopende schulden</u>		
Schulden uhv pensioenuitkeringen	2,0	2,0
Exploitatiekosten	0,8	1,0
Waardeoverdrachten	-	-
Derivaten passief	16,5	19,0
Schulden aan kredietinstellingen	26,0	19,4
Overige schulden	2,2	1,9
Totaal	47,4	43,3

Onder de schulden uit hoofde van de pensioenuitkeringen is een schuld van € 1,9 mln. aan de Belastingdienst opgenomen. Dit betreft de loonbelasting over de pensioenuitkeringen van december 2024. Dit bedrag betaalde SPF in januari 2025. In de overige schulden zijn met name overlopende posten opgenomen die betrekking hebben op beleggingstransacties. Deze positie loopt af in boekjaar 2025.

9.5.7 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Onderstaande tabel geeft de toezeggingen (commitments) weer aan vermogensbeheerders om te participeren in hun beleggingsfondsen betreffende vermelde categorieën.

	(in € mln.)	
	2024	2023
<u>Commitments (Uncalled)</u>		
Hypotheeken	0,0	0,0
Infrastructuur & renewable energy	40,6	20,9
Vastgoed	0,0	31,3
Total	40,6	52,2

Daarnaast zijn er meerjarige contracten met de custodian (CACEIS - Kasbank) en diverse vermogensbeheerders afgesloten. Deze contracten zijn jaarlijks opzegbaar.

Ook heeft het fonds uit hoofde van de dienstverlening van DPS op het vlak van fiduciair beheer, vermogensbeheer en pensioenbeheer een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten met DPS. De huidige DVO met DPS is per 1 januari 2023 opgesteld en heeft een looptijd van vijf jaar. In de overeenkomst zijn afspraken vastgelegd ten aanzien van de vergoedingen. De vergoedingen zijn afhankelijk van de ontwikkeling van het belegd vermogen, aantallen deelnemers en de algemene loonontwikkeling in Nederland.

De invoering van de Wtp in systemen, processen en organisatie van DPS waarbij de geautomatiseerde omgeving volledig zal worden herzien, wordt projectmatig opgepakt onder de naam 'Future'. De verwachte kosten voor SPF voor dit project bedragen € 1,43 mln. De gerealiseerde kosten tot en met 2024 bedragen € 0,6 mln., waarvan € 0,5 mln. is gerealiseerd in 2024.

9.6 Toelichting op de staat van baten en lasten

9.6.1 Bijdragen (11)

In volgende tabel staat de opbouw van de feitelijke bijdrageninkomsten van SPF in 2024.

	(in € mln.)	
<u>Bijdragen</u>	<u>2024</u>	<u>2023</u>
Bijdragen werkgevers	52,1	50,0
Bijdragen werknemers	6,7	6,5
Inleg NPR	0,5	0,7
Totaal bijdragen	59,3	57,2

De door de werkgever te betalen bijdrage bedraagt 25,5% van het pensioengevend salaris. Dat is in 2024 gemaximeerd op € 137.800. De feitelijke bijdrage (€ 59,3 mln.) dient ter financiering van de opbouw van pensioenverplichtingen en kan verdeeld worden in € 52,1 mln. van de werkgever, € 6,7 mln. van de werknemers en € 0,5 mln. voor inleg NPR.

De ontvangen bijdragen (€ 59,3 mln.) toetst SPF aan de hand van de gedempte kostendeekkende premie, waarbij het een verwacht rendement hanteert. De gedempte kostendeekkende premie bedroeg over het verslagjaar 2024 € 55,5 mln. dat lager is dan de ontvangen totale bijdrage waarmee de bijdrage over 2024 kostendeekkend is. De ongedempte premie is de bijdrage berekend tegen de huidige marktrente. In de volgende tabellen zijn de gedempte en ongedempte kostendeekkende premies uitgesplitst.

	(in € mln.)	
<u>Ongedempte kostendeekkende premie</u>	<u>2024</u>	<u>2023</u>
Premie pensioenopbouw actieven	46,3	43,1
Opslag voor toekomstige excassokosten	1,1	1,0
Risicopremies	5,6	5,3
Opslag vereist eigen vermogen	11,2	10,6
Opslag voor uitvoeringskosten	0,5	0,5
Totaal	64,7	60,5

<u>Gedempte kostendeekkende premie</u>	<u>2024</u>	<u>2023</u>
Premie pensioenopbouw actieven	24,9	26,4
Opslag voor toekomstige excassokosten	0,5	0,6
Risicopremies	3,4	3,6
Opslag vereist eigen vermogen	6,1	6,2
Opslag voor uitvoeringskosten	0,5	0,5
Koopsom t.b.v. voorwaardelijke onderdelen	20,1	17,1
Totaal	55,5	54,4

9.6.2 Beleggingsresultaten (12)

De beleggingsopbrengsten bestaan uit directe en indirecte beleggingsopbrengsten. Op deze opbrengsten brengt SPF de transactiekosten en de kosten van vermogensbeheer in mindering. Directe beleggingsopbrengsten bestaan uit dividenden, coupons, resultaten op derivaten en enkele overige directe ontvangsten gerelateerd aan het vermogensbeheer waaronder securities lending.

	(in € mln.)	
Directe beleggingsopbrengsten	<u>2024</u>	<u>2023</u>
Dividenden	35,0	47,8
Coupons	28,1	23,3
Derivaten (swaps)	-3,7	-30,5
Overige	0,4	1,2
Totaal	59,8	41,8

Indirecte beleggingsopbrengsten	<u>2024</u>	<u>2024</u>
Gerealiseerde waardemutaties	12,9	14,6
Ongerealiseerde waardemutaties	111,4	196,2
Totaal	124,3	210,8

Gerealiseerde waardemutaties	<u>2024</u>	<u>2024</u>
Vastgoed	22,9	3,2
Aandelen	8,0	0,8
Vastrentende waarden	-6,3	1,0
Derivaten	0,0	0,0
Overige (koersverschillen)	-11,7	9,6
Totaal	12,9	14,6

Ongerealiseerde waardemutaties	<u>2024</u>	<u>2024</u>
Vastgoed	86,8	68,8
Aandelen	30,5	22,0
Vastrentende waarden	-15,4	62,9
Derivaten	24,8	41,0
Overige (koersverschillen)	-15,3	1,5
Totaal	111,4	196,2

9.6.3 Uitkeringen (13)

De uitkeringen aan de deelnemers worden in volgende tabel nader gespecificeerd.

	(in € mln.)	
<u>Uitkeringen</u>	<u>2024</u>	<u>2023</u>
Ouderdompensioen	61,3	56,1
Partnerpensioen	11,1	10,1
Wezenpensioen	0,2	0,2
Arbeidsongeschiktheidspensioen	0,8	0,7
Prepensioenregeling	5,2	5,1
Overige	0,0	0,0
Totaal	78,6	72,2

9.6.4 Mutatie technische voorziening (14)

Volgende tabel geeft de ontwikkeling van de technische voorziening weer. De voorziening is gebaseerd op de door de DNB gepubliceerde marktrente.

	(in € mln.)			
	Risico fonds		Risico deelnemer	
<u>Ontwikkeling pensioenverplichtingen</u>	<u>2024</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2023</u>
Technische voorziening ultimo vorig boekjaar	2.436,3	2.189,1	43,3	45,6
Benodigd voor pensioenopbouw	45,8	42,5	0,5	0,6
Benodigd voor risicodekkingen	5,6	5,3	-	-
Toevoeging i.v.m. kosten	1,0	1,0	-	-
Benodigde intresttoevoeging technische voorzieningen	82,8	70,6	0,5	1,9
Overgenomen pensioenverplichtingen	2,9	3,3	-	-
Uitkeringen	-78,5	-72,3	-	-
Vrijgevallen voor kosten uit de technische voorzieningen	-1,8	-1,6	-	-
Overgedragen pensioenverplichtingen	-3,2	-1,2	-0,1	-
Toeslagverlening				
Deelnemers	16,1	69,2	-	-
Gewezen deelnemers	5,5	16,8	-	-
Pensioengerechtigden	10,4	30,8	0,0	-
Wijziging a.g.v. verandering rentetermijnstructuur	44,1	76,2	-	-
Wijziging van actuariële grondslagen en/of methoden	11,1	-	-	-
Overige incidentele mutaties	-	2,1	-	-
Kanssystemen				
Sterfte	-2,9	-3,0	-	-0,1
Arbeidsongeschiktheid	-1,1	1,8	-	-
Mutaties	3,6	5,7	-5,8	-4,7
Overige technische grondslagen	-	-	-	-
Technische voorziening ultimo boekjaar	2.577,7	2.436,3	38,4	43,3

Jaarlijks stelt het bestuur het behaalde fondsrendement vast dat wordt gehanteerd voor de verhoging van de PPS-saldi. In overeenstemming met het reglement wordt op de spaarkapitalen binnen de PPS-regeling tot het moment van omzetting het rendement toegekend, echter met een vertraging. Einde jaar bestaat er op deze wijze steeds 1,5 jaar achterstand ten opzichte van het gerealiseerde rendement.

9.6.5 Saldo waardeoverdrachten (15)

Het saldo van waardeoverdrachten bestaat uit betaalde waarde-afkopen en ontvangen bedragen voor waarde-inkopen. De in- en afkoop van waardeoverdrachten geschiedt aan de hand van wettelijk vastgestelde regels. Bij de mutatie van de technische voorziening worden actuariële grondslagen meegenomen. Hierdoor kunnen verschillen in de presentatie van de cijfers ontstaan.

9.6.6 Uitvoeringskosten (16)

De uitvoeringskosten betreffen kosten voor de uitvoering van de pensioenregeling door DPS en rechtstreeks bij SPF in rekening gebrachte kosten. Uitvoeringskosten ten aanzien van vermogensbeheer zijn bij de beleggingsopbrengsten in mindering gebracht. De uitvoeringskosten zijn uitgebreid toegelicht in hoofdstuk 7 van het bestuursverslag.

Overeenkomstig artikel 96 van de Pensioenwet vermeldt SPF, dat het pensioenfonds in het afgelopen jaar geen dwangsommen of boetes zijn opgelegd.

9.6.7 Bestemming saldo van baten en lasten

Het saldo van baten en lasten over 2024 bedroeg € 16,6 mln. positief en voegde SPF toe aan de pensioenfondsreserve.

9.6.8 Beloning bestuurders

De bestuursleden voorgedragen door de werkgever en de bestuursleden benoemd op voordracht van de ondernemingsraden ontvangen geen bezoldigingen van het pensioenfonds voor de uitvoering van hun functie als bestuurslid. Eén van de paritaire bestuursleden is niet meer in dienst bij een aangesloten onderneming. De werkgever van dit bestuurslid ontving in 2024 een vergoeding van € 53.022 (€ 50.748 in 2023).

De bestuursleden gekozen uit en door de pensioengerechtigden ontvingen in 2024 in totaal een vergoeding van € 37.753 (€ 27.100 in 2023).

De twee bestuursprofessionals en de externe onafhankelijke voorzitter ontvangen een marktconforme vergoeding. De kosten bedroegen in totaal € 175.281 in 2024 (€ 190.265 in 2023). De kosten voor de externe beleggings- en riskmanagement adviseur bedroegen € 50.440 in 2024 (€ 37.480 in 2023).

De totale bezoldiging van de gepensioneerd leden van het VO bedroeg in 2024 € 5.723 (€ 6.195 in 2023) en € 53.494 voor de leden van de Raad van Toezicht (RvT) (€ 47.490 in 2023).

9.6.9 Honoraria accountant

Volgens artikel 382a Titel 9 Boek 2 BW is SPF verplicht informatie over de omvang en samenstelling van de vergoeding van de accountantsorganisatie in het jaarverslag op te nemen. De externe accountant van SPF is EY Accountants B.V. De honoraria van de externe accountant voor onderzoek naar de jaarrekening bedroegen in 2024 € 85.774 (inclusief BTW). In 2023 bedroeg dit € 76.955 (inclusief BTW).

9.7 Toelichting op de actuariële analyse

	(in € mln.)	
	2024	2023
Benodigde interest	-83,3	-72,5
Wijziging rentetermijnstructuur	-44,1	-76,2
Beleggingsopbrengsten	175,2	244,3
Bijdragen	5,9	7,3
Waarde-overdrachten	-0,4	0,0
Kosten	0,1	0,2
Uitkeringen	-0,1	0,2
Kanssystemen	6,1	0,1
Toeslagverlening	-32,1	-116,9
Wijziging actuariële grondslagen	0,0	0,0
Andere oorzaken	-10,7	-2,0
TOTAAL RESULTAAT	16,6	-15,5

Op basis van de actuariële analyse beoordeelt SPF wat de impact was van verschillende door het bestuur benoemde risico's in hoofdstuk 6 over het afgelopen jaar.

In 2024 is een positief resultaat behaald van € 16,6 mln. Om de verschillende verlies- en winstbronnen die tot dit resultaat hebben geleid inzichtelijk te maken is een actuariële analyse uitgevoerd. Bovenstaande tabel laat zien dat het positieve resultaat van 2024 met name het gevolg was van de positieve beleggingsopbrengsten (€ 175,2 mln.) enerzijds en de benodigde interest om de ontwikkeling van de pensioenverplichtingen bij te houden (-/- € 83,3 mln.), de gedaalde marktrente (-/- € 44,1 mln.) en de verhoging van de pensioenen primo 2025 (-/- € 32,1) anderzijds.

9.8 Toelichting op het kasstroomoverzicht

De kasstroom uit pensioenactiviteiten bestaat voornamelijk uit ontvangen bijdragen en betaalde uitkeringen en was over 2024 € 22,0 mln. negatief. De kasstroom uit beleggingsactiviteiten was over 2024 € 19,1 mln. positief. Per saldo namen de liquide middelen af met € 2,9 mln.

9.9 Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben de aangekondigde importheffingen van de regering Trump een zware impact gehad op de financiële markten en daarmee op de dekkingsgraad van het fonds. Door het gevoerde beleid gericht op het beschermen van de invaardekkingsgraad in het kader van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel per 1 januari 2027, is het negatieve effect op de financiële positie van het fonds afgezwakt.

9.10 Vaststelling van de jaarrekening door het bestuur

Het bestuur van Stichting Pensioenfonds SABIC nam het besluit ter ondertekening en voorlopige vaststelling van de jaarrekening 2024 in de vergadering van 15 mei 2025. De formele ondertekening door het dagelijks bestuur en daarmee vaststelling vond plaats op 20 mei 2025.

Arnout Korteweg, onafhankelijk voorzitter
Jos van Gisbergen
Kim Haasbroek
Math Peeters
Maurice Pelsers
Angela Peters-Derksen
Rudger Schiewer
Arthur Smit
Giselle Verwoort
Juul Zeegers

9.11 Goedkeuring van de jaarrekening door de raad van toezicht

De raad van toezicht van Stichting Pensioenfonds SABIC gaf goedkeuring aan het besluit van het bestuur tot vaststelling van de jaarrekening 2024.

Kees Scheepens, voorzitter
Stephan Linnenbank
Geertje Strampel

OVERIGE GEGEVENS

10 OVERIGE GEGEVENS

10.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Pensioenfonds SABIC

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2024 van Stichting Pensioenfonds SABIC te Sittard gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds SABIC per 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2024;
- de staat van baten en lasten over 2024;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie *Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening*.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds SABIC (hierna ook wel het pensioenfonds) zoals vereist in de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Ons inzicht in het pensioenfonds

Stichting Pensioenfonds SABIC voert als ondernemingspensioenfonds de pensioenregeling uit voor SABIC Limburg B.V., SABIC Europe B.V., SABIC Capital B.V., SABIC Innovative Plastics B.V., SABIC Global Technologies B.V., SHPP B.V., SHPP Global Technologies B.V., SHPP Sales B.V. en F&S B.V. Vermogensbeheer en pensioenbeheer zijn uitbesteed aan gespecialiseerde dienstverlener. Wij hebben bijzondere aandacht in onze controle besteed aan deze onderwerpen op basis van de activiteiten van het pensioenfonds en onze risicoanalyse.

Wij hebben de materialiteit bepaald en de risico's geïdentificeerd en ingeschat dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, om in reactie op deze risico's de controlewerkzaamheden te bepalen ter verkrijging van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit	
Materialiteit	€30 miljoen (2023: € 29,1 miljoen)
Toegepaste benchmark	1% van het pensioenvermogen per 31 december 2024, zijnde het totaal van de voorziening voor pensioenverplichtingen en de pensioenfondsreserve.
Nadere toelichting	Wij hebben voor deze grondslag gekozen omdat dit het vermogen betreft dat de basis vormt voor de berekening van de (beleids)dekkingsgraad. Voor het bepalen van het percentage hebben wij gelet op de financiële positie van het pensioenfonds en de mate waarin de beleidsdekkingsgraad zich rondom een kritieke grens bevindt. Gelet op de financiële positie en op basis van de beleidsdekkingsgraad hebben wij de materialiteit gesteld op 1,0% van het pensioenvermogen. De wijze waarop wij de materialiteit hebben bepaald, is niet gewijzigd ten opzichte van voorgaand boekjaar.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van toezicht en het bestuur overeengekomen dat wij aan de raad van toezicht en het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven €1,5 miljoen rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Opdrachtteam en gebruikmaken van het werk van specialisten
Wij hebben zorggedragen dat het opdrachtteam over de juiste kennis en vaardigheden beschikt die nodig zijn voor de controle van een ondernemingspensioenfonds. Wij hebben in het opdrachtteam specialisten opgenomen op het gebied van IT audit. Daarnaast hebben wij eigen deskundigen ingeschakeld voor de controle van de waardering van de derivaten.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving
Onze verantwoordelijkheid
Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van alle wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude.
Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

Onze controleaanpak met betrekking tot frauderisico's
Wij hebben de risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het pensioenfonds en diens omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van toezicht het toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij verwijzen naar hoofdstuk 6.3 Risicomanagementproces van het jaarverslag, waarin het bestuur zijn (fraude)risicoanalyse heeft opgenomen en hoofdstuk 'Verslag van de raad van toezicht'.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode, klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij houden rekening met het risico dat het bestuur interne beheersmaatregelen kan doorbreken, aangezien dit risico in alle organisaties aanwezig is. Vanwege dit risico hebben wij onder meer schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, zoals toegelicht in paragraaf 9.5.5 'Toelichting technische voorziening' in de jaarrekening, waaronder de subjectieve elementen in de waardering van de technische voorzieningen. Wij verwijzen in dit kader verder naar het kernpunt 'Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen'.

Wij hebben geen frauderisico geïdentificeerd ten aanzien van de opbrengstenverantwoording.

Wij hebben kennisgenomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van het bestuur, sleutelfunctionarissen (waaronder sleutelfunctiehouders, de compliance officer, medewerkers van de uitvoeringsorganisatie(s)) en de raad van toezicht.

Uit onze evaluatie van het risico op mogelijke doorbreking van interne beheersmaatregelen of andere ongeoorloofde vormen van beïnvloeding van het proces van financiële verslaggeving, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controleaanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben passende controlewerkzaamheden verricht inzake de naleving van de bepalingen van de relevante wet- en regelgeving die van directe invloed zijn op de verantwoorde bedragen en toelichtingen in de jaarrekening. Daarnaast hebben wij de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening. In lijn met NBA-handreiking 1144 *Specifieke verplichtingen vanuit de toezichtwet- en regelgeving voor de interne auditor en de externe accountant bij pensioenfondsen*, is onze inschatting gebaseerd op onze ervaring in de sector, afstemming met het bestuur, het kennis nemen van de systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA), het lezen van notulen, het kennisnemen van rapporten van de interne accountant en compliance afdeling en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

We hebben verder kennisgenomen van correspondentie met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben we schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controleaanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

Zoals toegelicht in paragraaf 9.4 'Grondslagen voor de waardering' van de jaarrekening, is de jaarrekening opgemaakt op basis van de continuïteitsveronderstelling. Bij het opmaken van de jaarrekening heeft het bestuur een specifieke

beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van het pensioenfonds om zijn continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor de voorzienbare toekomst.

Wij hebben de specifieke beoordeling met het bestuur besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd. Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van het bestuur op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle relevante gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds zijn activiteiten in continuïteit kan voortzetten en in hoeverre het pensioenfonds voldoet aan de vereisten rondom solvabiliteit en liquiditeit. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen materiële onzekerheden ten aanzien van de continuïteit geïdentificeerd. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een pensioenfonds zijn continuïteit niet langer kan handhaven.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van toezicht en het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

In vergelijking met voorgaand jaar, hebben wij geen relevante wijzigingen aangebracht in de kernpunten van onze controle.

Ontwikkeling en toelichting van de (beleids)dekkingsgraad	
Risico	De solvabiliteit van een pensioenfonds wordt gemeten aan de hand van de dekkingsgraad. De dekkingsgraad brengt de verhouding tussen de (netto) activa en pensioenverplichtingen tot uitdrukking en is daarmee een graadmeter voor de financiële positie van een pensioenfonds. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad van de twaalf maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling. Het pensioenfonds is wettelijk verplicht om de beleidsdekkingsgraad te hanteren als basis voor bepaalde beleidsbeslissingen, bijvoorbeeld inzake indexatie en kortingen. Daarnaast is de beleidsdekkingsgraad onder meer van belang om te bepalen of het pensioenfonds voldoende buffers heeft. De dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad zijn toegelicht in paragraaf 4.3 ‘Gedaalde dekkingsgraad’ van de jaarrekening. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de (beleids)dekkingsgraad niet juist wordt vastgesteld.
Onze controle-aanpak	Door controle van de balans onderzoeken wij de samenstellende delen van de dekkingsgraad. De balans en daarmee de dekkingsgraad per 31 december 2024 hebben wij mede met gebruikmaking van de werkzaamheden van de certificerend actuaris gecontroleerd. Wij hebben de ontwikkelingen in de financiële positie van het pensioenfonds beoordeeld op basis van het actuarieel rapport van de certificerend actuaris en onze controle van de jaarcijfers. Vanwege de gevoeligheid van schattingselementen hebben wij specifiek aandacht besteed aan de waardering van de (illiquide)

	beleggingen en de waardering van de technische voorzieningen. De werkzaamheden die wij in dit kader hebben uitgevoerd zijn in de kernpunten hierna beschreven. Wij controleren geen andere maandelijkse dekkingsgraden dan de dekkingsgraad ultimo boekjaar. Ten aanzien van andere maandelijkse dekkingsgraden hebben wij de navolgende toetsingswerkzaamheden verricht, die minder zekerheid geven dan een controle van twaalf maands-dekkingsgraden: • Wij hebben de opzet van het totstandkomingsproces van de berekening van de maandelijkse dekkingsgraad onderzocht alsmede de juiste maandtoerekening van zogenaamde key items vastgesteld. • Daarnaast heeft de certificerend actuaire een plausibiliteitstoets uitgevoerd op de ontwikkeling van de voorziening pensioenverplichtingen zoals gehanteerd in de bepaling van de dekkingsgraad gedurende het jaar in relatie tot de ontwikkelingen in de belangrijkste factoren, zoals de rentecurve. Wij hebben kennisgenomen van de uitkomst van deze werkzaamheden van de certificerend actuaire. Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de (beleids)dekkingsgraad geëvalueerd.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd in de vaststelling van de dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2024 en de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.

Waardering en toelichting van beleggingen zonder genoteerde marktprijzen

Risico	De beleggingen zijn een significante post op de balans van het pensioenfonds. Alle beleggingen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. De gerealiseerde en ongerealiseerde waardeontwikkeling van beleggingen dienen in de staat van baten en lasten te worden verwerkt als indirecte beleggingsopbrengsten. Voor een groot deel van de beleggingen is deze marktwaarde te verifiëren aan transacties die tot stand zijn gekomen op de financiële markten (marktprijzen). Er zijn ook beleggingen die worden gewaardeerd op basis van onafhankelijke taxaties, netto contante waardeberekeningen of een andere geschikte methode, waaronder de intrinsieke waarde per participatie voor posities in niet-(beurs)genoteerde fondsen. De waarderingsonzekerheid neemt inherent toe bij (onafhankelijke) taxaties en netto contante waardeberekeningen en hangt samen met de beschikbaarheid en toepasbaarheid van marktgegevens. Bij het pensioenfonds betreffen dit de posities in derivaten. De posities in niet-(beurs)genoteerde fondsen, met name vastgoedfondsen en infrastructuur, kennen eveneens inherent relatief veel waarderingsonzekerheid doordat de waarde wordt ontleend aan de meest recente rapportages van de fondsmanagers gecorrigeerd voor kasstromen tot aan balansdatum. Het pensioenfonds heeft de waarderingsgrondslagen voor de beleggingen beschreven in paragraaf 9.4 'Grondslagen voor de waardering' en een nadere toelichting opgenomen in toelichting 9.5.1 'Beleggingen'. Uit deze toelichting blijkt dat per 31 december 2024 voor € 18,2 miljoen (2023: € 8,6 miljoen) (gesaldeerd) is belegd in derivaten en € 414,4 miljoen (2023: € 375,0 miljoen) is belegd in beleggingen zonder genoteerde marktprijzen via externe fondsmanagers. Dit betreft circa 15% van de totale beleggingen. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de beleggingen zonder genoteerde marktprijzen niet juist gewaardeerd zijn en dat de toelichting niet voldoet aan relevante verslaggevingsvereisten.
--------	--

Onze controle-aanpak	Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen geëvalueerd en controlewerkzaamheden, waaronder het evalueren van de juiste werking van de interne beheersmaatregelen, uitgevoerd op de waardering van de beleggingen per 31 december 2024. • Voor de posities in niet-(beurs)genoteerde fondsen hebben wij de waardering gecontroleerd op basis van de gecontroleerde jaarrekeningen van de betreffende fondsen met daarin opgenomen de gecontroleerde waarde per aandeel of participatie per 31 december 2024. Verder hebben wij vastgesteld of de gekozen waarderingsgrondslagen en de belangrijkste uitgangspunten daarbij aansluiten op de grondslagen van het pensioenfonds. Voor zover wij geen zekerheid kunnen verkrijgen uit een jaarrekening per 31 december 2024, omdat deze niet tijdig beschikbaar is of omdat het boekjaar van de betreffende fondsen niet gelijk is aan het boekjaar van het pensioenfonds, hebben wij aanvullende werkzaamheden uitgevoerd. Deze werkzaamheden bestonden uit het onderzoeken van eerdere jaarrekeningen (back-testing) en het vaststellen van de aansluiting met de meeste recente (niet gecontroleerde) rapportages van de fondsmanagers. Als onderdeel van de genoemde werkzaamheden hebben wij de impact van nieuwe informatie tot de datum van onze controleverklaring gemonitord en vastgesteld dat significante ontwikkelingen op adequate wijze zijn verwerkt. • Voor de waardering van de derivaten hebben wij een controle uitgevoerd op het gehanteerde waarderingsmodel en op de gehanteerde input waaronder de uit de markt afgeleide gegevens zoals valuta(termijn)koersen, rentevolatiliteit en rentecurves. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden hebben wij eigen waarderingsspecialisten betrokken.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering van de beleggingen zonder genoteerde marktprijzen per 31 december 2024, de indirecte beleggingsopbrengsten en de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.

Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen	
Risico	De technische voorzieningen waaronder de voorziening pensioenverplichtingen betreffen een significante post in de balans van het pensioenfonds. De technische voorzieningen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. De waardering is gevoelig voor de gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen. Hier ligt een aantal belangrijke conventies aan ten grondslag namelijk dat voor de waardering uitgegaan wordt van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur alsmede de meest recente informatie (tafels) omtrent de levensverwachting, zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuariel Genootschap (AG). In aanvulling op de tafels wordt gecorrigeerd voor de ingeschatte ervaringssterfte bij het pensioenfonds, zijnde de fondsspecifieke ervaringssterfte. Deze veronderstellingen hebben tezamen met de hoogte van de kostenopslag, waaraan eveneens schattingen ten grondslag liggen, bijzondere aandacht gehad in onze controle. Wij hebben aan de subjectieve elementen ervaringssterfte en kostenopslag van de bepaling van de technische voorziening een frauderisico gekoppeld en de waardering en de toelichting daarop als kernpunt van onze controle aangemerkt. Het pensioenfonds heeft de waarderingsgrondslagen voor de voorziening pensioenverplichtingen beschreven in paragraaf 9.4 ‘Grondslagen voor de waardering’ en een nadere toelichting opgenomen in toelichting 9.5.5 ‘Toelichting technische voorziening’. Uit deze toelichting blijkt dat (schattings)wijzigingen hebben plaatsgevonden door onder andere toepassing van de nieuwe AG Prognosetafel 2024 en de aanpassing van de SPF ervaringssterfte. Volgens deze toelichting is de voorziening pensioenverplichtingen hierdoor € 11,1 miljoen hoger uitgekomen. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de technische voorzieningen niet toereikend gewaardeerd en toegelicht zijn.

Onze controle-aanpak	Bij de controle van de technische voorzieningen hebben wij gebruikgemaakt van de werkzaamheden van de certificerend actuaire van het pensioenfonds. De certificerend actuaire onderzoekt onder meer de toereikendheid van de technische voorzieningen en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen. De certificerend actuaire heeft daarbij gebruikgemaakt van de door ons in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens, waaronder de pensioenaanspraken van deelnemers. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel over de jaarrekening als geheel hebben wij met de certificerend actuaire onze planning, werkzaamheden, verwachtingen en uitkomsten afgestemd voor de controle van boekjaar 2024. Hierbij hebben wij specifiek aandacht gevraagd voor de toets van de ervaringssterfte op basis van de toegepaste prognosetafels en de effecten van de wijzigingen hierin, de toereikendheid van de kostenopslag alsmede de toepassing van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen geëvalueerd en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen per 31 december 2024: • Daartoe hebben wij ons een beeld gevormd van de redelijkheid van de aannames en schattingen van het bestuur met betrekking tot de gekozen actuariële grondslagen, alsmede de uitkomsten van het actuariële grondslagenonderzoek en de gehanteerde waarderingsgrondslagen besproken met de certificerend actuaire. • Hierbij hebben wij met inachtneming van het oordeel van de certificerend actuaire gelet op de besluitvorming van het bestuur, de recentheid van beschikbaar grondslagenonderzoek, de toetsing op de onderbouwing van de daarin opgenomen veronderstellingen, de uitkomsten van beschikbare tussentijdse evaluaties, de uitkomsten van de actuariële analyse over meerdere jaren en de aanwezigheid van een consistente gedragslijn. • Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd om de gehanteerde basisgegevens te toetsen mede met behulp van data analyse, waaronder het evalueren van de juiste werking van de interne beheersmaatregelen bij de pensioenuitvoeringsorganisatie, het verrichten van aansluitwerkzaamheden met de pensioenadministratie voor wat betreft de aantallen en de aanspraken en het beoordelen van het verloop en de uitkomsten van de actuariële analyse. Tevens hebben wij de toelichtingen ten aanzien van de technische voorzieningen geëvalueerd.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering per 31 december 2024 of de toelichting van de technische voorzieningen.

Uitvoering van vermogensbeheer en pensioenbeheer processen bij de uitvoeringsorganisatie

Risico	Het pensioenfonds heeft de pensioenuitvoering en het vermogensbeheer uitbesteed aan derde partijen. Het bestuur blijft conform wetgeving eindverantwoordelijk voor de gehele dienstverleningsketen. De financiële informatie die ontvangen wordt van deze partijen is opgenomen in de jaarrekening van het pensioenfonds. Het pensioenfonds heeft dit toegelicht in paragraaf 7.2 'Vermogensbeheer' van de jaarrekening. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de uitbesteede processen niet goed worden beheerst en dat de ontvangen financiële informatie van de uitbestedingspartijen niet betrouwbaar is.
Onze controleaanpak	Voor zover relevant voor onze controle van de jaarrekening, hebben wij de juiste werking van interne beheersmaatregelen bij de uitvoeringsorganisatie geëvalueerd op basis van de ontvangen ISAE 3402 of soortgelijke rapportages. Verder hebben wij gegevensgerichte werkzaamheden

	uitgevoerd zoals cijferanalyses en deelwaarnemingen gericht op de uitkomsten van de relevante financiële informatiestromen.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen aanwijzingen die duiden op materiële tekortkomingen in de beheersing van uitbestede processen of in de betrouwbaarheid van financiële informatie ontvangen van de uitbestedingspartijen die relevant zijn voor de totstandkoming van de jaarrekening.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het pensioenfonds in staat is om zijn werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het pensioenfonds te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds zijn activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het besluit van het bestuur tot vaststelling van de jaarrekening is onderworpen aan de goedkeuring van de raad van toezicht.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie 'Informatie ter ondersteuning van ons oordeel' hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel. Onze controle bestond verder onder andere uit:

- het in reactie op de ingeschatte risico's uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controleinformatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Communicatie

Wij communiceren met de raad van toezicht en het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van toezicht en het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Den Haag, 20 mei 2025

EY Accountants B.V.

S.B. Spiessens RA

OVERIGE INFORMATIE

11 OVERIGE INFORMATIE

11.1 Verslag van de raad van toezicht

1. Oordeel

Op grond van onze werkzaamheden zoals hiervoor beschreven komt de raad tot de conclusie dat het bestuur in control is en dat het fonds goed wordt bestuurd.

De raad heeft waardering voor de inzet en toewijding waarmee het bestuur in het afgelopen jaar de voorbereidingen voor de transitie naar een nieuwe regeling conform de Wet Toekomst Pensioenen (Wtp) verder heeft vormgegeven. Belangrijke stappen zijn gezet met het vaststellen van het evenwichtskader, de risicohouding en de besluiten over de datakwaliteit. Met betrekking tot het laatste onderwerp is ook een partiële beoordeling bij DNB aangevraagd. De definitieve vaststelling van het Transitieplan door sociale partners heeft enige vertraging opgelopen waardoor het invaarmoment mogelijk ook opschuift. Ook het komende jaar zal veel aandacht van het bestuur uitgaan naar (de verdere voorbereiding van) de Wtp-besluitvorming.

Naast alle aandacht voor de Wtp zijn er in 2024 ook weer belangrijke stappen gezet op het terrein van verantwoord maatschappelijk beleggen, de beheersing van IT-risico's, de fondseigen vertaling van de Code pensioenfondsen 2024 en het constructief kritisch volgen van DPS als verzelfstandigde pensioenuitvoerder.

De raad constateert wederom dat de besluitvorming zorgvuldig plaatsvindt en de diverse belangen hierbij evenwichtig worden afgewogen.

De raad doet in dit kader voor 2025 het bestuur de volgende aanbevelingen:

1. Ga in 2025 alsnog aan de slag met de door de raad eerder aanbevolen SWOT-analyse naar aanleiding van de in 2024 herijkte missie, visie en core beliefs van het fonds.
Verken hierbij de strategische opties van SPF na het invaren.
2. Evalueer de inrichting en werking van de verschillende sleutelfuncties en herijk deze indien nodig.
 - a. Heb aandacht voor de belangrijke rol van de sleutelfuncties in het Wtp-traject en met name voor de inzet van Sleutelfunctie Interne audit.
 - b. Bezie op welke wijze de inrichting en werkwijze van sleutelfunctiehouder en -vervuller op het gebied van riskmanagement meer waarde kan genereren voor de kwaliteit van de besluitvorming van het bestuur.
3. Blijf in het ESG-beleid aansluiten bij de voorkeur van deelnemers, in het licht van maatschappelijke ontwikkelingen.
4. Maak expliciet gebruik van het evenwichtigheidskader bij het invaarbesluit in het kader van de Wtp en geef ook bij de motivering van de overige besluitvorming in het kader van de Wtp zoveel als mogelijk aandacht aan evenwichtigheidsaspecten.
5. Besteed in de komende periode nadrukkelijk aandacht aan het zorgvuldig formuleren, uitvoeren, monitoren en zo nodig bijstellen van het communicatiebeleid zowel als onderdeel van het implementatieplan als ook voor de periode na het invaren.
6. Heb oog voor voldoende kwaliteitscontroles op het invaarsjabloon en implementatieplan.
7. Heb blijvende aandacht voor voldoende capaciteit bij DPS.

8. Kom in goed overleg met DPS en de andere uitbestedingspartijen tot een goed uitgewerkt “target operating model” dat door alle betrokken uitbestedingspartijen wordt onderschreven en op basis waarvan het bestuur met deze partijen nadere SLA’s kan overeenkomen.
9. Ontwikkel een visie op het toekomstige (post-Wtp) dienstverleningsconcept en het daarbij behorende kostenniveau. Dit gaat het bestuur helpen in discussies met uitbestedingspartners over toekomstige dienstverlening en kosten.

2. Toezichtvisie en werkwijze

2.1 Toezichtvisie van de raad

De raad werkt vanuit de visie dat goed besturen het centrale thema is van het toezicht. De nadruk ligt daarbij op een goed werkende structuur en de gehanteerde principes die aan het beleid ten grondslag liggen en minder op de inhoud, de regels en het controleren. Essentieel voor goed pensioenfondsbestuur is het effectief functioneren van de driehoek bestuur, intern toezicht en verantwoording. De Pensioenwet en de Code Pensioenfondsen, die per 1 januari 2024 van kracht is geworden, vormen de nadere invulling van wat goed pensioenfondsbestuur is.

Bij de toetsing kijkt de raad ook uitdrukkelijk naar de geest van de wet. Goed pensioenfondsbestuur is niet statisch gedefinieerd. De werkzaamheden van de raad worden gestuurd door de visie die de raad heeft op toezicht.

De raad ziet het als zijn taak bij te dragen aan de kwaliteit en effectiviteit van de besturing van het pensioenfonds. De raad wil dan ook te allen tijde als gesprekspartner van het bestuur functioneren en wordt door het bestuur in deze rol ook gezien.

2.2 De Code pensioenfondsen 2024

Maatschappelijke ontwikkelingen beïnvloeden de normen voor goed pensioenfondsbestuur. De code pensioenfondsen vraagt eens in de zoveel tijd om aanpassing en actualisering. De actualisering in de nieuwe code heeft met name betrekking op de volgende drie onderwerpen: centraal stellen van de belanghebbenden, duurzaamheid en diversiteit en inclusie. In de code pensioenfondsen 2024 zijn diverse normen geordend in een vijftal thema’s:

1. Goed zorgen voor het pensioen van belanghebbenden.
2. Goed besturen.
3. Effectief intern toezichthouden en controle uitoefenen.
4. Verantwoording en inspraak organiseren.
5. Effectief functioneren van fondsorganen.

Net als in de vorige code is in de Code pensioenfondsen 2024 het principe pas toe of leg uit van toepassing. Pensioenfondsen worden geacht deze code na te leven (of uit te leggen waarom zij dat niet doen) als zij de normen uit deze code uiterlijk op 31 december 2024 hebben geïmplementeerd.

Nu in de Code pensioenfondsen veel nadrukkelijker dan voorheen ook de normen voor het intern toezicht zijn benoemd, heeft de Vereniging van intern Toezichthouders in de pensioensector besloten om de eigen VITP-code per 1 januari 2024 in te trekken. Er is nu dan ook sprake van één code voor de pensioensector.

Het bestuur heeft de aanbevelingen en best practices van de Code Pensioenfondsen ingevoerd in de bedrijfsvoering. De raad heeft kennisgenomen van de analyse van het bestuur op de naleving van de Code en onderschrijft deze analyse.

2.3 Werkwijze van de raad

In 2024 heeft de raad 19 keer vergaderd; tijdens 14 van de genoemde vergaderingen is ook overleg gevoerd met (leden van) het bestuur. De raad heeft 2 keer met het VO overlegd en daarnaast 2 keer met het VO en bestuur een educatiesessie bijgewoond. Er is verder overleg gevoerd met de externe accountant, de certificerende actuaar (tevens SFH Actuarieel), de compliance officer, de sleutelfunctiehouder (SFH) Risicobeheer en de SFH Interne Audit.

Naast het overleg met het bestuur en het telefonische overleg tussen de voorzitters van de raad, het bestuur en het verantwoordingsorgaan wordt met het bestuur ook schriftelijke informatie uitgewisseld. De raad neemt kennis van de werkzaamheden van het bestuur via notulen, maandverslagen en via de aanwezigheid als toehoorder bij verschillende bestuurs- en commissievergaderingen. De raad heeft zich een goed oordeel kunnen vormen over het functioneren van het bestuur. De raad heeft toegang tot alle gevraagde en voor de uitoefening van zijn taak benodigde informatie.

Leden van de raad zorgen ervoor dat hun kennis en vaardigheden steeds up to date zijn. In het kader hiervan zijn in het verslagjaar verschillende seminars en opleidingsdagen bezocht.

De zelfevaluatie van de raad over het verslagjaar heeft plaatsgevonden in februari 2025. De rapportage van de zelfevaluatie wordt gedeeld met het bestuur en het VO.

3. Bevindingen en aanbevelingen

Onze bevindingen en aanbevelingen zijn onderverdeeld naar:

1. Opvolging van onze aanbevelingen over 2023 (paragraaf 3.1).
2. Bevindingen en aanbevelingen naar de 7 reguliere toezichtthema's uit ons toezichtplan 2024 (paragraaf 3.2).
3. Bevindingen en aanbevelingen uit de 2 specifieke toezichtthema's uit ons toezichtplan 2024, te weten: implementatie van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) en de ontvlechting van DPS uit dsm-firmenich en de toekomststrategie als onderdeel van Pensioenfonds PDN en de gevolgen hiervan voor SPF (paragraaf 3.3).

3.1 Opvolging van onze aanbevelingen over 2023

Norm

Het intern toezicht beoordeelt de opvolging die het bestuur geeft aan eerdere aanbevelingen van het intern toezicht.

Bevindingen

De raad heeft kennisgenomen van de rapportage van het bestuur waarin de opvolging zichtbaar is gemaakt van de aanbevelingen van de raad over 2023. De raad is van oordeel dat het bestuur adequaat opvolging heeft gegeven aan de desbetreffende aanbevelingen.

Onderwerp	Opvolging bestuur	Gevraagde acties bestuur / conclusie raad
De raad adviseert het bestuur in het kader van de Wtp een gedetailleerd projectplan op te stellen. Tevens vraagt de raad om voldoende ondersteuning in het kader van de Wtp.	Er is een gedetailleerde projectplanning in het kader van de Wtp opgesteld. Ook heeft het bestuur nadere ondersteuning vanuit DPS gerealiseerd door het aanstellen van een extra secretaris.	De raad adviseert om blijvende aandacht te hebben voor voldoende capaciteit bij DPS.
Maak gebruik van het evenwichtskader bij de besluitvorming in het kader van de Wtp.	De raad kan niet constateren dat het evenwichtskader expliciet bij Wtp-gerelateerde besluiten door het bestuur is gehanteerd. Dit wil niet zeggen dat de raad twijfels heeft bij de evenwichtigheid van Wtp-besluitvorming.	Maak expliciet gebruik van het evenwichtigheidskader bij het in-vaarbesluit in het kader van de Wtp en geef ook bij de motivering van de overige besluitvorming in het kader van de Wtp zoveel als mogelijk aandacht aan evenwichtigheidsaspecten.
Bezie in hoeverre het huidige beleggingsbeleid aanpassing behoeft in het kader van de nieuwe Wtp regeling.	SPF heeft tijdelijke maatregelen genomen ter bescherming van de invaardeckingsgraad, te weten bevriezen van de renteafdekking op 76% en het verlagen van het strategisch gewicht van de rendementsportefeuille van 55% naar 50%. Daarnaast heeft het bestuur het principebesluit genomen over de invulling van het beleggingsbeleid na invaren.	--
Monitor de meerkosten van DPS voor IT en Visma.	SPF monitort via het IT-overleg en de Regiegroep Wtp de meerkosten en vraagt verantwoording bij eventuele overschrijdingen.	--
Bezie in hoeverre de wijzigingen in de governance bij DPS invloed hebben op de strategie van DPS en de mogelijke gevolgen hiervan voor SPF.	In 2024 is door de aandeelhouder Pensioenfonds PDN een nieuwe algemeen directeur en een Raad van Commissarissen voor DPS aangesteld. Vooralsnog lijkt van belangrijke strategische wijzigingen binnen DPS en Pensioenfonds PDN geen sprake.	--
Onderzoek welke competenties en kennisgebieden nodig zijn en gebruik daarbij het kennisdocument van de Pensioenfederatie.	In november 2024 is het geschiktheidsplan geactualiseerd op basis van het kennisdocument van de	--

Onderwerp	Opvolging bestuur	Gevraagde acties bestuur / conclusie raad
	pensioenfederatie. De deskundigheidsgebieden zijn uitgebreid met o.a. 'informatiebeleid en informatietechnologie', 'risicomanagement en risicobeheersing' en ESG. Tevens is een eerste aanzet gemaakt met de geschiktheidsmatrix op basis van de nieuwe competenties.	
Rond de herijking van de missie, visie en Core Beliefs in 2024 af.	Eind maart 2024 heeft het bestuur de missie-visie en core beliefs herijkt en is tot een aanpassing gekomen.	--
Voer in het kader van deze herijking een SWOT analyse uit	In april 2024 heeft het bestuur aangegeven voornemens te zijn een SWOT-analyse uit te gaan voeren. Deze is in 2024 echter niet uitgevoerd.	De raad constateert dat het opstarten van een SWOT-analyse voor Q3-2025 staat geagendeerd. De raad steunt dit initiatief.

3.2 De reguliere toezichtthema's uit ons toezichtplan 2024

Onderwerp	Bevindingen	Gevraagde acties bestuur / conclusie raad
Governance: Het intern toezicht vormt zich een oordeel over het functioneren van het bestuur en kijkt daarbij o.a. naar: - De tijdigheid en de kwaliteit van de voorbereiding van bestuursvergaderingen; - Het verloop van de bestuursvergaderingen; - De afweging en kwaliteit van de besluitvorming ter vergadering; - De follow-up van de besluitvorming; - Of de organen van het fonds naar behoren functioneren (naast het bestuur en de commissies, het verantwoordingsorgaan en het pensioenbureau) zowel naar elkaar als onderling (respectvol en open); - De collegiale samenwerking tussen de bestuurders en het functioneren van de voorzitter, zowel	De raad is van oordeel dat het bestuur goed functioneert. Inrichting periodiek overleg met sleutelfunctiehouders Audit plan 2024 moet nog worden uitgevoerd. In Q4 zou een audit worden uitgevoerd op de strategie en governance in het licht van Wtp. Voor 2024 waren geen andere audits gepland.	De inrichting van de sleutelfuncties functioneert een aantal jaren. De raad beveelt het bestuur aan de inrichting en werking de verschillende sleutelfuncties te evalueren en indien nodig te herijken. Gegeven de belangrijke rol van de sleutelfuncties in het Wtp-traject beveelt de raad aan om aandacht te hebben voor de inzet van de Sleutelfunctie Interne audit in het Wtp-traject.

Onderwerp	Bevindingen	Gevraagde acties bestuur / conclusie raad
in het bestuur zelf als in de commissies; • De vraag of de bedrijfsvoering te kwalificeren is als beheerst en integer; • De mate waarin het bestuur in staat is om te besturen (voldoende en tijdige informatie); • De kwaliteit van de besluitvorming ter vergadering (daarbij wordt ook uitdrukkelijk gekeken naar evenwichtige belangenafweging); • De naleving van de Code Pensioenfondsen.		
Financiële opzet: Het bestuur dient een standpunt in te nemen over de opdracht die het heeft gekregen van de sociale partners. Haalbaarheid, uitvoerbaarheid en communiceerbaarheid van de uitvoeringsovereenkomst zijn hierbij de aandachtsgebieden van het intern toezicht. Het pensioenfonds dient in het huidige contract een aanvangshaalbaarheids-toets uit te voeren en de risicohouding na overleg met sociale partners en in overleg met het verantwoordingsorgaan vast te stellen. Hierbij hoort een samenhang tussen premie, indexatiebeleid en kortingsbeleid die past bij de gekozen risicohouding.	Sociale partners hebben het Transitieplan nog niet afgerond. Beoogde invaardatum wordt mogelijk bepaald op 1-1-2027. De besluiten over de opdrachtaanvaarding, implementatieplan, communicatieplan, en het invaren zelf zullen mogelijk in 2025 aan de orde komen. In 2024 is besloten geen gebruik te maken van het transitie-FTK. Ook voor 2025 zal dit niet worden benut mede in het belang van de gewenste invaardeckingsgraad.	--
Risicomanagement: Een goede risicobeheersing is één van de belangrijke pijlers waarop goed pensioenfondsbestuur rust. Het bestuur bevordert en borgt een cultuur waarin risicobewustzijn vanzelfsprekend is. Ook zorgt het ervoor dat het integraal risicomanagement (IRM) adequaat georganiseerd is. Het bestuur houdt expliciet rekening met risico's en risicobeheersing bij het bepalen van het beleid en het nemen van besluiten. Deze risicobeheersing legt het bestuur vast. Een adequate risicobeheersing bestaat uit een systematische risico-inventarisatie over het totale risicospectrum zoals dat voor het pensioenfonds bestaat, de onderkenning van de onderscheiden (bruto-)risico's die het pensioenfonds loopt, een beoordeling of	De raad heeft de ERB juni 2024 beoordeeld. Deze analyse heeft niet geleid tot bevindingen hierover. Risicorapportages zijn adequaat. Risico analyse Wtp wordt regelmatig geactualiseerd. De risico-opinies zijn beperkt.	De raad beveelt aan om in het kader van de evaluatie van de sleutelfuncties te bezien op welke wijze de inrichting en werkwijze van sleutelfunctiehouder en -vervuller op het gebied van riskmanagement meer waarde kan genereren voor de kwaliteit van de besluitvorming van het bestuur.

Onderwerp	Bevindingen	Gevraagde acties bestuur / conclusie raad
die risico's passen in de risicobereidheid van het pensioenfonds en het, indien en voor zover nodig, treffen van beheersingsmaatregelen om die bruto-risico's zodanig te reduceren of te modelleren dat ze, als netto-risico's, passen binnen de risicobereidheid van het pensioenfonds. In 2024 zal ook specifiek worden stilgestaan bij het risicobeheer op het gebied van ESG. Voor de oordeel- en besluitvorming door het bestuur zijn goede rapportages onontbeerlijk. Het proces moet periodiek worden herhaald.		
Beleggingsbeleid: Een pensioenfonds voert een beleggingsbeleid dat in overeenstemming is met de prudent-person regel. Waarden worden belegd in het belang van de aanspraken van de pensioengerechtigden. Het beleggingsbeleid van een fonds is gebaseerd op de uitvoeringsovereenkomst die voortkomt uit de onderhandelingen tussen de sociale partners en de door hen vastgelegde risicohouding en ambitie van het pensioenfonds. Dit alles tezamen vormt de basis van het te formuleren beleggingsbeleid dat als resultante (of ambitie) moet hebben de haalbaarheid (verwezenlijking) van de uitvoeringsovereenkomst. De doelstellingen, uitgangspunten (inclusief beleggings-uitgangspunten ofwel 'investment beliefs') en risicohouding zijn input voor het strategisch beleggingsbeleid. Dit beleid wordt vastgelegd en uitgevoerd. In het beleggingsbeleid wordt aangegeven op welke wijze vorm wordt gegeven aan maatschappelijk verantwoord beleggen. Er wordt verantwoording afgelegd en er vindt evaluatie plaats, waarna het beleid eventueel wordt bijgesteld. Het geheel is onderdeel van de jaarlijkse beleidscyclus.	In hoofdstuk 9 van het beleggingsplan 2025 is aangegeven hoe het fonds voldoet aan de prudent person regel. De kwalitatieve en kwantitatieve risicohouding, alsmede de investment beliefs van het fonds zijn beschreven in de ABTN. In het strategisch beleidsplan is de Strategische Asset Allocatie opgenomen. Verder heeft het pensioenfonds voor alle bestaande beleggingscategorieën investment cases opgesteld. Jaarlijks wordt het beleggingsbeleid geevalueerd. Ook in 2024 zijn nadere stappen gezet op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen.	De raad beveelt het bestuur aan in het ESG-beleid aan te blijven sluiten bij de voorkeur van deelnemers, in het licht van maatschappelijke ontwikkelingen.
Communicatiebeleid: Het bestuur zorgt voor een adequaat communicatiebeleid. De persoonlijke pensioeninformatie is goed toegankelijk en het pensioenbewustzijn wordt bevorderd. Verder stimuleert het communica-	Eind maart 2024 heeft het bestuur de missie-visie en core beliefs herijkt en is tot een aanpassing gekomen. Hierbij heeft het bestuur gekeken naar de Wtp en het solidaire con-	De RvT is van mening dat het bestuur in het missie, visie, core-beliefs traject een zorgvuldig proces heeft doorlopen.

Onderwerp	Bevindingen	Gevraagde acties bestuur / conclusie raad
tiebeleid de dialoog met de belanghebbenden over het gevoerde en het te voeren beleid. De informatiebehoefte van de belanghebbende geldt bij het communicatiebeleid als uitgangspunt. De persoonlijke informatie geeft een duidelijk en realistisch beeld van het pensioen (inclusief de indexatieambitie) of het kapitaal dat bij het fonds is opgebouwd. Tevens is duidelijk wat de risico's zijn voor de deelnemer en verder draagt de informatie bij aan het inzicht in de totale financiële situatie van de belanghebbende. Voor de periode 2023-2025 is het communicatiebeleid van het fonds met specifiek benoemde key performance indicators vastgesteld. Hiernaast werkt het fonds de komende periode met aparte actieplannen voor de Wet toekomst pensioenen, maatschappelijk verantwoord beleggen en voor Missie, Visie en Core beliefs.	tract. Ook zijn aanbevelingen vanuit de nieuwe code pensioenfonds erin verwerkt. Het communicatieplan als onderdeel van het implementatieplan staat voor 2025 op het programma. De RvT is van mening dat het bestuur in het missie, visie, core-beliefs traject een zorgvuldig proces heeft doorlopen. In de komende periode worden belangrijke stappen gezet naar het invaarmoment en de nieuwe solidaire premie regeling. Een spannende periode voor het fonds en al zijn stakeholders. Tijdige, duidelijke, correcte en evenwichtige, communicatie naar alle relevante groepen van belanghebbenden is hierbij van groot belang. De uitdaging hierbij is vertrouwen te wekken zonder vooraf concreet te kunnen worden over de individuele uitkomst na het invaren.	De raad beveelt het bestuur aan om in de komende periode nadrukkelijk aandacht te besteden aan het zorgvuldig formuleren, uitvoeren, monitoren en zo nodig bijstellen van het communicatiebeleid zowel als onderdeel van het implementatieplan als ook in de periode na het invaren.
Uitbesteding: Nu de verkoop van DPS in 2023 is afgerond, ontstaat voor het fonds de nieuwe situatie dat het moet monitoren of de nieuwe DVO naar tevredenheid wordt uitgevoerd onder de nieuwe eigenaar. De Raad zal in het komende jaar extra aandacht geven aan hoe het bestuur hier mee omgaat. Door de verkoop van DPS zal DPS op alle domeinen dienen te worden ontlecht van dsm-firmenich (oa IT, processen, finance). Dit dient op een gecontroleerde manier te gebeuren zonder dat de dienstverlening aan het fonds in het gedrang komt. De Raad zal in het komende jaar extra aandacht geven aan hoe het bestuur dit proces volgt en op bevindingen acteert.	In de komende periode zal het bestuur zich ervan dienen te vergewissen dat de betrokken partijen bij de uitvoering van de nieuwe solidaire premiereregeling op een juiste en tijdige manier data kunnen uitwisselen. Het bestuur heeft nog geen ambitie geformuleerd voor de aard en omvang van de uitbestede werkzaamheden en het daarbij behorende kostenniveau na de transitie naar Wtp.	De raad beveelt het bestuur aan om in goed overleg met DPS en de andere uitbestedingspartijen te komen tot een goed uitgewerkt "target operating model" dat door alle betrokken uitbestedingspartijen wordt onderschreven en op basis waarvan het bestuur met deze partijen nadere SLA's kan overeenkomen. We bevelen het bestuur aan om een visie te ontwikkelen op het toekomstige (post-Wtp) dienstverleningsconcept en het daarbij behorende kostenniveau. Dit gaat het bestuur helpen in discussies met uitbestedingspartners over toekomstige dienstverlening en kosten.
Toekomstonderzoek: Ieder Pensioenfonds dient periodiek een evaluatie te doen en daarbij de vraag te stellen: doen we zaken goed en doen we de goede zaken, met als uitgangspunt wat is het beste voor de deelnemer. Het maken van een SWOT-analyse en deze periodiek herijken hoort	Het bestuur heeft in maart 2024 de missie-visie en core beliefs herijkt en heeft in april 2024 aangegeven voornemens te zijn een SWOT-analyse uit te gaan voeren.	De raad steunt de ambitie van het bestuur om in Q3 2025 een SWOT-analyse uit te voeren in het kader van onderzoek naar mogelijke toekomstscenario's.

Onderwerp	Bevindingen	Gevraagde acties bestuur / conclusie raad
bij dit proces en past in een beleids- en verantwoordingscyclus zoals genoemd in de Code Pensioenfondsen.		

3.3 De specifieke thema's uit ons Toezichtplan 2024

Onderwerp	Bevindingen	Gevraagde acties bestuur/ conclusie raad
Ontvlechting DPS uit dsm-firmenich en de toekomststrategie DPS als onderdeel van Pensioenfonds PDN en de gevolgen hiervan voor SPF.	De RvT heeft geconstateerd dat het bestuur via het IT-overleg goed is geïnformeerd over de ontvlechting (processen en systemen) van DPS uit dsm-firmenich. In 2024 is een nieuwe algemeen directeur en Raad van Commissarissen van DPS aangesteld. Vooralsnog lijkt van belangrijke strategische wijzigingen binnen DPS en Pensioenfonds PDN geen sprake.	Gelet op gewijzigde governance van DPS lijkt het zinvol om goed te blijven bezien in hoeverre deze wijzigingen invloed hebben op de bestaande strategie van DPS en de mogelijke gevolgen hiervan voor SPF. Aanbevolen wordt om de strategische opties van SPF na de Wtp transitie te verkennen, vanuit de missie en visie van SPF en verschillende toekomstscenario's.
Implementatie van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) en transitie naar het nieuwe pensioencontract.	Het bestuur heeft in 2024 belangrijke stappen gezet ter voorbereiding op het invaren en het uitvoeren van de nieuwe regeling onder de Wtp. Sociale partners hebben begin december 2024 nog geen volledig transitieplan opgeleverd. Hierdoor komt de definitieve opdrachtaanvaarding en indienen invaarverzoek bij DNB op het kritieke pad te liggen en is uitstel van de invaardatum een serieuze optie. Zorgpunt is dat sociale partners en SPF nog geen overeenstemming hebben kunnen bereiken over PPS en het nettopensioen. Het bestuur heeft vanuit evenwichtigheidsprincipes vastgesteld dat er voor de afschaffing van de PPS regeling een beperkte compensatie kan worden gegeven vanuit het fondsvermogen.	Continueer het overleg en stakeholdermanagement met de werkgever / sociale partners. Vind samen evenwichtige oplossingen voor de PPS- en netto-pensioenproblematiek. De raad beveelt het bestuur aan om oog te hebben voor voldoende kwaliteitscontroles op het invaarsjabloon en implementatieplan.

Woerden, 9 april 2025

De Raad van Toezicht,

Kees Scheepens, voorzitter

Stephan Linnenbank

Geertje Strampel

Reactie van het bestuur

Alvorens inhoudelijk in te gaan op de aanbevelingen in het Rapport van Bevindingen dankt het bestuur de RvT voor alle inspanningen in 2024, de constructieve wijze van toezichthouden en het overleg, dat geregeld met het bestuur en het dagelijks bestuur is geweest. Het bestuur onderschrijft van harte de eindconclusie dat “het bestuur in control is en dat het fonds goed wordt bestuurd”. De heldere opbouw van het rapport reflecteert de goede visie en heldere werkwijze van de RvT. Het bestuur is blij met de inhoud van deze toezichtrapportage: het is een goede weergave van de ontwikkelingen binnen het fonds en de betrokkenheid van de bestuursleden.

De RvT sluit zijn rapport af met een negental aanbevelingen. Het bestuur zal op deze punten successievelijk reageren. De aanbevelingen van de RvT en de opvattingen van het bestuur hierover zijn de volgende:

1. *Ga in 2025 alsnog aan de slag met de door de raad eerder aanbevolen SWOT-analyse naar aanleiding van de in 2024 herijkte missie, visie en core beliefs van het fonds. Verken hierbij de strategische opties van SPF na het invaren.*

Het bestuur heeft voor 2025 een jaarplan opgesteld. Gepland is om in de tweede helft van 2025 een SWOT-analyse uit te voeren.

2. *Evalueer de inrichting en werking van de verschillende sleutelfuncties en herijk deze indien nodig.*
 - a. *Heb aandacht voor de belangrijke rol van de sleutelfuncties in het Wtp-traject en met name voor de inzet van Sleutelfunctie Interne audit.*
 - b. *Bezie op welke wijze de inrichting en werkwijze van sleutelfunctiehouder en -vervuller op het gebied van riskmanagement meer waarde kan genereren voor de kwaliteit van de besluitvorming van het bestuur.*

Het bestuur onderkent het belang van het periodiek evalueren van de sleutelfuncties. SPF kent drie sleutelfuncties (SFH): actuariële, risicobeheer en interne audit. De actuariële sleutelfunctie is belegd bij de externe actuaris. Het bestuur is niet voornemens om op korte termijn deze rol te herijken. De rol van de certificerend actuaris wordt conform het reglement regelmatig geëvalueerd. Het bestuur zal in dat geval ook de invulling van de rol als SFH hierin betrekken. Dat geldt in ieder geval voor de sleutelfunctie risicobeheer en de sleutelfunctie interne audit. Begin 2025 zijn daar al stappen in gezet en zal de invulling van beide rollen in goed overleg met de SFH's tegen het licht worden gehouden. De verwachting is dat deze analyses medio 2025 (SFH risicobeheer) en in Q3 2025 (SFH interne audit) tot een afronding zullen leiden. Vanwege het lopende Wtp traject zal dit met de grootste zorgvuldigheid gebeuren. Tevens wordt hierbij aandacht besteed aan de kwaliteit van de risico opinies.

3. *Blijf in het ESG-beleid aansluiten bij de voorkeur van deelnemers, in het licht van maatschappelijke ontwikkelingen.*

Het bestuur heeft een eigen verantwoordelijkheid op het vlak van ESG. Bij het formuleren van beleid hecht het bestuur zowel belang aan de voorkeuren van deelnemers als de ontwikkelingen bij de aangesloten ondernemingen.

In 2024 is een algemeen deelnemersonderzoek uitgevoerd waaruit bleek dat de expliciete steun voor het aspect duurzaamheid bij beleggingsbeslissingen enigszins is afgezwakt. Dit is voor het bestuur een belangrijk gegeven. In het medium PensioenPro werd hieraan zelfs gerefereerd. Datzelfde geldt voor de aandacht in (West-)Europa voor de stand van de industrie. Het bestuur zal deze ontwikkelingen zeker meewegen bij het verder vormgeven van het ESG-beleid.

4. *Maak expliciet gebruik van het evenwichtigheidskader bij het invaarbesluit in het kader van de Wtp en geef ook bij de motivering van de overige besluitvorming in het kader van de Wtp zoveel als mogelijk aandacht aan evenwichtigheidsaspecten.*

Het bestuur is van mening dat bij alle relevante dossiers gekeken wordt naar de evenwichtigheid van besluiten. Dat geldt zeker voor Wtp-gerelateerde dossiers. Een punt van aandacht is de vastlegging in voorleggers en het verslag van de vergadering. Het bestuur zal in 2025 tot een afronding komen van de complete evenwichtige besluitvorming waarbij het evenwichtigheidskader expliciet gebruikt wordt ten aanzien van het invaarbesluit.

5. *Besteed in de komende periode nadrukkelijk aandacht aan het zorgvuldig formuleren, uitvoeren, monitoren en zo nodig bijstellen van het communicatiebeleid zowel als onderdeel van het implementatieplan als ook voor de periode na het invaren.*

Het bestuur onderschrijft deze aanbeveling en zal deze ter harte nemen. In het kader van de Wtp hecht het bestuur groot belang aan een zorgvuldig en transparant communicatiebeleid. Dit beleid richt zich specifiek op de implementatie van de nieuwe pensioenregeling en de periode na het invaren, zodat deelnemers en andere belanghebbenden tijdig, helder en volledig worden geïnformeerd over de veranderingen en consequenties. Het bestuur zal de voortgang hiervan nauwlettend monitoren en waar nodig bijsturen om een soepele overgang te waarborgen.

6. *Heb oog voor voldoende kwaliteitscontroles op het invaarsjabloon en implementatieplan.*

Het bestuur zal nagaan of het aantal “checks and balances” in het gehele project voldoende geborgd is. De “bibliotheek” die voor dit doel in 2025 wordt opgeleverd, geeft een belangrijke indicatie voor kwaliteit en compleetheid van de besluitvorming en onderbouwing.

7. *Heb blijvende aandacht voor voldoende capaciteit bij DPS.*

De beschikbaarheid van voldoende capaciteit bij DPS is standaard een punt van overleg in het stakeholders-overleg dat periodiek plaatsvindt. Ook tussentijds overlegt het dagelijks bestuur met de directie van DPS over mogelijke knelpunten. Wij worden periodiek geïnformeerd over de invulling van nieuwe rollen of vacatures binnen DPS. Recent is ook een HR manager aangesteld binnen DPS, die het integrale HR beleid kan vormgeven en bewaken.

8. *Kom in goed overleg met DPS en de andere uitbestedingspartijen tot een goed uitgewerkt “target operating model” dat door alle betrokken uitbestedingspartijen wordt onderschreven en op basis waarvan het bestuur met deze partijen nadere SLA’s kan overeenkomen.*

Het bestuur onderschrijft het belang van deze bevinding, met name op het snijvlak van pensioenuitvoering en vermogensbeheer. Dit onderwerp staat gepland voor de tweede helft van 2025 en zal ook onderdeel vormen van (de aanpak in) het implementatieplan.

9. *Ontwikkel een visie op het toekomstige (post-Wtp) dienstverleningsconcept en het daarbij behorende kostenniveau. Dit gaat het bestuur helpen in discussies met uitbestedingspartners over toekomstige dienstverlening en kosten.*

De SWOT-analyse die gedurende de tweede helft van 2025 door het bestuur ter hand zal worden genomen, zal hiervoor een basis zijn.

Het bestuur dankt de raad van toezicht voor zijn constructieve benadering en de wijze waarop het bestuur en de raad van toezicht hebben samengewerkt in 2024. Het bestuur heeft het vertrouwen dat er ook in 2025 van eenzelfde open en constructieve relatie sprake zal zijn.

Het bestuur

11.2 Oordeel van het Verantwoordingsorgaan

Algemene inleiding

Het Verantwoordingsorgaan (VO) heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur, het door het bestuur gevoerde beleid en de beleidskeuzes voor de toekomst. In de beoordeling wordt ook betrokken of er naar de mening van het VO sprake is van evenwichtige belangenafweging. Daarnaast wordt het VO gevraagd om een oordeel te geven over de gemaakte uitvoeringskosten.

Het dagelijks bestuur (DB) informeert het VO elk kwartaal over alle belangrijke beleidsonderwerpen. Vragen van het VO over het beleid en over de genomen besluiten worden dan door het DB beantwoord. Het VO overlegt in beginsel tweemaal per jaar met de raad van toezicht (RvT) over elkaars aandachtspunten en bevindingen. In het kader van het jaarverslag vindt eens per jaar overleg plaats met de accountant en de actuaris, alvorens het VO tot een oordeel komt over het door het bestuur gevoerde beleid over het afgelopen jaar.

Het VO hecht veel waarde aan het op peil houden van kennis van haar leden. Indien mogelijk wordt de inhoudelijke bestuurlijke behandeling van onderwerpen gecombineerd met een kennissessie. Kennissessies worden doorgaans verzorgd door DPS, maar niet uitsluitend. Het VO hecht ook waarde aan de blik van buitenaf, en neemt deel aan webinars en seminars van onder andere de Pensioenfederatie of externe consultants.

In het kader van de invoering van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) en het verzwaard adviesrecht, heeft het VO zich gedegen voorbereid. In voorgaande jaren heeft het een eigen normenkader uitgewerkt en daar met het bestuur over gesproken. In het afgelopen jaar is met dat normenkader ook het door het bestuur uitgewerkte kader voor evenwichtigheid van de het Transitieplan geanalyseerd. Door proactief mee te denken probeert het VO haar rol zo goed mogelijk in te vullen.

Het VO vormt zich een oordeel op basis van de beschikbare informatie. Daartoe behoren: de overleggen met het DB, met individuele bestuursleden, de RvT, de sleutelfunctiehouders en de beschikbaar gestelde schriftelijke informatie. Andere belangrijke bronnen zijn het Rapport van bevindingen van de RvT en de jaarrapportage van de Compliance Officer.

Het oordeel van het VO wordt, samen met de reactie van het bestuur daarop, in het bestuursverslag opgenomen.

Daarnaast heeft het VO het recht om advies uit te brengen in de reguliere dossiers die in de Pensioenwet zijn benoemd.

Samenvattend oordeel

Het oordeel van het VO is positief.

De bestuurlijke agenda wordt primair bepaald door de transitie naar het nieuwe contract onder de Wet toekomst pensioenen.

- Het afgelopen jaar heeft het bestuur grote stappen gezet waar het betreft het vormgeven van het nieuwe pensioencontract en de transitie naar het nieuwe stelsel. Zo werden de activiteiten met betrekking tot Datakwaliteit afgerond en ter partiële toetsing ingediend bij DNB. Ten aanzien van onderwerpen zoals het

Evenwichtigheidskader, de Risicohouding, de contouren van het nieuwe contract, en meer praktische zaken zoals de vul- en uitdeelregels van de Solidariteitsreserve en het Beleggingsbeleid onder de Wtp werden voorlopige besluiten genomen.

De definitieve afronding hiervan liet echter op zich wachten. Niet alleen doordat er nog veel onduidelijk was over de door DNB gestelde eisen, maar ook omdat het Transitieplan van Sociale Partners op zich liet wachten.

- Cruciaal voor de implementatie van het nieuwe contract is de beschikbaarheid van een robuuste IT infrastructuur. Het bestuur is zich daarvan bewust en monitort derhalve intensief de voortgang bij DPS en via DPS de gecontracteerde leverancier voor de pensioenadministratie. Dit werpt zijn vruchten af.
- Ook heeft het bestuur oog voor de transitie zelf.

Het positieve oordeel baseert het VO niet alleen op de activiteiten inzake de Wet toekomst pensioenen, maar ook op de volgende zaken:

- De governance is op orde. Vacatures in zowel het VO als het bestuur werden adequaat ingevuld. Dat is mede te danken aan de constructieve relaties die het bestuur onderhoudt met de Verenigingen van Gepensioneerden en de werkgever. Succession planning is en blijft een aandachtspunt bij SPF.
- Het bestuur zette wederom stappen op het vlak van duurzaamheid. Zo werden de duurzaamheidsambities en -uitgangspunten herijkt, werd het uitsluitingenbeleid voor bedrijven in de gokindustrie concreet gemaakt, werden de CO₂-reductiedoelstellingen aangescherpt en stelde het bestuur een ESG-risicoraamwerk op.
- De gemaakte uitvoeringskosten zijn aanzienlijk gestegen door onder andere de hoge inflatie en de kosten inzake de transitie naar de Wtp, maar liggen nog wel op eenzelfde niveau als bij vergelijkbare andere pensioenfondsen in de periode tot en met 2023. Een vergelijkingsonderzoek over de periode vanaf 2024 is nog niet uitgevoerd. Het VO begrijpt dat ook het bestuur extra aandacht heeft voor de beheersing van de kosten.

Goed pensioenfondsbestuur

- Governance en succession planning
Binnen het bestuur hebben zich recentelijk meerdere wijzigingen voorgedaan. Vacante posities konden telkens weer adequaat worden ingevuld, hetgeen het VO sterkt in de overtuiging dat SPF een aantrekkelijke organisatie is en blijft om zich voor in te zetten.
- Het VO constateert dat informatietechnologie binnen de bedrijfsvoering van SPF aan belang toeneemt. De ontvlechting van de uitvoerder DPS uit de dsm-firmenich organisatie heeft ook consequenties gehad voor de IT van SPF. Uiteindelijk heeft de overgang naar een nieuwe IT-omgeving van DPS vrij geruisloos plaatsgevonden. De IT risico's en de risico's die samenhangen met cybersecurity hebben de nodige aandacht gekregen, zowel van de uitvoerder als van het bestuur.

Uitvoeringskosten

De hoogte van de uitvoeringskosten van SPF hangen in belangrijke mate samen met de dienstverlening naar de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden toe, en met de beleggingscategorieën waarin SPF belegt. Daarnaast zijn er additionele kosten in verband met de overgang naar het nieuwe stelsel. Deze worden gedeeld met SABIC, maar drukken ook op het resultaat van SPF.

Jaarplan

Het Jaarplan van het bestuur kende in 2024 de volgende zwaartepunten:

- De Wet toekomst pensioenen.
- De verzelfstandiging van DPS.
- De uitvoering van een Eigen Risicobeoordeling (ERB).
- De governance van het fonds.
- Het ESG-beleid.
- Het aangesloten houden van F&S B.V.
- Het toeslagenbeleid.

Hieronder wordt niet ingegaan op alle onderdelen van het Jaarplan. Het VO wil met name de volgende resultaten benoemen.

De Wtp heeft in 2024 veel van het bestuur gevergd. Het bestuur heeft vele relevante dossiers besproken en daarover voorlopige besluiten genomen, zoals de Risicohouding, het Evenwichtigheidskader, de inrichting van de nieuwe regeling waaronder de werking van de Solidariteitsreserve en de opzet van het Beleggingsbeleid. Nadrukkelijk is hier sprake van voorlopige besluiten omdat de oplevering van het Transitieplan door Sociale Partners aanzienlijke vertraging heeft opgelopen. Het VO betreurt die late oplevering. Het VO plaatste dan ook vraagtekens bij de haalbaarheid van de oorspronkelijke planning van de overgang naar het nieuwe stelsel per 1 januari 2026. Het VO is van mening dat de verschuiving van de transitiedatum naar 1 januari 2027 bijdraagt aan een robuuste en integere bedrijfsvoering. Dit is in het belang van alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden.

Waar het gaat om de verzelfstandiging van DPS heeft het bestuur dit aangegrepen om op een aantal belangrijke onderdelen van de dienstverleningsovereenkomst de belangen van SPF te borgen. Een belangrijke uitkomst van de verzelfstandiging van DPS is ook de instelling van een raad van commissarissen (RvC) bij DPS.

Het bestuur hield zichzelf de spiegel voor tijdens de zelfevaluatie. Met name de enorme toegenomen werklast en hoe hiermee om te gaan was meerdere keren onderwerp van overleg. Op het vlak van governance implementeerde het bestuur de Code Pensioenfondsen 2024.

Verder werd de Eigen Risicobeoordeling uitgevoerd, werd het ESG-beleid aangescherpt (met name door het uitvoeren van een ESG-risicoanalyse) en werd het proces om F&S B.V. als aangesloten onderneming te behouden afgerond.

Het bij Sociale Partners over het voetlicht brengen van de consequenties van de verschillen in de berekeningsmethode voor de toeslagverlening voor de inactieven (pensioengerechtigden en gewezen deelnemers) en deelnemers leidde niet tot resultaat. Het VO had hier eerder op aangedrongen.

Relatie met het bestuur

Elk kwartaal informeert het DB het VO over de voor het VO relevante dossiers die in de bestuursvergadering zijn behandeld.

Het VO ontvangt daartoe behalve de achterliggende documenten vooral de voorleggers uit de bestuursvergadering. Deze voorleggers bevatten onder andere een samenvatting van het onderwerp, een risico-inschatting, de nadere aanduiding van de evenwichtigheid van het besluit en het voorgestelde besluit aan het bestuur. Deze aanpak biedt het VO de gelegenheid om zich voor te bereiden op dossiers die tijdens het overleg besproken worden, om de consequenties ervan te doorgronden en om vragen te stellen en opmerkingen te maken over de voor het VO meest relevante dossiers tijdens de dialoog met het DB.

Het overleg met het DB is en blijft open en transparant. Het VO is in de gelegenheid om over alle zaken door te vragen.

Uit de voorleggers blijken de afwegingen van het bestuur om te komen tot bepaalde besluiten. Daarbij gaat het erom wat de uitwerking is voor de verschillende belanghebbenden. Het expliciet maken van de overwegingen inzake evenwichtige belangenafweging geven het VO een belangrijk inzicht, hetgeen helpt bij het vormen van zijn oordeel. E.e.a. laat onverlet dat het verwerken en laten beklijven van grote hoeveelheden informatie ook voor het VO een uitdaging blijft.

Aandachtspunten van het VO

Het VO heeft in het afgelopen jaar voornamelijk aandacht gehad voor de volgende zaken:

- De Wet toekomst pensioenen en de evenwichtigheid van de nieuwe regeling en de transitie. Het VO heeft het proces van besluitvorming in het bestuur op de voet gevolgd. Het VO heeft het recht om advies uit te brengen over de verdeling van het vermogen bij invaren. Om over de evenwichtigheid van de voorstellen adequaat te kunnen oordelen dient het VO de verschillende onderdelen van de nieuwe regeling en de overwegingen om het vermogen straks te verdelen te begrijpen.

Het bestuur nam een groot aantal voorlopige besluiten. Dat hing ook samen met de vertraagde oplevering van het Transitieplan door Sociale Partners. De verwachting is dat het definitieve Transitieplan aan het einde van het eerste kwartaal van 2025 beschikbaar is, ruim een half jaar later dan gepland. Het VO betreurt dat. Een zorgvuldige voorbereiding door bestuur en uitvoerder, en beoordeling door VO en RvT vraagt tijd. Het VO schat dan ook in dat een transitie per 1 januari 2026 niet haalbaar is. De argumenten voor het opschuiven van de transitiedatum zijn valide.

- IT-beleid en -ontwikkelingen

De ontvlechting van DPS uit dsm-firmenich is eind 2024 succesvol afgerond. Een integere en solide bedrijfsvoering die is gestoeld op een robuuste en betrouwbare IT infrastructuur door DPS is in het belang van alle belanghebbenden.

Gedurende enkele jaren hebben het bestuur en DPS gewerkt aan het optimaliseren van de kwaliteit van de data in de rechtenadministratie. Het VO is telkens meegenomen in de stappen die werden gezet. Het is wrang dat SPF last heeft van de remmende voorsprong. Bij de start van het project Datakwaliteit was het Kader Datakwaliteit van de Pensioenfederatie nog niet beschikbaar en zullen daardoor bepaalde documenten moeten worden aangepast aan de nieuwe structuur.

- Evenwichtige besluiten

Het derde aandachtspunt betrof de onderbouwing van de evenwichtigheid van bestuursbesluiten. Tot nu toe heeft het bestuur op het dossier Wtp nog slechts deelbesluiten kunnen nemen. De integrale afweging van alle belanghebbenden zal plaatsvinden op het moment dat de finale documenten die gelden voor indiening bij De Nederlandsche Bank gereed zijn.

Speerpunten van het VO in 2025

Voor het VO handhaaft de eerder genoemde speerpunten: Wet toekomst pensioenen, ICT en cybercriminaliteit en de evenwichtigheid van bestuursbesluiten.

Nu het uitwerken van de toekomstige regeling en de transitie in zicht komen zal het VO versterkt het vizier richten op aspecten op het vlak van communicatie. Voor (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden gaat er veel veranderen. De gedachte dat een nieuwe pensioenregeling onder de Wtp eenvoudiger uitlegbaar zou zijn dan onder het huidige Financieel Toetsingskader is blijven steken in hoop. Ook de discussies in de politiek vergroten de gevoelens van onduidelijkheid. Derhalve is het belangrijk dat SPF de deelnemers meeneemt in de op handen zijnde veranderingen, en dat het de nieuwe regeling, de transitie en de overwegingen daarbij op een begrijpelijke en toegankelijke wijze uitlegt.

Het VO en uitgebrachte adviezen

In 2024 heeft zich één wijziging voorgedaan in het VO. Jacques Slabbers bezette de vacante positie in de geleding van pensioengerechtigden die ontstond nadat Math Peeters de overstap had gemaakt naar het bestuur.

Daarnaast dienden zich een aantal wijzigingen per 1 januari 2025 aan. Jan Hellings kondigde in de loop van het jaar aan dat hij zijn positie in het VO ter beschikking wilde stellen. Op basis van de uitgeschreven verkiezingen werd Ineke Pranger gekozen. Zij is benoemd als lid van het VO per 1 januari 2025.

De werkgever droeg Rolf van Kouwen en Toine Jansen voor herbenoeming voor. Hun nieuwe termijn is per 1 januari 2025 ingegaan. Laatstgenoemde is tevens benoemd tot plaatsvervangend voorzitter na het vertrek van Jan Hellings.

Ook voor de beide leden van de geleding werknemers loopt hun termijn in de eerste helft van 2025 af. Inmiddels is de procedure voor kandideren en, indien nodig verkiezingen in gang gezet en afgerond. Bas Kroes is benoemd als opvolger van Herman Polderman. Voor de vacante positie die ontstond door het vertrek van René Witjes uit het VO konden deelnemers in februari en maart van 2025 hun stem uitbrengen. Op Raymond van Eijndhoven vielen de meeste stemmen waardoor hij verkozen is. Op bindende voordracht van het VO benoemde het bestuur zowel Bas als Raymond als lid van het VO.

In de loop van 2024 bracht het VO twee adviezen uit:

- Het eerste advies betrof de aanpassing van de Uitvoeringsovereenkomst. Deze diende te worden aangepast omdat SABIC per 1 september 2024 afscheid heeft genomen van een bedrijfsonderdeel. De ontstane onderneming F&S B.V. heeft besloten om voor zijn medewerkers de huidige pensioenregeling bij SPF voort te zetten.
- Het tweede advies betrof de profielschets voor een nieuw lid van de RvT. Kern van dit profiel zijn de beleids-terreinen financiën, interne audit en risicomanagement.

Over beide onderwerpen adviseerde het VO positief.

Tot slot

De overgang naar het nieuwe pensioencontract vraagt van alle bij SPF betrokkenen een enorme inzet: het bestuur en DPS, maar ook de RvT, adviseurs en externe leveranciers. Datzelfde geldt voor het VO: de praktische aspecten rondom de nieuwe pensioenregeling worden nu pas duidelijker en het vergt veel tijd en energie om alle aspecten voldoende te doorgronden. Het tijdig meenemen van het VO in deze aspecten en het blijvend transparant acteren door bestuur en RvT helpen het VO om zijn taken en verantwoordelijkheden adequaat waar te nemen.

Sittard, 15 mei 2025

Het Verantwoordingsorgaan,

Raymond van Eijndhoven

Toine Jansen

Rolf van Kouwen

Bas Kroes

Ineke Pranger

Jacques Slabbers

Reactie van het bestuur

Inleiding

Het bestuur dankt het Verantwoordingsorgaan (VO) voor zijn Oordeel over het jaar 2024 en de zorgvuldige beoordeling van het gevoerde beleid, de beleidskeuzes en de gemaakte uitvoeringskosten. Wij zijn verheugd dat het VO een positief oordeel velt en de inzet en inspanningen van het bestuur in het afgelopen jaar erkent.

Ter onderbouwing van het oordeel refereert het VO aan haar eerder geformuleerde speerpunten:

- De inzet en vorderingen op het vlak van de Wet toekomst pensioenen (Wtp).
- De governance van het fonds en
- Het beleid inzake duurzaamheid en ESG.

Het VO merkt daarnaast op dat de uitvoeringskosten tot en met 2023 op eenzelfde niveau liggen als bij vergelijkbare fondsen.

Het bestuur herkent zich in de onderbouwing die het VO geeft.

Speerpunten

De door het VO geformuleerde speerpunten stonden in 2024 hoog op de agenda van het bestuur.

- Transitie naar het nieuwe pensioenstelsel

De transitie naar het nieuwe pensioenstelsel onder de Wtp blijft de hoogste prioriteit op de bestuurlijke agenda. In 2024 heeft het bestuur aanzienlijke voortgang geboekt op cruciale dossiers zoals datakwaliteit, evenwichtigheidskader, risicohouding en de contouren van het nieuwe pensioencontract. Wij begrijpen de zorgen van het VO over de vertraging in de oplevering van het Transitieplan door Sociale Partners en delen het standpunt dat de verschuiving van de transitiedatum naar 1 januari 2027 bijdraagt aan een zorgvuldige en evenwichtige implementatie van de nieuwe pensioenregeling. Het bestuur blijft zich inzetten voor een gedegen en transparante besluitvorming in dit traject.

- IT-infrastructuur en cybersecurity

Het bestuur erkent het belang van een robuuste IT-infrastructuur voor de succesvolle uitvoering van de transitie en het waarborgen van een integere en solide bedrijfsvoering. Het VO oordeelt positief over de ontvlechting van DPS uit de dsm-firmenich organisatie en de succesvolle overgang naar de nieuwe IT-omgeving. Het bestuur zal de ontwikkelingen rondom IT en cybersecurity nauwgezet blijven monitoren en indien nodig verdere maatregelen treffen om de continuïteit en betrouwbaarheid van de dienstverlening te waarborgen. In het project DORA wordt dat ook concreet vormgegeven.

- Evenwichtige besluiten

Het bestuur deelt de zorg van het VO dat de evenwichtigheid van de transitiebesluiten zorgvuldig onderbouwd moet worden. De besluitvorming zal pas definitief zijn zodra alle relevante documenten, inclusief de integrale afweging voor alle belanghebbenden, zijn afgerond.

Duurzaamheid en ESG

Het bestuur erkent de toenemende aandacht voor duurzaamheid en ESG binnen het pensioenfonds en in de bredere maatschappij. Wij waarderen de betrokkenheid van het VO bij dit onderwerp en de oproep om het ESG-beleid aan te laten sluiten bij de voorkeuren van deelnemers. Het bestuur heeft duurzaamheid hoog op de agenda staan en blijft zich inzetten voor een evenwichtige benadering, waarin zowel de financiële belangen van deelnemers als de maatschappelijke verantwoordelijkheid van het fonds worden gewaarborgd.

In 2025 zal het ESG-beleid verder worden aangescherpt, waarbij rekening wordt gehouden met de uitkomsten van het deelnemersonderzoek en de ontwikkelingen binnen de industrie. Wij streven ernaar om transparant te blijven over de keuzes die wij maken en hierover actief het gesprek aan te gaan met onze deelnemers en andere stakeholders.

Uitvoeringskosten

Wij nemen kennis van de opmerkingen van het VO over de gestegen uitvoeringskosten als gevolg van inflatie en de kosten die gepaard gaan met de transitie naar het nieuwe stelsel. Het bestuur blijft zich bewust van de noodzaak om kosten te beheersen en zal de ontwikkelingen op dit vlak nauwlettend blijven volgen. Wij onderschrijven het belang van een vergelijkingsonderzoek vanaf 2024 en zullen de uitkomsten hiervan delen met het VO en betrekken bij de verdere besluitvorming.

Uitgebrachte adviezen

Het VO heeft in 2024 een tweetal adviezen uitgebracht. Deze hadden betrekking op een wijziging van de uitvoeringsovereenkomst en de profielschets voor een lid van de raad van toezicht. Het bestuur dankt het VO voor de zorgvuldige wijze waarop deze adviezen tot stand zijn gekomen.

Openheid en transparantie

Periodiek overleggen het VO en het dagelijks bestuur (DB) over de ontwikkelingen binnen het fonds en de door het bestuur genomen besluiten. In het belang van een juiste oordeelsvorming door het VO hecht het DB aan maximale openheid en transparantie over de in het bestuur gevoerde discussies en over de genomen besluiten. Het DB ervaart de dialoog met het VO hierover als waardevol. Het gesprek over de afwegingen die het bestuur maakt helpt het bestuur bij het aanscherpen en onderbouwen van besluiten. Dit is in het belang van alle belanghebbenden.

Afsluitend

Het bestuur dankt alle leden van het VO voor hun inzet en betrokkenheid bij SPF. Binnen het VO doen zich in korte tijd meerdere personele wisselingen voor, hetgeen juist in deze fase van de transitie naar een nieuw pensioencontract leidt tot extra uitdagingen.

Het bestuur hoopt dat ook in 2025 de gedachtewisselingen tussen het DB en het VO weer met eenzelfde intensiteit en diepgang gevoerd gaan worden. Dit alles in het belang van onze deelnemers.

Het bestuur

11.3 Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds SABIC te Sittard is aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2024.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds SABIC, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar.

Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 29.000.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 1.450.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;

- de kostendeekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn, als geheel bezien, toereikende technische voorzieningen vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar hoger dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van artikel 132 (vereist eigen vermogen). Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen, doch hoger dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds SABIC is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen.

De vermogenspositie is naar mijn mening niet voldoende, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen.

Amstelveen, 20 mei 2025

drs. W. Hoekert AAG

Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

11.4 Rapportage Compliance Officer

Het Nederlands Compliance Instituut (NCI) heeft, in opdracht van het bestuur, gedurende 2024 de rol van externe compliance officer (ECO) voor Stichting Pensioenfonds Sabic (SPF) vervuld. Het NCI monitort onder andere de integere bedrijfsvoering van het Pensioenfonds waar het Integriteitsbeleid en de Gedragscode een belangrijk onderdeel van uitmaken. Daarnaast treedt de ECO op als adviseur met betrekking tot compliance, integriteit, gedragsregels, belangenverstrengeling en incidentbehandeling.

In 2024 hebben we ons gericht op het uitvoering geven aan het Integriteitsbeleid en het compliance programma. Wij hebben hierbij een begeleidende, adviserende en monitorende rol vervuld. Onder andere ten aanzien van risicobeheersing, gedragsregels en incidenten. Tijdens onze monitoring zijn geen inhoudelijke onregelmatigheden geconstateerd ten aanzien van de naleving van de Gedragscode door verbonden personen. Er zijn geen signalen van (potentiële) belangenverstrengeling of de schijn hiervan. Als incidentmeldpunt zijn bij ons geen meldingen gedaan van (potentiële) integriteitsincidenten. Wij constateren dat binnen SPF een integere bedrijfsvoering bestaat en dat haar Governance is gericht op adequate beheersing van integriteitsrisico's.

Peter Westdijk

11.5 Personalia, functies en nevenfuncties

(Per 15 mei 2025)

Bestuur

Arnout Korteweg (1959)

Functie in het bestuur:

Relevante nevenfuncties:

Onafhankelijk voorzitter

Onafhankelijk voorzitter en NUB Pf. KLM Cabinepersoneel
DGA LAKOR b.v.

Voorzitter Alzheimer NL, afdeling Oost-Veluwe

Namens de werkgever:

Jos van Gisbergen (1964)

Functie in het bestuur:

Relevante nevenfuncties:

Bestuurslid (vanaf 2015)

Sleutelfunctiehouder Risicobeheer

Senior Manager Global Application Technology SABIC

Maurice Pelsers (1979)

Functie in het bestuur:

Relevante nevenfuncties:

Bestuurslid (vanaf 2023)

Managing director PPS B.V.

Juul Zegers (1981)

Functie in het bestuur:

Relevante nevenfuncties:

bestuurslid (vanaf 2024)

HR Business Partner

Namens de deelnemers:

Giselle Verwoort (1971)

Functie in het bestuur:

Relevante nevenfuncties:

Bestuurslid (vanaf 2012)

Senior Manager Finance & Support USG

Rudger Schiewer (1980)

Functie in het bestuur:

Relevante nevenfuncties:

Bestuurslid (vanaf 2020)

Senior Business controller SABIC

Namens de pensioengerechtigden:

Math Peeters (1955)

Functie in het bestuur:

Bestuurslid (vanaf 2023)

Arthur Smit (1953)

Functie in het bestuur:

Bestuurslid (vanaf 2023)

Lid bestuur Vereniging van Gepensioneerden SABIC-IP

Expertbestuurders:**Angela Peters-Derksen (1973)**

Functie in het bestuur:

Relevante nevenfuncties:

Bestuurslid (vanaf 2020)

Aandeelhouder en directeur bij DFAP B.V.

Bestuurslid Centraal Beheer APF

Lid RvT Bpf Waterbouw

Kim Haasbroek (1975)

Functie in het bestuur:

Relevante nevenfuncties:

Bestuurslid (vanaf 2022)

Bestuurslid PFZW

Lid RvT Pensioenfonds UWV

Advisory Board SAREF Residential en Retail fondsen

Voorzitter Audit commissie Pensioenfonds Huisartsen

DGA Ubuntu Holding BV

Lid Taskforce DEI Pensioenfederatie & Stichting van de Arbeid

Raad van Toezicht**Kees Scheepens (1965)**

Functie in de RvT:

Relevante nevenfuncties:

Voorzitter RvT (vanaf 2020)

Lid RvT (vanaf 2018)

Docent SPO

Eigenaar Hofzicht Pensioen

Bestuurslid Stichting Pensioenfonds Vervoer

Bestuurslid Stichting Pensioenfonds Recreatie

Lid RvT Bpf Zuivelindustrie

Secretaris Stichtingen SFB

Bestuurder Vereniging Intern Toezichthouders

Pensioensector

Stephan Linnenbank (1964)

Functie in de RvT:

Relevante nevenfuncties:

Lid RvT (vanaf 2020)

Consultant/eigenaar Making Strategy Work

Voorzitter stadscommissie Utrecht van Stichting Giving Back

Lid RvT Pensioenfonds SNS Reaal

Lid RvT Pensioenfonds Capgemini

Voorzitter RvT NN CDC Pensioenfonds

Lid RvT Museum Speelklok

Bestuurder Vereniging Intern Toezichthouders

Pensioensector

Voorzitter commissie Data & IT - Pensioenfederatie

Geertje Strampel (1978)

Functie in de RvT:

Relevante nevenfuncties:

Lid RvT (vanaf 2024)

Lid RvT Pensioenfonds Vlakglas

Sleutelfunctiehouder Interne Audit Pensioenfonds DHL

Sleutelfunctiehouder Interne Audit Pensioenfonds PNO

Media

Eigenaar Strampel Consultancy Services

Verantwoordingsorgaan**Namens de werkgever:****Rolf van Kouwen (1962)**

Functie in het VO:

Voorzitter VO (vanaf 2020)

Lid VO (vanaf 2018)

Relevante nevenfuncties:

Global head of Internal Control - Corporate Finance SABIC

Toine Jansen (1963)

Functie in het VO:

Lid VO (vanaf 2021)

Relevante nevenfuncties:

Specialist IT ERP Service HR SABIC

Namens de deelnemers:**Raymond van Eijndhoven (1969)**

Functie in het VO:

Lid VO (vanaf 2025)

Relevante nevenfunctie:

Sr. Leader Global Footprint & Transformation SABIC

Bas Kroes (1970)

Functie in het VO:

Lid VO (vanaf 2025)

Relevante nevenfunctie:

Senior Benchmark and Improvement Engineer SABIC

Namens de pensioengerechtigden:**Jacques Slabbers (1961)**

Functie in het VO:

Lid VO (vanaf 2024)

Relevante nevenfunctie:

Lid bestuur Vereniging van Gepensioneerden SABIC Europe

Ineke Pranger (1952)

Functie in het VO:

Lid VO (vanaf 2025)

Relevante nevenfunctie:

Lid bestuur Vereniging van Gepensioneerden SABIC-IP

Adviseurs

Externe Adviseur Vermogensbeheer
Rob Heerkens

Externe Risicoadviseur
Coen Weerkamp

Certificerend Actuaris

Wichert Hoekert
Willis Towers Watson

Accountant

Steven Spiessens
EY Accountants B.V.

Compliance Officer

Peter Westdijk
Nederlands Compliance Instituut

Vertrouwenspersoon

Adinda Lammens
Nederlands Compliance Instituut

Sleutelfunctiehouders

Actuariële functie	Wichert Hoekert (Willis Towers Watson)
Risicobeheer functie	Jos van Gisbergen
Interne Auditfunctie	Paul Bergers

Adresgegevens

Bezoekadres	Poststraat 1, 6135 KR Sittard
Telefoon	088 - 3601555
Internet	www.spf-pensioenen.nl
E-mail	SPF@dpspensioen.nl

SUMMARY IN ENGLISH

12 SUMMARY IN ENGLISH

Stichting Pensioenfonds SABIC (SPF) manages the pensions and pre-pensions of the employees, former employees, and their surviving dependents of SABIC Limburg B.V., SABIC Europe B.V., SABIC Capital B.V., SABIC Innovative Plastics B.V., SABIC Global Technologies B.V., SHPP B.V., SHPP Sales B.V., SHPP Global Technologies B.V. and F&S B.V.

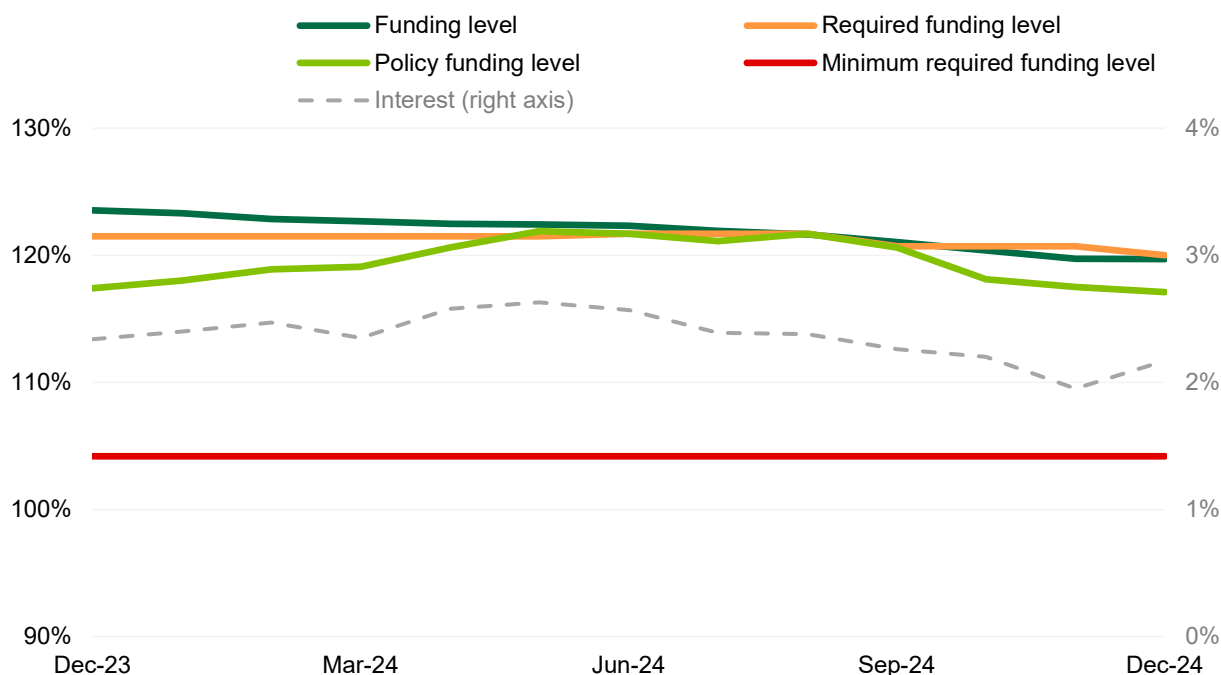
SPF is governed by the board that consists of a minimum of 8 and a maximum of 10 members. The board has an independent chairman who is not a member of the board. Pension policy, monitoring and evaluation are prepared in two first-line committees, namely for pensions and communication and for asset management. The second-line risk and compliance committee support the risk management key function holder independently forming his risk opinions.

In line with the EU IORP II regulation the three key function holders for Risk Management, Actuarial Services and Internal Audit are embedded in the SPF governance structure.

SPF outsourced all operational activities, such as pension management, asset management, financial administration, communications and board support to DPS. In addition to these operational activities DPS, as a strategic partner of SPF, advises the pension fund board of SPF regarding overall strategy in the areas of pensions and communication, governance, risk management and asset management.

Financial position

The nominal funding level represents the financial position of a pension fund. The nominal funding level is calculated as the total fund assets divided by the pension liabilities. The nominal funding level of the fund decreased from a level of 117.4% at the end of 2023 to 117.1% at the end of 2024. Due to lower interest rates during the year and indexation per 1st January 2025 (based upon price/wage increase), the value of the liabilities increased. The increase of the assets was higher compared to the increase of the liabilities but not high enough to maintain the level of nominal funding level. The policy funding level, which is indicative of whether the financial position of SPF is sufficient for indexation of the pensions and entitlements, is an average of the nominal funding level of the past twelve months. The policy funding level decreased in 2024 from 123.5% to 119.7% at the end of 2024. With these numbers, the policy funding level of the fund did not meet the required funding level of 120.0%. Therefore, the pension fund board has to submit a recovery plan in 2025.

Indexation

The ambition of SPF is to provide all plan participants with an indexed pension on the long term. To this end, it is important that annual allowances are granted to adjust pension entitlements to wage and price increases. Based on the financial position of the fund, the pension fund board evaluated whether it was prudent to grant allowances to the plan participants.

Indexation per January 1st, 2025

Based on the financial position of the fund, the board decided that (partly) indexation of pensions is possible per January 1st, 2025. For active members the pensions increased with 1,65% and for former members and pensioners with 1,01%. Unfortunately, the fund did not realize its ambition of a fully indexed pension.

Financial markets in 2024

In 2024, the financial markets experienced a year full of dynamics and uncertainty. In Europe, we saw a significant development in the interest rate policy of the European Central Bank (ECB), which after a series of interest rate hikes in 2022 and 2023, stabilized interest rates and even started to lower them later in the year to support the economy. Dutch inflation was lower than the highs of 2022, but at 4.1% in December 2024 it was still above the ECB's long-term target. Despite the lower short-term interest rate, the interest rate on longer-term government bonds rose somewhat in 2024, leading to negative yields on government bonds. The 10-year interest rate on a German government bond rose by 0.3 percentage point in 2024. Equity markets had a good year, especially in the United States. Returns there were driven by the "Magnificent Seven" tech giants, which pushed the stock indices to record highs. On the (geo)political front, there were several developments in 2024. In November, Donald Trump was elected as the next president of the United States and the government fell in Germany and France. The war in Ukraine continues unabated and tensions also increased in the Middle East. On balance, the financial markets paid little attention to all these developments, with the exception of local effects, such as rising French interest rates as a result of the fall of the government. The election of Donald Trump led to rising stock markets in the

United States. His plans for deregulation in particular are seen as positive. The American budget deficit will probably remain high due to the announced tax measures, which will cause the national debt to increase further. Trump has also announced import duties, which will intensify the trade war with China.

The following table shows the market value and returns of the assets of the fund over 2024. The delta in the table shows the difference between the fund return and the benchmark return and is therefore a measure of the added value that SPF managed to realize in 2024.

Value and Return (in %) 2024	Value (in eur mln.)	Portfolio	Benchmark	Difference	Contribution
Matching portfolio	1,514.2	2.0%	0.8%	1.2%	1.1%
<i>Swap overlay (contribution)</i>	26.3	0.9%	0.8%	0.1%	0.4%
Matching portfolio ex Swaps	1,488.0	0.9%	-0.2%	1.1%	0.7%
<i>Government bonds</i>	699.4	-1.6%	-1.7%	0.1%	-0.3%
<i>IL bonds</i>	180.5	-4.2%	-4.2%	0.0%	-0.2%
<i>Credits</i>	288.8	4.5%	4.5%	0.0%	0.4%
<i>Mortgages</i>	319.2	5.8%	0.9%	4.9%	1.7%
Return portfolio	1,538.2	9.4%	10.2%	-0.8%	5.2%
<i>Valuta overlay (contribution)</i>	-8.1	-2.0%	-2.0%	0.0%	-1.3%
<i>Equity</i>	731.4	14.3%	17.8%	-3.5%	3.8%
<i>Bonds</i>	350.2	11.1%	10.6%	0.5%	1.4%
<i>Real Estate (listed)</i>	191.2	6.3%	3.76%	2.6%	0.5%
<i>Real Estate (non-listed)</i>	72.5	1.6%	4.5%	-2.9%	0.0%
<i>Infrastructure</i>	199.5	9.0%	4.5%	4.5%	0.6%
<i>Private equity</i>	1.5	-9.5%	-9.5%	0.0%	0.0%
Liquidity	9.2	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Total	3,061.6	6.3%	6.1%	0.2%	6.3%

In 2024 a net return of 6.3% was realized on total assets of SPF. The benchmark showed a return of 6,1%.

Administration costs

Costs have a material impact on the pension benefit outcomes of the members. For this reason, the pension fund board takes costs closely into account when making strategic and operational decisions. A cost analysis is performed every year to benchmark the operational costs of the fund in the field of investment management and pension administration. SPF contracted Bell in 2024 to conduct an independent, in-depth cost analysis. Based on this cost analysis it was concluded that the investment management fees (44 bp) were higher than the peer group of comparable Dutch pension funds (36 bp). The pension administration costs per plan participant (€ 318) were lower than the peer group cost level (€ 352). The total cost ratio (51 bp) was equal to the level of the peer group. The numbers of the Bell cost analysis are an average of the past three years (2021 - 2023).

The following table shows the key figures of SPF over the past five years.

	(Ultimo year in € mln, unless stated differently)				
<u>Pensions</u>	<u>2024</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Total number of Plan Participants	8,802	8,699	8,740	8,565	8,482
Active Members	2,868	2,916	2,971	2,960	3,037
Pensioners	2,589	2,472	2,346	2,222	2,066
Deferred Members	3,345	3,311	3,423	3,383	3,379
Indexation					
Active Members	1.65%	8.00%	4.53%	3.91%	0.00%
Pensioners and deferred members	1.01%	3.49%	10.73%	3.28%	0.00%
Arrears of unpaid supplements (incl. indexation on indexation)					
Active Members	28.04%	24.85%	24.85%	24.85%	24.85%
Pensioners and deferred members	17.20%	15.38%	22.52%	15.38%	15.38%
Pension					
Contributions*	59.3	57.2	54.3	53.8	55.2
Cost-effective contribution (uncushioned)	64.7	60.5	86.2	92.1	79.6
Cost-effective contribution (cushioned)	55.5	54.4	48.8	47.5	48.6
Benefits	78.6	72.2	60.7	55.5	51.4
Pension management costs per participant (in €)	403	351	307	295	285
<u>Financial position</u>					
Pension fund assets	3,064.7	2,911.5	2,682.1	3,346.9	3,137.8
Pension fund liabilities	2,616.2	2,479.5	2,234.7	2,854.4	3,039.1
Pension fund reserve	448.5	431.9	447.4	492.5	98.7
Coverage ratio	117.1%	117.4%	120.0%	117.3%	103.2%
Policy Coverage ratio	119.7%	123.5%	125.0%	111.9%	98.4%
Minimum required coverage ratio	104.2%	104.2%	104.2%	104.2%	104.2%
Required coverage ratio	120.0%	121.5%	121.8%	120.4%	119.6%
Actuarial interest rate	2.17%	2.34%	2.61%	0.556%	0.18%
<u>Investments</u>					
Total investment	3,060.7	2,909.7	2,680.8	3,345.6	3,138.7
Matchingportfolio	1,523.0	1,297.0	1,110.3	1,336.3	1,402.3
Returnportfolio	1,333.8	1,421.4	1,394.2	1,880.0	1,634.5
Other investments	199.6	184.1	148.3	127.9	104.3
Cash	4.3	7.2	28.0	1.4	-2.4
Investment performance in %					
Portfolio	6.3%	9.4%	-19.5%	7.0%	6.5%
Benchmark	6.1%	11.1%	-21.9%	5.2%	7.8%
Investment management costs (in basis points)	48.7	55.7	43.3	36.0	40.0
Trading expenses (in basis points)	8.7	7.0	6.8	5.0	9.0

BIJLAGEN

13 BIJLAGEN

A. Afkortingen en begrippen

Afkortingen

AFM	Autoriteit Financiële Markten
APF	Algemeen Pensioenfonds
Bpf	Bedrijfstakpensioenfonds
CDC	Collective Defined Contribution
DNB	De Nederlandsche Bank
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
ECO	Externe Compliance Officer
ESG	Environmental, Social & Governance
FTK	Financieel Toetsingskader
GIPS®	Global Investment Performance Standards
IORP	Institutions for Occupational Retirement Provision
IMF	Internationaal Monetair Fonds
MVEV	Minimaal Vereist Eigen Vermogen
NPR	Nettopensioenregeling
PPS	Prepensioenspaarregeling
RvT	Raad van Toezicht
SFDR	Sustainable Finance Disclosure Regulation
SFH	Sleutelfunctiehouder
SFV	Sleutelfunctie vervuller
SLA	Service Level Agreement
SPF	Stichting Pensioenfonds SABIC
SPO	Stichting Pensioen Opleidingen
TBI	Toekomstbestendig indexeren
TV	Technische Voorziening
UFR	Ultimate Forward Rate
VEV	Vereist Eigen Vermogen
VO	Verantwoordingsorgaan
Wtp	Wet toekomst pensioenen

Begrippen

Actieve deelnemer	Een deelnemer die pensioen opbouwt.
Basispunt	1 basispunt, afgekort bp, bedraagt 0,01%.
Benchmark	De norm waarmee de gerealiseerde performance wordt vergeleken.
Bruto rendement	Het bruto rendement is het rendement voor aftrek van de beheervergoeding voor zover deze niet is verrekend in de net-asset-values van de beleggingen waarin wordt geparticipeerd. Transactiekosten alsmede de kosten van beheer in de net-asset-values zijn daarmee wel verrekend in het rendement.
CDC	Een Collective Defined Contribution regeling kenmerkt zich door het feit dat de verplichting van de werkgever beperkt is tot het betalen van een overeengekomen vaste bijdrage aan het pensioenfonds.
Contante waarde	De huidige waarde van toekomstige ontvangsten en uitgaven. Bij de berekening van de contante waarde wordt rekening gehouden met in de toekomst verwachte (of in het verleden gerealiseerde) disconteringsvoet.
Corporate Governance	Eind 2003 verscheen het rapport van de Commissie Tabaksblat over "Corporate Governance". Hierin werd pensioenfonds onder meer geadviseerd zich actiever op te stellen bij het nemen van beslissingen tijdens aandeelhoudersvergaderingen van bedrijven waarvan zij aandelen houden.
Creditspread	Verschil tussen de risicovrije rente (staatsleningen) en risicovollere rente voor bedrijfsleningen.
Credit rating	Beoordeling van de kredietwaardigheid van een debiteur. Een Aaa rating is de hoogste waardering waarbij de kans op een faillissement het laagst is, terwijl een C of D rating het laagste is. Een rating van Baa of hoger wordt ook wel 'investment grade' genoemd.
Custodian	De bewaarder van de effecten.
Deelnemer	Hieronder wordt verstaan: actieve deelnemers, gewezen deelnemers, pensioenge-rechtigden en andere aanspraakgerechtigden.
Dekkingsgraad	De verhouding tussen de waarde van het vermogen enerzijds en de pensioenver-plichtingen anderzijds. Het gaat hier om de dekking van de verplichtingen voor risico van SPF. De dekkingsgraad is te berekenen door het pensioenfondsvermogen voor risico fonds te delen door de contante waarde van de pensioenverplichtingen voor risico fonds.
Derivaten	Afgeleide instrumenten waaronder bijvoorbeeld futures, opties, forwards en swaps worden verstaan. Dit zijn verplichtingen of rechten gebaseerd op een onderlig-gende waarde (zoals een index, aandeel of obligatie).
Engagement	Het aansporen van bedrijven om een positieve impact te hebben op de wereld, waar het gaat om milieu, arbeidsverhoudingen en governance.
Emerging Markets	Landen die volgens de Wereldbank worden geclassificeerd als ontwikkelingslanden, maar die een duidelijke groeipotentie hebben. Voorbeelden zijn onder meer Brazi-lië, Rusland, India en China.

Ervaringssterfte	De verhouding in de verwachte sterfte tussen de fondspopulatie en de gehele Nederlandse bevolking.
Franchise	De franchise is het bedrag dat per jaar of per maand in mindering van het pensioengevend inkomen (salaris) wordt gebracht. De franchise is afgeleid van de AOW-uitkering en is dat gedeelte van het pensioengevend loon waarover geen pensioen wordt opgebouwd.
FX Forwards	Valutatermijncontracten. Valuta-contracten waarbij een bedrag in vreemde valuta over een vastgestelde termijn wordt geruild met een bedrag in eigen valuta. Hiermee kan valutarisico worden afgedekt.
Gewezen deelnemer	Slaper, die zijn deelnemerschap heeft beëindigd vóór het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd en pensioenaanspraken heeft bij SPF.
High yield obligaties	Obligaties van bedrijven met een hoger risicoprofiel.
Inflation-linked bonds	Obligaties waarvan de couponrente en de hoofdsom wordt geïndexeerd voor inflatie. De rendementen zijn hierdoor gekoppeld aan de inflatie.
Invaren	Het overzetten van de opgebouwde pensioenen naar het nieuwe pensioenstelsel.
Investments grade credits	Obligaties van bedrijven met een goede kredietwaardigheid en daarom een lage kans op wanbetaling.
Outperformance	Een rendement dat hoger ligt dan de benchmark. In geval dat het rendement achterblijft, is sprake van underperformance.
Pensioengrondslag	Het pensioengevend jaarsalaris verminderd met de franchise.
Pensioengevend jaarsalaris	Het pensioengevend jaarsalaris bestaat uit het totale jaarlijkse bruto-salaris, inclusief vakantiegeld en eventuele overige toeslagen. Dit is het salaris dat als basis dient voor de berekening van de pensioenopbouw.
Pensioenresultaat	Het pensioenresultaat wordt vastgesteld per scenario als percentage van het quotiënt met in de teller de som van de verwachte uitkeringen ouderdomspensioen (OP) en nabestaandenpensioen (NP) en in de noemer de som van de verwachte uitkeringen OP en NP zonder toepassing van vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten en met toepassing van de jaarlijkse toeslagverlening ter hoogte van de inflatie.
Renewable energy	Beleggingen in duurzame energie. Hieronder vallen windmolenparken en zonne-energie.
RJ 610	Richtlijn van de Raad voor de Jaarverslaggeving voor pensioenfondsen. De richtlijn heeft als doel om de jaarverslaggeving van pensioenfondsen te uniformeren.
Securities lending	Dit betreft financiële dienstverlening waarbij een instelling aan een andere instelling effecten uitleent. Net als bij een gewone geldlening gaat dit gepaard met rentevergoedingen en rentebetalingen alsmede met onderliggende zekerheden zoals onderpand.
Sociale Partners	De werkgever en de vakorganisaties.

Swap (rente swap)	Een renteswap is een ruiltransactie waarbij partijen rentebetalingen gedurende de looptijd, of een deel van de looptijd van de renteswap, tegen elkaar ruilen. In de meeste gevallen wordt een vaste rente uitgeruild tegen een variabele rente.
Toeslag	Verhoging van de pensioenaanspraken in lijn met bijvoorbeeld de prijsinflatie of de algemene loonsverhogingen die de werkgever toe heeft gekend over een bepaald jaar.
Technische voorziening	De verplichtingen van SPF bestaande uit pensioenaanspraken van actieve deelnemers en gewezen deelnemers. De technische voorziening wordt berekend als de contante waarde van de door de verzekerden tot de balansdatum verkregen pensioenaanspraken. Daarbij wordt uitgegaan van de op de balansdatum geldende pensioenreglementen.
Ultimate Forward Rate	Dit is de rente voor pensioenfondsen waarmee de huidige waarde van de toekomstige verplichtingen wordt berekend.

B. SFDR wetgeving - Annex 4

Template periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten, bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, lid 1, van Verordening (EU) 2020/852

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd, praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU-taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

Productnaam: Stichting Pensioenfonds SABIC

Identificatiecode juridische entiteiten (LEI): J1OM8NR2YLNDNKV1QH94

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Heeft dit financieel product een duurzame beleggingsdoelstelling?

☒ ☐ Ja

☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling gedaan: ____%

☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden

☐ in economische activiteiten die volgens EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden

☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: ____%

☒ ☐ Nee

☐ Dit product promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken.

Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het een minimum van ____% duurzame beleggingen

☐ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden

☐ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden

☐ met een sociale doelstelling

☒ Dit product promootte E/S-kenmerken, maar heeft niet duurzaam belegd.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Stichting Pensioenfonds SABIC (SPF) heeft de volgende ecologische en sociale kenmerken gepromoot:

1. Het benutten van ESG-factoren in het beheer en voor de beoordeling van beleggingen:

SPF heeft waar mogelijk onderwerpen die betrekking hebben op Environmental, Social en Governance (ESG) benut in het beheer en de beoordeling van beleggingen. De manier waarop

maatschappelijke thema's in de vorm van ESG een plek krijgen in de beleggingsbeslissingen verschilt per beleggingscategorie en mandaat.

SPF heeft zich met verschillende instrumenten uit het duurzaamheidsbeleid ingezet om de negatieve impact van de beleggingsportefeuille op het klimaat te reduceren, alsmede een positieve impact op het klimaat te realiseren. Dit heeft SPF gedaan onder andere met de instrumenten engagement en stemmen.

Met het instrument engagement is de dialoog aangegaan met het bestuur van bedrijven waarin is belegd. Met behulp van engagement zijn afspraken gemaakt over plannen, doelen of ambities ten aanzien van onder andere het thema klimaat. Columbia Threadneedle Investments (CTI) heeft namens SPF engagement gevoerd met bedrijven in de aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuilles. Bij beursgenoteerde bedrijven is de uitoefening van stemrecht een manier om, in combinatie met engagement, het belang van belangrijke thema's zoals klimaatactie onder de aandacht te brengen en CO₂-reductiebeleid mede vorm te geven. Ook het indienen van resoluties behoorde tot de mogelijkheden. Op deze manier zijn plannen, doelen of ambities die door de stemgerechtigden waren samengesteld op het gebied van CO₂-reductie ingebracht ter stemming.

De prestaties van SPF ten aanzien van dit kenmerk zijn gemeten aan de hand van duurzaamheidsindicatoren 1 en 2. De resultaten zijn opgenomen in de tabel als antwoord op de volgende vraag.

2. Klimaatverandering en CO₂-voetafdruk:

SPF meet de CO₂-voetafdruk van zijn portefeuille door middel van de CO₂-intensiteit. Door het meten van de CO₂-intensiteit heeft SPF zich ingezet om de negatieve impact van de beleggingsportefeuille op het klimaat in kaart te brengen om op termijn een positieve impact op het klimaat te realiseren. De CO₂-intensiteit van aandelen, investment grade credits, HY US en beursgenoteerd vastgoed is inzichtelijk gemaakt.

De prestaties van SPF ten aanzien van dit kenmerk zijn gemeten aan de hand van duurzaamheidsindicator 3. De resultaten zijn opgenomen in de volgende vraag.

3. Uitsluiten op basis van de 10 principes van de Verenigde Naties (VN) Global Compact:

SPF heeft op een dusdanige wijze belegd dat zijn beleggingen een afspiegeling zijn van de eigen normen en waarden. SPF heeft daarom bedrijven en landen uitgesloten op basis van risico op negatieve impact en conflict met zijn eigen normen en waarden. Het uitsluitingenbeleid van SPF met betrekking tot ondernemingen is van toepassing op de gesegregeerde mandaten van SPF binnen de beleggingscategorieën aandelen, beursgenoteerd vastgoed, bedrijfsobligaties en EMD.

Bedrijven die gedrag vertonen dat onverenigbaar is met de 10 principes van het Verenigde Naties (VN) Global Compact worden uitgesloten van belegging.

De prestaties van SPF ten aanzien van dit kenmerk zijn gemeten aan de hand van duurzaamheidsindicator 4. De resultaten zijn opgenomen in de volgende vraag.

4. Uitsluiting van maatschappelijk controversiële activiteiten:

SPF wil niet betrokken zijn bij de financiering van landen of bedrijven die ongepaste activiteiten ontplooiën. Het uitsluitingenbeleid van SPF met betrekking tot deze maatschappelijke contro-

versiele activiteiten is van toepassing op de gesegregeerde mandaten van SPF binnen de beleggingscategorieën aandelen, beursgenoteerd vastgoed, bedrijfsobligaties en staatsobligaties. SPF heeft de volgende bedrijven en landen uitgesloten:

- Tabaksproducenten;
- Bedrijven die 5% of meer van hun omzet halen uit kolen- of teerzandwinning;
- Bedrijven die eigenaar en/of exploitant zijn van een goketablisement en 50% of meer van hun omzet hieruit halen;
- Bedrijven die betrokken zijn bij de productie van controversiële wapens zoals clustermunities, landmijnen, chemische of biologische wapens, verarmd uraniummunitie, witte fosfor munitie en nucleaire wapens;
- Leveranciers van een product dat van vitaal belang is voor de productie van de hiervoor genoemde controversiële wapens ('key-suppliers');
- Landen die zich niet houden aan internationale verdragen of waarop een sanctie van de VN, EU of Nederland rust. Hierbij gaat het voornamelijk om vraagstukken omtrent mensenrechten, wapenproliferatie en democratische rechten.

De prestaties van SPF ten aanzien van dit kenmerk zijn gemeten aan de hand van duurzaamheidsindicatoren 4 en 5. De resultaten zijn opgenomen in de volgende vraag.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot, worden verwezenlijkt.

Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?

Indicator	2023	2024
1. Aantal engagements met bedrijven in een jaar en het aantal behaalde milestones met engagement in dat jaar.	- Aantal bedrijven met engagements: 254 - Behaalde milestones: 74 Per ultimo 2023	- Aantal bedrijven met engagements: 184 - Behaalde milestones: 51 Per ultimo 2024
2. Aantal vergaderingen waarop is gestemd.	930 Per ultimo 2023	872 Per ultimo 2024
3. De CO2-intensiteit (op basis van WACI en scope 1 en 2 data) voor de beleggingscategorieën: aandelen, investment grade credits, high yield US en beursgenoteerd vastgoed	- Aandelen: 116 - Aandelen benchmark: 219 - Investment Grade Credits: 131 - Investment Grade Credits benchmark: 210 - US High Yield: 428 - US High Yield benchmark: 497 Per ultimo 2023	- Aandelen: 87 - Aandelen benchmark nulmeting per 2016: 219 - Investment Grade Credits: 73 - Investment Grade Credits benchmark nulmeting per 2016: 210 - US High Yield: 186 - US High Yield benchmark nulmeting per 2016: 497 - Beursgenoteerd vastgoed: 71

		- Beursgenoteerd vastgoed benchmark nulmeting per 2020: 94 Per ultimo 2024
4. Belegd vermogen in uitgesloten individuele ondernemingen per jaareinde, exclusief fondsbeleggingen.	EUR 11k	EUR 195k
5. Belegd vermogen in uitgesloten landen per jaareinde, exclusief fondsbeleggingen.	EUR 0	EUR 0

...en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

In bovenstaande tabel zijn de prestaties op de duurzaamheidsindicatoren van de afgelopen twee referentieperiodes opgenomen. Ten aanzien van de indicatoren zijn de volgende opmerkelijkheden te constateren:

- De daling in het aantal bedrijven waarmee engagement wordt gevoerd en het aantal milestones is te verklaren door de toegenomen focus op meer strategische onderwerpen waardoor zowel het aantal engagements terugliep alsook de milestones. Met name de milestones met betrekking tot kleinere successen is aanzienlijk minder over 2024.
- De CO2-intensiteit van de aandelen, investment grade credits en de US high yield portefeuille is verder gedaald en voor alle portefeuilles nu onder het lineaire reductiepad benodigd voor de 2030 doelstelling (-55%). De CO2-intensiteit voor beursgenoteerd vastgoed wordt dit jaar voor het eerst meegenomen in de KPI, en laat zien dat deze zich op een solide wijze onder het lineaire pad bevindt om de 2030 doelstelling (-40%) te behalen.
- Per 31-12-2024 was EUR 195k belegd in twee uitgesloten individuele ondernemingen. Hiervan was EUR 184k belegd in Fable Media Group AB, een bedrijf actief in de gokindustrie, en EUR 11k belegd in SB Capital S.A., een dochteronderneming van een Russische bank. Fable Media Group AB is uitgesloten op basis van het uitsluitingenbeleid en SB Capital S.A. op basis van de sanctiewetgeving. Beide bedrijven kunnen wgens liquiditeitsredenen nog niet verkocht worden.

Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?

Niet van toepassing.

Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan, geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen?

Niet van toepassing.

Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

Niet van toepassing.

Waren de duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

Niet van toepassing.

De **belangrijkste ongunstige effecten** zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeids-omstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

In de EU-taxonomie is het beginsel "geen ernstige afbreuk doen" vastgelegd. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke Uniecriteria.

Het beginsel "geen ernstige afbreuk doen" is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstige afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

In de wetgeving zijn de belangrijkste ongunstige effecten van beleggingen op duurzaamheidsfactoren gedefinieerd. SPF houdt sinds december 2022 rekening met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren middels uitsluitingen, stemmen, engagement en ESG integratie. Op de website van SPF is een verklaring gepubliceerd waarin meer informatie over het beleid om ongunstige effecten in aanmerking te nemen is opgenomen. In juni 2024 heeft SPF voor het eerst gerapporteerd over de belangrijkste ongunstige effecten.

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

De lijst bevat de beleggingen die het **grootste aandeel beleggingen** van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten: **01-01-2024 tot 31-12-2024**

Grootste beleggingen	Sector	% Activa	Land
DEUTSCHLAND I/L DBRI 0 1/2 04/15/30	Overheid	1,65%	DE
DEUTSCHLAND REP DBR 2 1/2 07/04/44	Overheid	1,18%	DE
DEUTSCHLAND REP DBR 0 05/15/35	Overheid	1,05%	DE
DEUTSCHLAND REP DBR 1 1/4 08/15/48	Overheid	1,03%	DE
NETHERLANDS GOVT NETHER 2 1/2 01/15/33	Overheid	0,96%	NL
FRANCE O.A.T. FRTR 1 3/4 06/25/39	Overheid	0,95%	FR
FINNISH GOV'T RFGB 0 1/8 04/15/36	Overheid	0,90%	FI
NETHERLANDS GOVT NETHER 4 01/15/37	Overheid	0,87%	NL
DEUTSCHLAND REP DBR 4 3/4 07/04/40	Overheid	0,86%	DE
DEUTSCHLAND I/L DBRI 0.1 04/15/46	Overheid	0,85%	DE
NETHERLANDS GOVT NETHER 3 1/4 01/15/44	Overheid	0,80%	NL
NETHERLANDS GOVT NETHER 0 01/15/52	Overheid	0,79%	NL
NETHERLANDS GOVT NETHER 0 1/2 01/15/40	Overheid	0,73%	NL
REP OF AUSTRIA RAGB 2.4 05/23/34	Overheid	0,71%	AT
BELGIAN GOVT BGB 1.7 06/22/50	Overheid	0,70%	BE

De percentages zijn gebaseerd op de eindstand van 4 kwartalen van de totale portefeuille van SPF. Derivaten en contanten zijn niet opgenomen in de tabel. Er is doorgekeken in de mandaten en beleggingsfondsen.

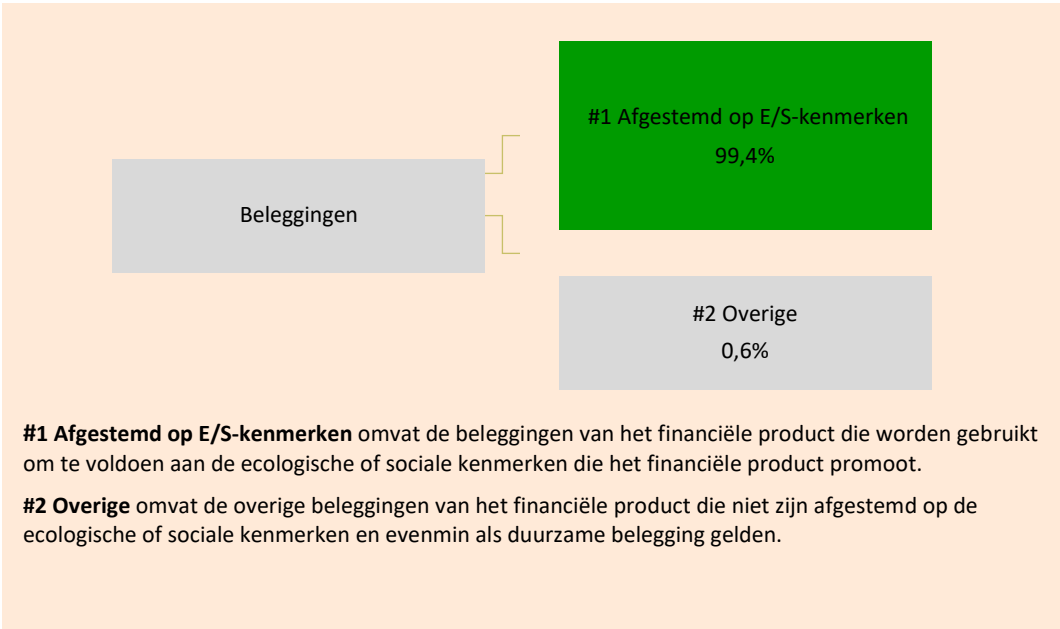

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

SPF promootte ecologische en sociale kenmerken zonder dat het een duurzame beleggingsdoelstelling in de zin van de SFDR wetgeving nastreeft. SPF heeft geen minimumallocatie naar duurzame beleggingen in de zin van SFDR of beleggingen in ecologisch duurzame activiteiten in de zin van de Taxonomie Verordening opgenomen. Het overgrote deel van de beleggingen van SPF was afgestemd op de ecologische en of sociale kenmerken. Deze beleggingen hebben betrekking op aandelen (waaronder beursgenoteerd vastgoed), bedrijfsobligaties, staatsobligaties, niet-beursgenoteerd vastgoed, infrastructuur en hypotheek. De ‘Overige’ beleggingen waren niet afgestemd op deze kenmerken en hebben betrekking op Private Equity, derivaten en liquide middelen. Daarvoor waren geen ecologische of sociale minimumwaarborgen van toepassing.

● **Hoe zag de activa-allocatie eruit?**

De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in specifieke activa.

● **In welke economische sectoren werd belegd?**

Economische Sector	Som marktwaarde (%)
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	27,03%
Financiële activiteiten en verzekeringen	22,15%
Industrie	17,75%
Overige	10,64%
Exploitatie van en handel in onroerend goed	7,72%
Informatie en communicatie Total	5,20%
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	2,11%
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	1,90%
Vervoer en opslag	1,44%

Winning van delfstoffen	0,93%
Bouwnijverheid	0,83%
Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	0,54%
Administratieve en ondersteunende diensten	0,54%
Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten	0,49%
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	0,26%
Kunst, amusement en recreatie	0,21%
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	0,14%
Landbouw, bosbouw en visserij	0,07%
Overige diensten	0,06%

De percentages zijn gebaseerd op de eindstand van vier kwartalen en hebben betrekking op de totale portefeuille van SPF, voorzover er data beschikbaar was. De sectorverdeling is waar mogelijk gemaakt op basis van doorkijk in de onderliggende beleggingsfondsen. Waar dat niet mogelijk was zijn de beleggingsfondsen opgenomen onder de categorie 'Overige'.

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie wordt voldaan, bevatten de criteria voor **fossiel gas** emissiegrenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstof-arme brandstoffen tegen eind 2035. Voor **kernenergie** bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een ecologische doelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstof-arme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissieniveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

4,2% van de beleggingen exclusief staatsobligaties (op basis van de omzet) waren afgestemd op de EU-taxonomie. De afstemming van beleggingen op de EU-taxonomie is niet onderworpen aan een betrouwbaarheidsverklaring van een accountant of een toetsing door derden.

● Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen¹?

Ja:

In fossiel gas

In kernenergie

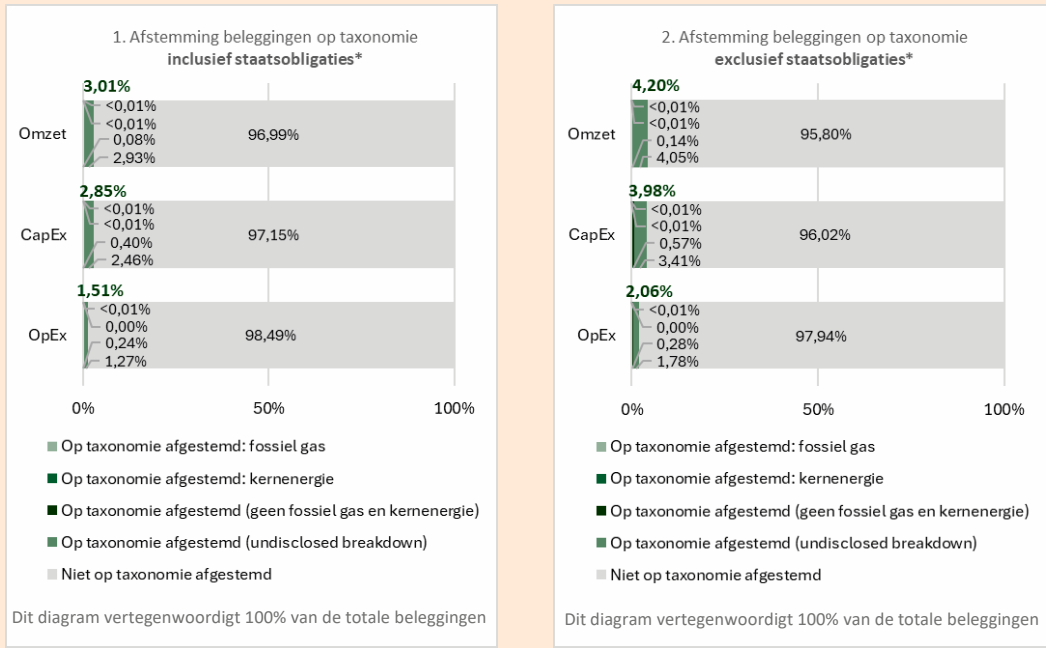
Nee

¹ Activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van de klimaatverandering ("klimaatmitigatie") en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie – zie de toelichting in de linkermarge. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgesteld in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de **omzet** die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen waarin is belegd, weergeeft;
- de **kapitaaluitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele uitgaven** (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd, weergeven.

De onderstaande diagrammen geven in het groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft het eerste diagram de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties, terwijl het tweede diagram alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

* In deze diagrammen omvat 'staatsobligaties' alle blootstellingen aan overheden.

● **Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?**
Van de 4,2% beleggingen (exclusief staatsobligaties) die waren afgestemd op de EU-taxonomie is 1,92% aangemerkt als faciliterende activiteit en 0,07% als transitie activiteit.

● **Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?**
Het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen is lager dan vorig jaar. Deze afname wordt veroorzaakt omdat er dit jaar een andere berekeningsmethodiek is gehanteerd ten opzichte van vorig jaar.

 zijn duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die **geen rekening houden met de criteria** voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de Verordening (EU) 2020/852.

 Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?
Niet van toepassing. SPF heeft zich gedurende de referentieperiode niet gecommitteerd aan duurzame beleggingen en heeft daarom niet gemeten of het belegd heeft in duurzame beleggingen conform SFDR.

 Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

Niet van toepassing. SPF heeft zich gedurende de referentieperiode niet gecommitteerd aan duurzame beleggingen en heeft daarom niet gemeten of het belegd heeft in duurzame beleggingen conform SFDR.

Welke beleggingen zijn opgenomen in “overige”? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

Private Equity, derivaten en liquide middelen zijn opgenomen onder “overige”. Hiervoor waren geen ecologische of sociale minimum waarborgen. SPF gebruikt derivaten hoofdzakelijk om financiële risico’s af te dekken en efficiënt portefeuillebeheer te realiseren binnen de door het bestuur gestelde limieten. De voornaamste derivaten zijn rente- en valutaderivaten. Liquide middelen zijn opgenomen om te kunnen voldoen aan aangegane verplichtingen, zoals margin calls en pensioenuitkeringen.

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

SPF heeft de volgende maatregelen getroffen:

- Het aantal met engagements bereikte milestones zijn door CTI via het Responsible Engagement Overlay-programma uitgevoerd. SPF heeft op zijn website over het aantal engagementactiviteiten met bedrijven gerapporteerd.
- Bij het uitvoeren van het stembeleid heeft SPF gebruik gemaakt van de diensten van CTI. CTI heeft op reguliere basis gerapporteerd over de uitvoering van het beleid. De fiduciair manager van SPF, DPS BV, heeft toezicht gehouden op en heeft de activiteiten van CTI geëvalueerd. SPF heeft op zijn website over het aantal uitgebrachte stemmen op aandeelhoudervergaderingen gerapporteerd.
- De engagementtrajecten die CTI heeft gevoerd met bedrijven ten aanzien van het tegen- gaan van klimaatverandering en het reduceren van CO₂-emissies hebben verschillende stappen gekend. De eerste stap was het onderkennen door bedrijven van het probleem en het rapporteren van CO₂- emissies op basis van scope 1 en 2. De tweede stap was het formuleren van uitstootdoelen en de concrete stappen om de CO₂-uitstoot te verlagen. De derde stap was het integreren van klimaatrisico’s in de strategie en het rapporteren van scope 3 emissies. De laatste stap was de afstemming van de CO₂-reductiedoelen op het klimaatakkoord van Parijs.
- Bij collectieve proxy voting zijn meerdere partijen aangesloten bij hetzelfde stempro- gramma. Dit versterkt de invloed die aandeelhouders kunnen hebben met hun stemrecht. Eén van de doelen die CTI heeft gehanteerd bij de uitvoering van het stembeleid was het reduceren van CO₂-emissies van bedrijven met 55% in 2030 en het realiseren van een net zero uitstoot in 2050.
- CTI heeft tegen bestuur moties van klimaatachterblijvers gestemd in de meest emitterende industrieën. Klimaatachterblijvers worden geïdentificeerd op basis van een aantal minimale normen. Deze minimale normen zijn onder andere het publiceren van de CO₂-voetafdruk, het formuleren van een CO₂-reductie met een bepaald tijdpad en het rapporteren van kli- maatrisico’s in lijn met de Taskforce for Climate-Related Financial Disclosures (TCFD) of het Carbon Disclosure Project (CDP).
- Voor het meten van de gewogen gemiddelde CO₂-intensiteit als hoeveelheid uitstoot (in tonnen) per miljoen omzet van de beleggingscategorieën aandelen, beursgenoteerd vastgoed, investment grade credits en high yield US is als maatstaf de Weighted Average Carbon Intensity (WACI) scope 1 en 2 emissies gebruikt.

- De monitoring en analyse of er bedrijven en landen aan de uitsluitingenlijst moesten worden toegevoegd, is door Sustainalytics uitgevoerd. Daarnaast zijn er gedurende het jaar uitsluitingscriteria toegevoegd voor bedrijven die actief zijn in de gokindustrie.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Niet van toepassing. SPF heeft geen referentiebenchmark om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken voor de gehele pensioenregeling.

- ***Waarin verschilt de referentiebenchmark van een brede marktindex?***

Niet van toepassing.

- ***Hoe heeft dit financiële product gepresteerd wat betreft de duurzaamheidsindicatoren voor het bepalen van de afstemming van de referentiebenchmark op de gepromote ecologische en sociale kenmerken?***

Niet van toepassing.

- ***Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?***

Niet van toepassing.

- ***Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de brede marktindex?***

Niet van toepassing.

Referentie-benchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

Stichting Pensioenfonds SABIC

Poststraat 1, 6135 KR Sittard

T +31 (0)88 - 3601 555

E SPF@dpspensioen.nl

I www.spf-pensioenen.nl